

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

ВЪРХОВЕН ПРЕДСТАВИТЕЛ
НА СЪЮЗА ПО ВЪПРОСИТЕ
НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ И
ПОЛИТИКАТА НА СИГУРНОСТ

Брюксел, 25.9.2017 г.
JOIN(2017) 37 final

ANNEX 3

ПРИЛОЖЕНИЕ

към

Съвместно предложение за решение на Съвета

**за сключване, от името на Европейския съюз, на Споразумението за всеобхватно и
засилено партньорство между Европейския съюз и Европейската общност за
атомна енергия и техните държави членки, от една страна, и Република Армения,
от друга страна**

ТЪРГОВИЯ С УСЛУГИ И УСТАНОВЯВАНЕ

1. Настоящото приложение се състои от седем приложения, които определят ангажиментите и резервите за Европейския съюз и Република Армения относно търговията с услуги и установяването в съответствие с глава 5 на дял VI от настоящото споразумение.
2. По отношение на Европейския съюз:
  - а) Приложение VIII-А съдържа резервите на Европейския съюз по отношение на установяването в съответствие с член 144 от настоящото споразумение;
  - б) Приложение VIII-Б съдържа списъка на ангажиментите на Европейския съюз по отношение на трансграничните услуги в съответствие с член 151 от настоящото споразумение;
  - в) Приложение VIII-В съдържа резервите на Европейския съюз по отношение на основния персонал, дипломираните стажанти и търговските представители в съответствие с членове 154 и 155 от настоящото споразумение;
  - г) Приложение VIII-Г съдържа резервите на Европейския съюз по отношение на доставчиците на услуги по договор и независимите специалисти в съответствие с членове 156 и 157 от настоящото споразумение.

3. По отношение на Република Армения:
- а) Приложение VIII-Д съдържа резервите на Република Армения по отношение на установяването в съответствие с член 144 от настоящото споразумение;
  - б) Приложение VIII-Е съдържа списъка на ангажиментите на Република Армения по отношение на трансграничните услуги в съответствие с член 151 от настоящото споразумение;
  - в) Приложение VIII-Ж съдържа резервите на Република Армения по отношение на доставчиците на услуги по договор и независимите специалисти в съответствие с членове 156 и 157 от настоящото споразумение.
4. Приложенията, посочени в параграфи 2 и 3, представляват неразделна част от настоящото приложение.
5. Определенията на термините, предвидени в глава 5 от дял VI от настоящото споразумение, се прилагат също за настоящото приложение.
6. При определянето на отделните сектори и подсектори на услуги:
- а) „CPC“ е Централната класификация на продуктите, съставена от Статистическата служба на Организацията на обединените нации, *Statistical Papers, Series M, № 77, CPC prov*, 1991 г.; и
  - б) „CPC ver. 1.0“ е Централната класификация на продуктите, съставена от Статистическата служба на Организацията на обединените нации, *Statistical Papers, Series M, № 77, CPC ver 1.0*, 1998 г.

7. Следните съкращения се използват за Европейския съюз и неговите държави членки в приложения VIII-А, VIII-Б, VIII-В и VIII-Г:

EU	Европейския съюз, включително всички негови държави членки
AT	Австрия
BE	Белгия
BG	България
CY	Кипър
CZ	Чешка република
DE	Германия
DK	Дания
EE	Естония
EL	Гърция
ES	Испания
FI	Финландия
FR	Франция
HR	Хърватия
HU	Унгария
IE	Ирландия
IT	Италия
LT	Литва
LU	Люксембург
LV	Латвия
MT	Малта
NL	Нидерландия

PL	Полша
PT	Португалия
RO	Румъния
SE	Швеция
SI	Словения
SK	Словашка република
UK	Обединено кралство

8. Следното съкращение се използва за Република Армения в приложения VIII-Д, VIII-Е и VIII-Ж:

AR	Република Армения

РЕЗЕРВИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ПО ОТНОШЕНИЕ НА УСТАНОВЯВАНЕТО

1. В списъка по-долу са посочени икономическите дейности, в които Европейският съюз прилага резерви по отношение на националното третиране или третирането като най-облагодетелствана нация за предприятията и инвеститорите от Република Армения съгласно член 144 параграф 2 от настоящото споразумение.

Списъкът съдържа следните части:

- а) списък на хоризонталните резерви за всички сектори или подсектори;
- б) списък на резервите във връзка с конкретни сектори или подсектори, като се указват съответният сектор или подсектор и приложимата(ите) резерва(и).

Резервата съответства на дейност, която не е либерализирана (нелиберализирана), като това се изразява по следния начин: „Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация“.

Ако резерва по буква а) или б) включва само резерви, специфични за определена държава членка, непосочените в нея държави членки поемат задълженията по член 144, параграф 2 от настоящото споразумение без резерви. Липсата на резерви от страна на определена държава членка в даден сектор не засяга хоризонталните резерви или секторните резерви в рамките на ЕС, които могат да се прилагат.

2. В съответствие с член 141, параграф 3 от настоящото споразумение списъкът по-долу не включва мерки във връзка със субсидии, отпуснати от страните.
3. Правата и задълженията, произтичащи от долупредставения списък, нямат непосредствено действие и съответно не предоставят пряко никакви права на физически или юридически лица.
4. В съответствие с член 144 от настоящото споразумение недискриминационните изисквания, като тези, отнасящи се до правната форма или задължението за получаване на лицензи или разрешителни, приложими за всички доставчици, извършващи дейност на територията на държавата членка, без да се прави разграничение въз основа на гражданство, пребиваване или равностойни критерии, не са изброени в настоящото приложение, тъй като те не са засегнати от споразумението.
5. Когато Съюзът поддържа резерва, която изисква доставчикът на услуги да е гражданин, постоянно пребиваващ или пребиваващ на негова територия, като условие за предоставяне на услуга на негова територия, резерва, посочена в списъка със задълженията в приложение VIII-Б, или резервите, посочени в приложения VIII-В VIII-Г, функционират като резерва по отношение на установяването съгласно настоящото приложение, доколкото това е приложимо.

6. В интерес на правната сигурност се уточнява, че задължението за предоставяне на национално третиране не включва изискването за включване в обхвата на третирането, предоставяно в определена държава членка за граждани и юридически лица от друга държава членка съгласно Договора за функционирането на Европейския съюз, на граждани или юридически лица от другата страна или на мярка, приета съгласно Договора, включително прилагането ѝ в държавите членки. Такова национално третиране се предоставя единствено на юридически лица от другата страна, които са установени в съответствие със законодателството на друга държава членка и чието седалище, централно управление или основно място на стопанска дейност се намира в тази държава членка, включително установените в ЕС юридически лица, които са собственост на или се контролират от граждани на другата страна.

Хоризонтални резерви

Дейности от обществен интерес

EU: Икономическите дейности, които се считат за дейности от обществен интерес на национално или местно ниво, могат да бъдат предмет на държавен монопол или изключителни права, предоставени на частни оператори¹.

---

¹ Обществени услуги съществуват в най-различни сектори, като например услуги, свързани с научни и технически консултации, услуги, свързани с изследователска и развойна дейност в областта на социалните и хуманитарните науки, услуги по извършване на технически изпитвания и анализи, услуги в областта на околната среда, здравеопазването, транспорта и спомагателни услуги към всички видове транспорт. Изключителните права за предоставяне на тези услуги често се предоставят на частни стопански субекти, например на оператори, получили концесии от публичните органи, при условие че се поемат някои специфични задължения относно предоставяните услуги. Тъй като съществуват също така обществени услуги и на регионално равнище, е невъзможно да се изготви подробен и изчерпателен списък за всеки сектор. Тази резерва не се отнася до далекосъобщителните и до компютърните и свързаните с тях услуги.

Видове установяване

EU: Третирането, което се предоставя на дъщерни дружества (на арменски предприятия), учредени в съответствие със законодателството на държава — членка на Европейския съюз, и с регистриран офис, централно управление или основно място на стопанска дейност в Съюза, не се предоставя на клонове или представителства, учредени от арменско дружество в държава — членка на Европейския съюз¹. Това все пак не е пречка дадена държава членка да разшири обхвата на това третиране до клоновете или агенциите, установени в друга държава членка от дружество или предприятие от трета държава, що се отнася до дейността им на територията на първата държава членка, освен ако това не е изрично забранено от правото на ЕС.

EU: Третиране, което е по-малко благоприятно, може да се предоставя на дъщерни дружества (на предприятия от трети държави), учредени в съответствие със законодателството на държава членка, които имат само регистриран офис на територията на Европейския съюз, освен ако не бъде доказано, че те имат действаща и трайна връзка с икономиката на една от държавите членки.

АТ: Управителите на клонове на юридически лица трябва да имат местожителство в Австрия. Физическите лица, които в рамките на юридическо лице или клон отговарят за съблюдаването на австрийския Търговски закон, трябва да имат местожителство в Австрия.

---

¹

В съответствие с член 54 от ДФЕС, в ЕС тези дъщерни дружества се считат за юридически лица. До степента, в която е налице непрекъсната и действителна връзка с икономиката на Европейския съюз, те се ползват от вътрешния пазар, което включва, *inter alia*, свобода на установяване и предоставяне на услуги във всички държави — членки на Европейския съюз.

BG: Установяването на чуждестранни доставчици на услуги, включително съвместни предприятия, може да бъде само под формата на дружества с ограничена отговорност или акционерни дружества с най-малко двама акционери. За установяването на клон се изисква разрешение. Представителствата на чуждестранни дружества следва да са регистрирани в Българската търговско-промишлена палата и не могат да извършват стопанска дейност.

EE: Най-малко половината от членовете на управителния съвет трябва да пребивават в Европейския съюз. Чуждестранните дружества трябва да назначат един или няколко директора на даден клон. Директорът на клон трябва да е физическо лице с юридическа дееспособност. Поне един от директорите на клона трябва да е с местопребиваване в Естония, в държава — страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство (ЕИП), или в Конфедерация Швейцария.

FI: Чуждестранно лице, извършващо търговска дейност в качеството на частен предприемач, и поне половината от съдружниците в събирателно дружество или поне един от неограничено отговорните съдружници в командитно дружество трябва да бъде лице, постоянно пребиваващо в ЕИП. За всички сектори се изисква пребиваване в ЕИП на поне половината от членовете и заместник-членовете на съвета на директорите и на изпълнителния директор; могат обаче да се допускат изключения за определени дружества. Ако арменска организация възнамерява да упражнява стопанска или търговска дейност чрез създаване на клон във Финландия, тя трябва да притежава търговско разрешително.

FR: Изпълнителният директор на промишлено, търговско или занаятчийско предприятие трябва да получи специално разрешение, ако не притежава разрешително за пребиваване.

HU: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на придобиването на вещи, които са държавна собственост.

IT: За достъп до промишлени, търговски или занаятчийски дейности може да бъде необходимо разрешително за пребиваване.

PL: Приложното поле на дейностите, осъществявани от представителство на чуждестранно дружество, може да включва само реклама и популяризиране на дружеството майка, което представлява. За всички сектори, с изключение на юридическите услуги и услугите, предоставяни от здравни звена. Арменски инвеститори могат да предприемат и да осъществяват стопанска дейност само под формата на командитно дружество, командитно дружество с акции, дружество с ограничена отговорност и акционерно дружество (по отношение на юридически услуги само под формата на регистрирано съдружие и командитно дружество).

RO: Едноличният управител или председателят на управителния съвет, както и половината от управителите на търговското дружество, трябва да са румънски граждани, освен ако не е посочено друго в дружествения договор или в устава на дружеството. Мнозинството от одиторите на търговски дружества и техните заместници трябва да бъдат румънски граждани.

SE: Чуждестранно дружество, което не е учредило юридическо лице в Швеция или извършва своята стопанска дейност чрез търговски представител, осъществява своите търговски дейности посредством клон, който е регистриран в Швеция и има независимо управление и отделно счетоводство. Изпълнителният директор на клона и заместник изпълнителният директор, ако такъв бъде назначен, трябва да пребивават в ЕИП. Физическо лице, което не пребивава в ЕИП и осъществява търговски дейности в Швеция, определя и регистрира свой представител, отговарящ за дейностите в Швеция, който пребивава в държавата. За дейностите в Швеция се води отделно счетоводство. Компетентният орган може в отделни случаи да предвиди изключения от изискването за осъществяване на дейност чрез клон и от изискването за пребиваване. Строителните проекти с продължителност по-малко от една година, извършвани от дружество, намиращо се извън ЕИП, или физическо лице, пребиваващо извън ЕИП, са освободени от изискванията за създаване на клон или за назначаване на представител, пребиваващ в страната. Съдружие може да бъде учредител само ако всички собственици с неограничена лична отговорност пребивават в ЕИП. Учредителите извън ЕИП могат да поискат разрешение от компетентния орган. За дружества с ограничена отговорност и сдружения за икономическо сътрудничество най-малко 50 % от членовете на съвета на директорите, изпълнителният директор, заместник-изпълнителният директор, както и поне едно от лицата, упълномощени да подписват документи от името на дружеството, ако има такива, трябва да пребивават в ЕИП. Компетентният орган може да предвиди изключения от това изискване. Ако нито един от представителите на дружеството или сдружението не пребивава в Швеция, съветът трябва да определи и да регистрира лице, пребиваващо в Швеция, което е упълномощено да получава услуги от името на дружеството или сдружението. Подобни условия се прилагат за установяването на правни субекти от всеки друг вид. Носител/кандидатстващ за придобиване на регистрирани права (патенти, търговски марки, закрила на промишлен дизайн и права върху растителните сортове), който не пребивава в Швеция, трябва да има представител, пребиваващ в Швеция, основно с цел връчване на документи, получаване на призовки и т.н.

SI: носител/кандидатстващ за придобиване на регистрирани права (патенти, търговски марки, закрила на промишлен дизайн), който не пребивава в Словения, трябва да има представител по индустриална собственост или представител за търговските марки и промишления дизайн, пребиваващ в Словения, основно с цел връчване на документи, получаване на призовки и т.н.

SK: Физическо лице с арменско гражданство, което трябва да се впише в търговския регистър като лице, упълномощено да представлява предприемача, е длъжно да представи разрешение за пребиваване в Република Словакия.

Инвестиции

ES: За инвестиции в Испания от чуждестранни държавни органи или публичноправни субекти (което обикновено е свързано не само със стопански, но и с нестопански интереси на тези субекти), пряко или чрез дружества или други субекти, контролирани пряко или непряко от чуждестранни правителства, се изисква предварително разрешение от правителството.

BG: Чуждестранни инвеститори не могат да участват в приватизацията. Чуждестранните инвеститори и българските юридически лица с контролно участие на физически или юридически лица от Република Армения трябва да получат разрешение за а) проучване, разработване или добив на природни ресурси от териториалните води на морето, континенталния шелф или изключителната икономическа зона, и б) придобиване на контролен дял от капитала на дружества, участващи в някоя от дейностите, изброени в буква а).

FR: Съгласно членове L151—1 и R135—1 сек от Паричния и финансов кодекс е запазено правото чуждестранните инвестиции във Франция в секторите, изброени в член R153—2 от този кодекс, да са предмет на предварително одобрение от страна на министъра на икономиката. Запазено е правото да се ограничава чуждестранното участие в наскоро приватизирани дружества до променлива част от публично предложения дружествен капитал, която се определя за всеки отделен случай от френското правителство. За установяването на определени търговски, промишлени или занаятчийски дейности е запазено правото да се изисква специално разрешение, ако изпълнителният директор не притежава разрешително за постоянно пребиваване.

FI: Запазено е правото за налагане на ограничения по отношение на правата на установяване и на предоставяне на услуги от физически лица, които не притежават местно гражданство от островите Оланд, и от юридически лица без разрешение от компетентните органи на тези острови.

HU: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на арменско участие в наскоро приватизирани дружества.

IT: За придобиването на дялови участия в капитала на дружества, функциониращи в сферата на отбраната и националната сигурност, и придобиването на стратегически активи в областта на транспортните услуги, далекосъобщенията и енергетиката може да се изисква одобрението на службата на председателя на Министерския съвет.

LT: Скринингови процедури може да се прилагат по отношение на инвестиции в предприятия, сектори и съоръжения от стратегическо значение за националната сигурност.

PL: Няма задължения по отношение на закупуването на държавна собственост, например правила, приложими за приватизацията.

SE: Запазено е правото да приема или да запазва в сила дискриминационни изисквания по отношение на учредителите, висшето ръководство и съветите на директорите, когато в шведското право се включат нови правни форми.

Недвижими имоти

Придобиването на земя и недвижими имоти подлежи на следните ограничения¹:

АТ: При придобиването, покупката, наемането и оперативния лизинг на недвижими имоти от чуждестранни физически и юридически лица се изисква разрешение от компетентните регионални органи (Länder), които вземат предвид дали са засегнати важни икономически, социални или културни интереси.

BG: Чуждестранни физически и юридически лица (включително посредством клонове) не могат да придобиват собственост върху земя. Българските юридически лица с чуждестранно участие не могат да придобиват собственост върху земеделска земя. Чуждестранните юридически лица и чужденците с постоянно местожителство в чужбина могат да придобиват собственост върху сгради и ограничени права на собственост (право на ползване, строителство, надграждане и сервитути) върху недвижими имоти.

CZ: Земеделски и горски земи могат да бъдат придобивани само от чуждестранни физически лица, постоянно пребиваващи в Чешката република, и предприятия, установени като юридически лица със седалище в Чешката република. Към земеделските и горските земи, които са държавна собственост, се прилагат специални правила. Държавни земеделски земи могат да бъдат придобивани само от чешки граждани, от общините и от обществените университети (за обучение и научноизследователска дейност). Юридически лица (независимо от формата или мястото им на установяване) могат да придобиват държавни земеделски земи от държавата само ако върху тях е изградена сграда, която те вече притежават, или ако тези земи са абсолютно необходими за използването на такава сграда. Само общините и обществените университети могат да придобиват държавни гори.

CY: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация.

---

¹ По отношение на секторите в сферата на услугите тези ограничения не надхвърлят ограниченията, отразени в съществуващите задължения в рамките на ГАТС.

DE: Обвързани с определени условия на реципрочност.

DK: Придобиването на недвижими имоти от чуждестранни физически или юридически лица е общо правило, след разрешение от Министерството на правосъдието. Условията за издаване на разрешително зависят от предназначението на недвижимия имот.

EE: Запазено е правото само физическо лице, което е естонски гражданин или гражданин на държава от ЕИП, или юридическо лице, което е вписано в съответния регистър на Естония, да може да придобива поземлени имоти, използвани за получаване на печалба, като видовете земеползване включват селскостопанска или горска земя, като това става единствено с разрешение от областния управител. Тази резерва не се прилага по отношение на придобиването на селското стопанство на горска земя за целите на предоставяне на услуга, която е либерализирана съгласно настоящото споразумение.

ES: Запазено е правото за чуждестранните инвестиции в дейности, които са пряко свързани с инвестиции в недвижими имоти за дипломатически мисии на държави, които не са членки на ЕС, да се изисква административно разрешение от испанския Министерски съвет, освен ако е налице споразумение за реципрочна либерализация.

FI: По отношение на островите Оланд е запазено правото да се изисква предварително разрешение.

HU: Като се прилагат изключенията, предвидени в законодателството за обработваемите земи, чуждестранните физически и юридически лица нямат право да придобиват такива земи. За закупуването на недвижими имоти от чужденци се изисква разрешение от националната публична агенция, която е компетентна в зависимост от местоположението на недвижимия имот. Придобиването на държавна собственост е нелиберализирано.

EL: Съгласно Закон № 1892/90 за придобиването на земя в пограничните зони трябва да се получи разрешение от Министерството на отбраната. Според установената административна практика разрешението се предоставя лесно в случай на преки инвестиции.

HR: Нелиберализирана във връзка с придобиването на недвижими имоти от доставчици на услуги, които не са установени и учредени в Хърватия. Разрешено е придобиването на недвижими имоти, необходими за предоставянето на услуги, от дружества, установени и учредени в Хърватия като юридически лица. За придобиването на недвижими имоти, необходими за предоставянето на услуги от страна на клонове, се изисква одобрението на Министерството на правосъдието. Земеделски земи не могат да се придобиват от чуждестранни юридически или физически лица.

IE: За придобиването на всякакви права върху земя в Ирландия от национални или чуждестранни дружества или от чуждестранни граждани е необходимо предварителното писмено съгласие на Комисията за поземлени имоти. Ако съответната земя е предназначена за ползване за промишлени цели (различни от земеделска промишленост), това изискване отпада след издаване на съответно удостоверение от Министерството на предприятията и трудовата заетост. Това законодателство не се прилага за земи, разположени в границите на градовете и населените места.

IT: Покупката на недвижими имоти от чуждестранни физически или юридически лица е предмет на условие за реципрочност.

LT: Придобиването на собственост върху земи, вътрешни водни басейни и гори се разрешава на чуждестранни субекти, които отговарят на условията на европейската и трансатлантическата интеграция. Процедурата, условията и ограниченията, свързани с придобиването на поземлени парцели, се определят от конституционноправните разпоредби.

LV: по отношение на придобиването на земеделска земя от граждани на трета държава, включително по отношение на процеса на даване на разрешение за придобиване на земеделска земя.

PL: За прякото или непрякото придобиване на недвижими имоти се изисква разрешение. То се издава по силата на административно решение на компетентен министър на вътрешните работи със съгласието на министъра на националната отбрана, а при земеделски недвижими имоти — и със съгласието на министъра на земеделието и развитието на селските райони. Придобиването на държавна собственост, т.е. правила, приложими за приватизацията (за начин 3), е нелиберализирано.

RO: Физическите лица, които нямат румънско гражданство и местожителство в Румъния, както и юридическите лица, които нямат румънско гражданство и чието седалище и адрес на управление не са в Румъния, не могат да придобиват собственост върху поземлени парцели посредством актове *inter vivos*.

SI: Запазено е правото да се изисква юридическите лица, установени в Република Словения с чуждестранно капиталово участие, да могат да придобиват недвижими имоти на словенска територия и клоновете, учредени в Република Словения от чужденци, да могат да придобиват само недвижими имоти (с изключение на земя), необходими за упражняване на икономическите дейности, за които са създадени. Според Закона за търговските дружества клоновете, установени в Република Словения, не се считат за юридически лица, но по отношение на функционирането им се третират като дъщерни дружества, което е в съответствие с член XXVIII, параграф ж) от ГАТС.

SK: Придобиването на земя е нелиберализирано (за начини 3 и 4). Чуждестранни дружества или физически лица не могат да придобиват земеделска и горска земя извън границата на застроената зона на дадена община, както и някои други видове земя (например природни ресурси, езера, реки, обществени пътища и др.)

Признаване

EU: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на директивите на Европейския съюз за взаимно признаване на дипломите. Правото да се упражнява регулирана професионална дейност в определена държава членка не означава и право тя да бъде упражнявана в друга държава членка¹.

Конкретно за третирането като най-облагодетелствана нация

ЕС си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка, която предоставя диференцирано третиране по силата на международни инвестиционни договори и други търговски споразумения, влезли в сила или подписани преди датата на влизане в сила на настоящото споразумение.

ЕС си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка, която предоставя диференцирано третиране във връзка с правото на установяване на граждани или предприятия по силата на съществуващи или бъдещи двустранни споразумения между следните държави — членки на Европейския съюз: Белгия, Кипър, Дания, Франция, Германия, Гърция, Ирландия, Италия, Люксембург, Нидерландия, Португалия, Испания и Обединеното кралство, както и всяка една от следните държави или княжества: Сан Марино, Монако, Андора и града държава Ватикан.

Европейският съюз си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка, която предоставя диференцирано третиране на държава в съответствие със съществуващо или бъдещо двустранно или многостранно споразумение, което:

- а) създава вътрешен пазар в областта на услугите и инвестициите;
- б) предоставя право на установяване; или

---

¹ За да бъде призната квалификацията на граждани на трети държави на цялата територия на ЕС, е необходимо да бъде договорено споразумение за взаимно признаване в рамката, предвидена в член XXX от настоящото споразумение.

- в) изисква сближаване на законодателството в един или повече икономически сектори.

За целите на настоящото изключение:

- а) Вътрешен пазар на услуги и установяване означава територия без вътрешни граници, в която е гарантирано свободното движение на услуги, капитали и хора.
- б) Правото на установяване означава задължение за забрана по същество на всички пречки пред установяването между страните по споразумението за регионална икономическа интеграция при влизането в сила на това споразумение. Правото на установяване включва правото на гражданите на страните по споразумението за регионална икономическа интеграция да учредяват и управляват предприятия при същите условия като предвидените по отношение на гражданите съгласно законодателството на държавата, в която се извършва установяването.
- в) Сближаване на законодателството означава:
- i) хармонизиране на законодателството на една или повече страни по споразумението за регионална икономическа интеграция със законодателството на друга страна или страни по това споразумение; или
- ii) включване на общо законодателство в националното законодателство на страните по споразумението за регионална икономическа интеграция.

Такова хармонизиране или включване се проявява или се приема, че се проявява единствено от момента, в който е въведено в правния ред на страната или страните по споразумението за регионална икономическа интеграция.

Секторни резерви

BG: някои икономически дейности, свързани с експлоатацията или използването на държавна или публична собственост, са предмет на концесии, предоставяни съгласно разпоредбите на Закона за концесиите.

На търговски дружества с повече от 50 % държавно или общинско участие в капитала се забранява извършването на разпоредителни сделки с дълготрайни активи на дружеството, сключване на договори за придобиване на дялово участие, за наем, за съвместна дейност, за кредит, за обезпечаване на вземания, както и поемане на менителнични задължения, освен с разрешение на Агенцията за приватизация или на друг държавен или регионален орган, в зависимост от това кой е компетентният орган.

DK, FI, SE: мерки, предприети от Дания, Швеция и Финландия, предназначени за насърчаване на скандинавското сътрудничество, като:

- а) финансово подпомагане на проекти в областта на научноизследователската и развойната дейност (НИРД) (Скандинавски индустриален фонд);
- б) финансиране на проучвания за осъществимост на международни проекти (Скандинавски фонд за износ на проекти); и
- в) финансово подпомагане на дружества¹, използващи екологични технологии (Скандинавска финансова корпорация за околната среда).

---

¹ Прилага се по отношение на източноевропейски дружества, които си сътрудничат с едно или повече скандинавски дружества.

Тази резерва не засяга изключването на възлагане, осъществявано от дадена страна, на поръчки за стоки или услуги, субсидии или държавно подпомагане във връзка с търговията с услуги, предоставяни от дадена страна, съответно по член 141 от настоящото споразумение.

РТ: си запазва правото да не прилага изискванията за гражданство при упражняването на определени дейности и професии от физически лица, предоставящи услуги за държави, в които португалският е официален език (Ангола, Бразилия, Гвинея Бисау, Кабо Верде, Мозамбик и Сао Томе и Принсипи).

Свързано с транспорта третиране като най-облагодетелствана нация:

EU: всяка мярка, която предоставя диференцирано третиране на трета държава в съответствие със съществуващи или бъдещи споразумения за достъп до вътрешни водни пътища (включително споразумения, свързани с канала Рейн-Майн-Дунав), които запазват права на движение за операторите, установени в съответните държави, които отговарят на критериите за националност по отношение на собствеността. Спазват се разпоредбите за прилагане на Конвенцията от Манхайм за корабоплаването по река Рейн. Тази част от резервата се прилага само за следните държави — членки на ЕС: BE, FR, DE и NL.
Транспорт по вътрешни водни пътища (CPC 722).

FI: предоставя диференцирано третиране на държава в съответствие със съществуващи или бъдещи двустранни споразумения за освобождаване на плавателни съдове, регистрирани под чуждо знаме на определена друга държава, или регистрирани в чужбина превозни средства от общата забрана за предоставяне на каботажен транспорт (включително комбинирания транспорт — шосеен и железопътен) във Финландия на основата на реципрочност (част от CPC 711, част от 712, част от 721).

SE: мерките могат да имат реципрочен характер и на плавателни съдове от Армения, които плават под знамето на Армения, да се разрешава да извършват каботажен транспорт в Швеция, доколкото Армения разрешава на плавателни съдове, плаващи под знамето на Швеция, да извършват каботажен транспорт в Армения. Конкретната цел на тази резерва зависи от съдържанието на евентуално взаимно договорено бъдещо споразумение между Армения и Швеция (CPC 7211, 7212).

BG: доколкото Армения позволява на доставчици на услуги от България да предоставят услуги по обработка на товари и съхранение и складиране в морски и речни пристанища, включително услуги, свързани с контейнери и стоки в контейнери, България ще позволява на доставчици на услуги от Армения да извършват обработване на товари и съхранение и складиране в морски и речни пристанища, включително услуги, свързани с контейнери и стоки в контейнери, при същите условия (част от CPC 741, част от 742).

DE: Може да се прилага условие за реципрочност по отношение на наемането на чуждестранни плавателни съдове с екипаж от потребители, пребиваващи в Германия (CPC 7213, 7223, 83103).

EU: запазва си правото да предоставя диференцирано третиране на държава в съответствие със съществуващи или бъдещи двустранни споразумения относно международния шосеен превоз на товари (включително комбинирания транспорт — шосеен или железопътен) и превоза на пътници, сключени между ЕС или държавите — членки на ЕС, и трета държава. (CPC 7111, 7112, 7121, 7122, 7123). Такова третиране може да:

- а) запазва или ограничава предоставянето на съответните транспортни услуги между договарящите се страни или на територията на договарящите се страни за превозни средства, регистрирани във всяка договаряща се страна¹; или

---

¹ По отношение на Австрия, частта за освобождаването от третиране като най-облагодетелствана нация относно правата за трафик обхваща всички държави, с които има сключени или в бъдеще може да бъде разгледано сключването на двустранни споразумения за шосеен транспорт или други споразумения, свързани с този вид транспорт.

б) предвижда освобождаване от данъци за такива превозни средства.

BG: мерки, предприети по силата на съществуващи или бъдещи споразумения, които запазват или ограничават предоставянето на тези видове транспортни услуги и определят условията за тяхното предоставяне, включително разрешения за транзит или преференциални пътни данъци на територията на България или при преминаване през границите на България (CPC 7111, 7112).

HR: мерки, прилагани по силата на съществуващи или бъдещи споразумения във връзка с международния шосеен транспорт, които запазват или ограничават предоставянето на транспортни услуги и определят условията за тяхното предоставяне, включително разрешения за транзит или преференциални пътни данъци за транспортни услуги по влизане, преминаване и излизане от територията на Хърватия, както и на нейната територия, за съответните страни (CPC 7111, 7112).

CZ: мерки, предприети по силата на съществуващи или бъдещи споразумения, които запазват или ограничават предоставянето на транспортни услуги и определят условията за тяхното предоставяне, включително разрешения за транзит или преференциални пътни данъци за транспортни услуги по влизане, преминаване и излизане от територията на Чешката република, както и на нейната територия, за съответните договарящи се страни (CPC 7121, 7122, 7123).

EE: когато се предоставя диференцирано третиране на държава по силата на съществуващи или бъдещи двустранни споразумения относно международния шосеен транспорт (включително комбинирания транспорт — шосеен и железопътен), с което се запазва или ограничава предоставянето на транспортни услуги в, през и извън Естония до договарящите се страни за превозни средства, регистрирани във всяка договарящите се страни, и се предвижда освобождаване от данъци за такива превозни средства.

LT: мерки, предприети по силата на двустранни споразумения, които определят разпоредбите, отнасящи се за транспортните услуги, и определят условията за експлоатация, включително двустранния транзит и други разрешения за извършване на транспортни услуги при влизане на територията на Литва или излизане от нея, както и при преминаване през нея, издавани на съответните договарящи се страни, както и пътните данъци и такси (CPC 7121, 7122, 7123).

SK: мерки, предприети по силата на съществуващи или бъдещи споразумения, които запазват или ограничават предоставянето на транспортни услуги и определят условията за тяхното предоставяне, включително разрешения за транзит или преференциални пътни данъци за транспортни услуги по влизане, преминаване и излизане от територията на Словакия, както и на нейната територия, за съответните договарящи се страни (CPC 7121, 7122, 7123).

ES: може да бъде отказано разрешение за установяване на търговско присъствие в Испания за доставчици на услуги, чиято държава на произход не предоставя ефективен достъп до своите пазари за испанските доставчици на услуги (CPC 7123).

BG, CZ и SK: мерки, предприети по силата на съществуващи или бъдещи споразумения, които регулират правата за трафик и условията за тяхното предоставяне, както и предоставянето на транспортни услуги на територията на България, Чешката република и Словакия и между съответните държави.

EU: предоставя диференцирано третиране на трета държава в съответствие със съществуващи или бъдещи двустранни споразумения относно следните допълнителни услуги в областта на въздушния транспорт:

- а) продажба и маркетинг на услуги по въздушен транспорт;
- б) услуги, свързани с компютризирани системи за резервация („CRS“); и
- в) други спомагателни услуги в областта на въздушния транспорт, като например услуги по наземно обслужване и услуги по експлоатацията на летище.

По отношение на поддръжката и ремонта на въздухоплавателни средства и части за тях ЕС си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка, която предоставя диференцирано третиране на трета държава в съответствие със съществуващи или бъдещи търговски споразумения в съответствие с член V от ГАТС.

EU: си запазва правото да изисква само признатите организации, оправомощени от ЕС, да могат да извършват нормативно установени прегледи и сертифициране на кораби от името на държавите — членки на ЕС. Може да се изисква установяване.

PL: доколкото Армения позволява предоставянето на транспортни услуги на територията на Армения и през нея от доставчици на услуги за пътнически и товарен транспорт от Полша, Полша ще позволява предоставянето на транспортни услуги от доставчици на услуги за пътнически и товарен транспорт от Армения на територията на Полша и през нея при същите условия.

A. Селско, ловно, горско стопанство и дърводобив

FR: Изисква се разрешение за създаване на селскостопански предприятия от страна на дружества извън ЕС и за придобиване на лозя от инвеститори извън ЕС.

AT, HR, HU, MT, RO: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация за селскостопански дейности.

CY: Участието на инвеститори е разрешено само в размер до 49 %.

FI: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация за отглеждането на северни елени.

IE: Пребиваващите в Армения лица могат да установят постоянен обект, упражняващ дейност в областта на мелничарството, само след получаване на разрешение.

BG: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация за дейности по дърводобив.

SE: Само народът саами може да притежава стопанство за отглеждане на северни елени и да упражнява дейност по отглеждането им.

Б. Рибно стопанство и аквакултури

EU: Достъпът до биологичните ресурси и местата за риболов, намиращи се в морските води под суверенитета или юрисдикцията на държавите — членки на ЕС, както и тяхната експлоатация могат да се ограничат до риболовните кораби, плаващи под флага на територия на ЕС, освен когато е предвидено друго.

CY: Максималният дял на чуждестранно (извън ЕС) участие в рибарска лодка/кораб е 49 % и след получаване на разрешение.

SE: Даден кораб се счита за шведски и може да плава под шведско знаме, ако повече от половината от дяловете на кораба са собственост на шведски граждани или юридически лица. Правителството може да разреши на чуждестранни плавателни съдове да плават под шведски флаг, ако техните операции се контролират от Швеция или собственикът на кораба пребивава постоянно в Швеция. Плавателни съдове, при които 50 % или повече от дяловете се притежават от граждани на държава — страна по Споразумението за ЕИП, или от дружества, чието седалище, главно управление или основно място на стопанска дейност се намират в държава — страна по Споразумението за ЕИП, и чиито дейности се контролират от Швеция, също могат да бъдат регистрирани в шведския регистър. Лиценз за професионален риболов се предоставя единствено ако риболовът е свързан с шведската риболовна промишленост. Тази връзка може да се изразява например в това, че половината от улова през дадена календарна година (изразен в стойност) се разтоварва в Швеция, половината от риболовните рейсове потеглят от шведски пристанища или половината от рибарите в риболовния флот са с местожителство в Швеция. За плавателни съдове с дължина над пет метра са необходими разрешително за плавателен съд и лиценз за професионален риболов. Разрешително се издава, ако наред с другото плавателният съд е регистриран в националния регистър и е налице действителна икономическа връзка на плавателния съд с Швеция. Командирът на търговски или традиционен плавателен съд трябва да е гражданин на държава — страна по Споразумението за ЕИП. Освобождаване от това изискване може да предостави Шведската агенция по транспорта.

SI: По време на транзитното преминаване на чуждестранни риболовни кораби през териториалното море на Република Словения е забранен риболовът или уловът на риба и други морски организми в морето и на морското дъно. Тази забрана се прилага също и по отношение на чуждестранните риболовни кораби. Корабите имат право да плават под словенско знаме, ако повече от половината от кораба е притежание на граждани на Европейския съюз или на юридически лица, чието основно място на дейност е в държава — членка на Европейския съюз. Стопанствата за аквакултури, които отглеждат организми за зарибяване, трябва да бъдат регистрирани в Словения.

UK: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на придобиването на кораби, които плават под флага на Обединеното кралство, освен ако най-малко 75 процента от инвестицията са собственост на британски граждани и/или на предприятия, от които най-малко 75 процента принадлежат на британски граждани, които във всички случаи са постоянно пребиваващи и с местожителство в Обединеното кралство. Плавателните съдове трябва да бъдат управлявани, ръководени и контролирани от територията на Обединеното кралство.

В. Добивна промишленост

EU: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на юридическите лица, контролирани¹ от физически или юридически лица от държава извън ЕС, която съставлява повече от 5 % от вноса на Европейския съюз на нефт или природен газ. Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на учредяване на преки клонове (изисква се регистрация).

---

¹ Юридическо лице се контролира от друго физическо или юридическо лице (лица), ако това физическо или юридическо лице (лица) разполага с правомощия да определя мнозинството от неговите директори или по друг начин да оказва законно влияние върху неговите действия. По-конкретно, притежаването на повече от 50 % от дяловия капитал на определено юридическо лице се счита за установяване на контрол.

Г. Преработваща промишленост

EU: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на юридическите лица, контролирани¹ от физически или юридически лица от държава извън ЕС, която съставлява повече от 5 % от вноса на Европейския съюз на нефт или природен газ. Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на учредяване на преки клонове (изисква се регистрация).

IT: Собствениците на издателско или полиграфическо дружество и издателите трябва да са граждани на държава — членка на ЕС. Дружествата трябва да със седалище в държава — членка на ЕС.

HR: Изискване за местожителство за издателска и полиграфическа дейност и възпроизвеждане на записани носители.

SE: Собствениците на периодични издания, отпечатани и публикувани в Швеция, които са физически лица, трябва да пребивават в Швеция или да са граждани на държави от ЕИП. Собствениците на такива периодични издания, които са юридически лица, трябва да са установени в държава от ЕИП. Отговорният редактор за периодичните издания, отпечатани и публикувани в Швеция, и за техническите записи трябва да има местожителство в Швеция.

За производство, пренос и разпределение за собствена сметка на електроенергия, газ, пара и топла вода² (с изключение на производството на ядрена електроенергия)

EU: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация за производство на електроенергия, пренос и разпределение за собствена сметка на електроенергия и за производство на газ и разпределение на газообразни горива.

---

¹ Юридическо лице се контролира от друго физическо или юридическо лице (лица), ако това физическо или юридическо лице (лица) разполага с правомощия да определя мнозинството от неговите директори или по друг начин да оказва законно влияние върху неговите действия. По-конкретно, притежаването на повече от 50 % от дяловия капитал на определено юридическо лице се счита за установяване на контрол.

² Прилага се хоризонтално ограничение по отношение на дейностите от обществен интерес.

За производство, пренос и разпределение на пара и топла вода

EU: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на юридическите лица, контролирани¹ от физически или юридически лица от държава извън ЕС, която съставлява повече от 5 % от вноса на Европейския съюз на нефт, електроенергия или природен газ. Нелиберализирани по отношение на учредяване на преки клонове (изисква се регистрация).

FI: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на производството, преноса и разпределението на топлинна енергия и топла вода.

1. Бизнес услуги

Професионални услуги

EU: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на юридическите консултации и услуги за оправомощаване и правно удостоверяване, предоставяни от юристи, които имат обществени функции, например нотариуси, „huissiers de justice“ или други „officiers publics et ministériels“, и по отношение на услуги, предоставяни от съдебни изпълнители, които са назначени с официален правителствен акт.

EU: За упражняване на професията в областта на вътрешното право (правото на ЕС и държава членка) се изисква пълноправно членство в адвокатската колегия, към което се прилага условие за гражданство и/или пребиваване.

---

¹ Юридическо лице се контролира от друго физическо или юридическо лице (лица), ако това физическо или юридическо лице (лица) разполага с правомощия да определя мнозинството от неговите директори или по друг начин да оказва законно влияние върху неговите действия. По-конкретно, ако се притежават повече от 50 % от дяловия капитал на определено юридическо лице, се счита, че то е контролирано.

АТ: По отношение на юридическите услуги, за предоставяне на юридически услуги посредством търговско присъствие има условие за гражданство. Чуждестранните адвокати (които трябва да бъдат правоспособни в държавата си на произход) в капитала на адвокатска кантора и делът им от оперативния резултат на кантората не могат да надвишават 25 %. Те не могат да оказват определящо влияние при вземане на решения. За чуждестранните миноритарни инвеститори или правоспособния им персонал предоставянето на юридически услуги е разрешено само във връзка с международното публично право и правото на юрисдикцията, където имат адвокатска правоспособност. Предоставянето на юридически услуги във връзка с вътрешното право (правото на ЕС и държава членка), включително представителството пред съд, изисква пълноправно членство в адвокатската колегия, към което се прилага условие за гражданство.

АТ: За счетоводството и счетоводните, одиторските и консултантските услуги по данъчно облагане участието в капитала и правата на глас на лицата, които имат право да упражняват професията съгласно чуждестранното право, не могат да надвишават 25 %.

АТ: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на медицинските услуги (освен тези на психолози и психотерапевти).

АТ, BG, HR: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на предоставянето на юридически услуги във връзка с вътрешното право (на ЕС и държавите членки).

АТ, CY, EE, MT, SI: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на ветеринарните услуги.

BE: По отношение на юридическите услуги се прилагат квоти за представяване пред „Cour de cassation“ по дела, които не са наказателноправни.

BG: Чуждестранни адвокати могат да предоставят услуги по процесуално представителство само на граждани на своята държава и в условия на реципрочност, както и в сътрудничество с български адвокати. За предоставянето на свързани с правна медиация услуги се изисква постоянно пребиваване.

BG: По отношение на юридическите услуги някои правни форми („адвокатско съдружие“ и „адвокатско дружество“) са запазени за адвокати, които са пълноправни членове на адвокатската колегия в Република България.

BG: Чуждестранните одиторски субекти (различни от държавите от ЕС и ЕИП) могат да предоставят одитни услуги само при условията на реципрочност и изпълнението на изискването, че три четвърти от членовете на управителните органи и регистрираните одитори, извършващи одит от името на дружеството, отговарят на изисквания, равностойни на тези за български одитори.

BG: За предоставянето на свързани с медиация услуги се изисква постоянно пребиваване. По отношение на услугите в сферата на данъчното облагане се прилага условие за гражданство на ЕС.

BG: По отношение на архитектурните услуги, услугите по градоустройствено планиране и ландшафтна архитектура, инженерните услуги и интегрираните инженерни услуги чуждестранните физически и юридически лица, които притежават призната лицензирана проектантска компетентност съгласно националното си законодателство, могат независимо да осъществяват наблюдение и да проектират строителни работи в България само след като са спечелили конкурс за проект и са избрани за изпълнители съгласно условията и процедурата, установена със Закона за обществените поръчки.

BG: По отношение на архитектурните услуги, услугите по градоустройствено планиране и ландшафтна архитектура, инженерните услуги и интегрираните инженерни услуги за проекти от национално или регионално значение арменски инвеститори трябва да действат в съдружие със или като подизпълнители на местни инвеститори. По отношение на архитектурните услуги, услугите по градоустройствено планиране и ландшафтна архитектура, чуждестранните специалисти трябва да имат най-малко двугодишен професионален опит в областта на строителството. По отношение на архитектурните услуги, услугите по градоустройствено планиране и ландшафтна архитектура се прилага условие за гражданство.

BG: По отношение на услугите по градоустройствено планиране и ландшафтна архитектура се прилага условие за гражданство.

BG, CY, MT, SI: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на услуги, предоставяни от акушерки, медицински сестри, физиотерапевти и парамедици, и ветеринарномедицински услуги.

CY: условие за гражданство по отношение на архитектурните услуги, услугите по градоустройствено планиране и ландшафтна архитектура, инженерните услуги и интегрираните инженерни услуги.

CY: За предоставянето на правни услуги, включително представителство пред съд, се изисква гражданство на държава от ЕИП или на Швейцария, както и пребиваване (търговско присъствие). Само адвокати, вписани в адвокатската колегия, могат да бъдат съдружници, акционери или членове на съветите на директорите на адвокатско дружество в Кипър. Прилагат се недискриминационни изисквания за правна форма. За пълноправно членство в адвокатската колегия се прилага условие за гражданство и за пребиваване.

CZ: За предоставянето на правни услуги в областта на вътрешното право (на ЕС и на държавата членка), включително представителство пред съд, се изисква гражданство на държава от ЕИП или на Швейцария и пребиваване в Чешката република. Прилагат се недискриминационни изисквания за правна форма.

CZ, HU, SK: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация за акушерските услуги.

CY: Чуждестранните одитори трябва да получат разрешение при спазване на определени условия.

BG, CY, CZ, EE, MT: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на медицинските (включително на психолози) и стоматологичните услуги.

CZ, SK: Запазва се правото да се изисква най-малко 60 процента от капиталовия дял или правата на глас да са запазени за граждани на съответната държава за предоставянето на одиторски услуги (CPC 86211 и 86212, различни от счетоводни услуги).

CZ: Що се отнася до медицинските (включително на психолози), стоматологичните и акушерските услуги и услугите, предоставяни от медицински сестри, физиотерапевти и парамедицински персонал, достъпът е ограничен само до физически лица. За чуждестранни физически лица се изисква разрешение от компетентния орган.

CZ: Що се отнася до ветеринарните услуги, достъпът е ограничен само до физически лица. Изисква се разрешение от ветеринарната администрация.

DK: Според датския закон за правораздаването единствената цел на адвокатското дружество трябва да бъде упражняване на професията. Адвокатите, практикуващи в адвокатска кантора, или други лица, наети в предприятието, които притежават акции в него, носят лична отговорност съвместно с фирмата за искове, възникнали в резултат от оказаното от тях съдействие на даден клиент. Освен това 90 % от акциите на датско адвокатско дружество трябва да бъдат собственост на юристи с датски лиценз, на адвокати от ЕС, регистрирани в Дания, или на адвокатски кантори, регистрирани в Дания.

DK: За да предоставя услуги по задължителен одит, даден одитор трябва да е получил одобрение в Дания. За получаване на одобрение се изисква пребиваване в държава — членка на ЕС, или в държава — членка на ЕИП. Одиторите и одиторските дружества, които не са одобрени в съответствие със законодателството за транспониране на Директивата относно задължителния одит на годишните счетоводни отчети, не могат да притежават повече от 10 процента от правата на глас в одобрените одиторски дружества.

DK: За да участват в сдружение с датски правоспособни счетоводители, чуждестранните счетоводители трябва да получат разрешение от Датския бизнес орган.

DK: Що се отнася до ветеринарните услуги, достъпът е ограничен само до физически лица.

EL: условие за гражданство за получаването на лиценз за регистриран одитор.

EL: Изискване за гражданство по отношение на зъботехниците.

ES: За предоставянето на правни услуги в областта на правото на ЕС и правото на държава — членка на ЕС, може да се изисква търговското присъствие да е учредено под някоя от правните форми, позволени съгласно националното законодателство, на недискриминационна основа. Някои правни форми могат да бъдат запазени изключително за юристи, които са членове на адвокатската колегия, също на недискриминационна основа.

FI: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация за представителството пред съдилища, различни от специалистите в областта на патентите и „*asianajaja*“.

FI: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на услуги, свързани с публично или частно финансирани здравни и социални услуги (т.е. медицински, включително услуги на психолози и стоматологични услуги; акушерски услуги; услуги на физиотерапевти и парамедицински персонал).

FI: По отношение на одиторските услуги има изискване за пребиваване на поне един от одиторите във финландско дружество с ограничена отговорност.

FI, HU, NL: изискване за пребиваване за представителите по индустриална собственост (част от CPC 861).

FR: По отношение на юридическите услуги някои правни форми („association d'avocats“ и „société en participation d'avocat“) са запазени за адвокати, които са пълноправни членове на адвокатската колегия във Франция. Най-малко 75 % от съдружниците, които притежават 75 % от дяловете на адвокатско дружество, предоставящо правни услуги в областта на френското или европейското право, трябва да бъдат юристи с пълноправно членство в адвокатската колегия във Франция.

FR: По отношение на с архитектурните, медицинските (включително на психолози), стоматологичните и акушерските услуги и услугите, предоставяни от медицински сестри, физиотерапевти и парамедицински персонал, чуждестранните инвеститори имат достъп само до правните форми „société d'exercice liberal“ (sociétés anonymes, sociétés à responsabilité limitée ou sociétés en commandite par actions) и „société civile professionnelle“.

FR: По отношение на медицинските (включително на психолози), стоматологичните и акушерските услуги и услугите, предоставяни от медицински сестри, физиотерапевти и помощен медицински персонал се изисква гражданство. Въпреки това по отношение на акушерските услуги и услугите, предоставяни от медицински сестри, физиотерапевти и парамедицински персонал достъпът за чужденци е възможен в рамките на годишни квоти.

FR: Условие за гражданство и реципрочност по отношение на ветеринарните услуги.

HR: Нелиберализирани, с изключение на консултации по правото на държавата на произход, чуждестранното и международното право. Представителство на страните пред съд може да се практикува само от членовете на адвокатския съвет на Хърватия (хърватско наименование „odvjetnici“). За членство в адвокатския съвет се изисква гражданство. В производства, в които има международни елементи, страните може да се представляват пред арбитражен съд — специален съд от адвокати, които са членове на адвокатски колегии в други държави.

HR: За предоставяне на одиторски услуги се изисква разрешение.

HR: Физически и юридически лица може да предоставят архитектурни и инженерни услуги след одобрение съответно от хърватската камара на архитектите и хърватската камара на инженерите.

HR: Всички лица, предоставящи услуги директно на пациенти/лекуващи пациенти, трябва да имат разрешение от професионалната камара.

EL: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на зъботехниците. Изисква се гражданство на ЕС за получаване на лиценз за извършващи задължителен одит одитори и за ветеринарните услуги.

ES: По отношение на извършващите задължителен одит одитори и адвокатите в областта на индустриалната собственост се прилага условие за гражданство на ЕС.

HU: Предприятието трябва да е под формата на съдружие с унгарски адвокат (*ügyvéd*), адвокатска кантора (*ügyvédi iroda*) или представителство.

HU: По отношение на ветеринарните услуги се прилага изискване за пребиваване за лица, които не са граждани на държави от ЕИП.

LV: Изискване за гражданство на положилите клетва адвокати, за които е запазено правото на процесуално представителство по наказателни дела.

LV: В търговски дружества на положили клетва одитори над 50 % от дяловия капитал с право на глас трябва да е собственост на положили клетва одитори или търговски дружества на положили клетва одитори от ЕС или ЕИП. Юристи от чужди държави имат право да практикуват в качеството си на адвокати в съдилища единствено в съответствие с двустранни споразумения за правна взаимопомощ.

LT: Условие за гражданство за представители по индустриална собственост .

LT: По отношение на одиторските услуги, одиторският доклад трябва да е изготвен съвместно с одитор, който разполага с разрешение да упражнява професията в Литва. Поне $\frac{3}{4}$ от акциите на одиторското предприятие трябва да принадлежат на одитори или одиторски дружества от ЕС или ЕИП. Не се разрешава установяване под формата на публично акционерно дружество (АВ).

LT: Юристи от чужди държави имат право да практикуват в качеството си на адвокати в съдилища единствено в съответствие с двустранни споразумения за правна взаимопомощ.

LT: За предоставянето на медицински услуги (включително на психолози) се изисква разрешение въз основа на план за предоставяне на здравни услуги, изготвен според нуждите, като са взети предвид броят на населението и вече съществуващите медицински и стоматологични услуги.

PL: Докато адвокатите от ЕС могат да използват и други правни форми, чуждестранните адвокати имат достъп до правните форми на регистрирано съдружие и командитно дружество.

PL: Изискване за гражданство на ЕС за предоставянето на ветеринарни услуги.
Чуждестранните лица могат да поискат разрешение за упражняване на професията.

PL: Условие за гражданство за предоставянето на одиторски услуги.

PT: Що се отнася до юридическите услуги, условие за гражданство за достъп до професията на „solicitadores“ и за специалист в областта на индустриалната собственост.

SK: За регистрация в професионалната камара се изисква пребиваване, както и за предоставяне на архитектурни, инженерни и ветеринарни услуги. Само физически лица имат право да предоставят ветеринарни услуги.

SK: За предоставянето на правни услуги в областта на вътрешното право, включително представителство пред съд, се изисква гражданство и разрешение за пребиваване (търговско присъствие) на държава от ЕИП или на Швейцария.

SE: За правни услуги, за членство в адвокатската колегия, което е необходимо единствено за използване на шведското звание „advokat“, се изисква пребиваване в ЕС, ЕИП или Конфедерация Швейцария. Освобождаване от това изискване може да предостави съветът на Шведската адвокатска колегия. За предоставянето на услуги в областта на националното законодателство не е необходимо вписване в адвокатската колегия. Член на шведската адвокатска колегия може да бъде наеман като служител единствено от лице, което е член на адвокатската колегия, или от дружество, което извършва дейност на член на колегията. Възможно е обаче член на адвокатската колегия да бъде нает от чуждестранно дружество. Компетентният орган може да предвиди изключение от това изискване. Съществуват изисквания, свързани с ЕИП, по отношение на назначаването на лице, сертифициращо икономически планове.

SE: само одитори, одобрени или получили разрешение в Швеция, и одиторски дружества, регистрирани в Швеция, могат да извършват услуги по задължителен одит в някои правни субекти, в това число във всички дружества с ограничена отговорност, както и за физически лица. Само одитори, одобрени в Швеция, и регистрирани публични счетоводни дружества могат да притежават дялове или да се сдружават в дружества, които извършват професионален одит (за официални цели). За получаване на разрешение или одобрение се изисква пребиваване в ЕИП или Швейцария. Титлите „одобрен одитор“ и „получил правоспособност одитор“ могат да се използват само от одитори, които са одобрени или получили правоспособност в Швеция. Одиторите на кооперативни стопански сдружения и някои други предприятия, които нямат правоспособност или не са одобрени одитори, трябва да пребивават в ЕИП. Компетентният орган може да направи изключения от това изискване. (CPC 86211, CPC 86212, различни от счетоводни услуги)

SI: условие за търговско присъствие в Република Словения за представляването на клиенти пред съда срещу заплащане. Чуждестранен адвокат, който има право да упражнява адвокатска дейност в чужда държава, може да предоставя правни услуги или да упражнява адвокатска дейност при условията на член 34а от Закона за адвокатурата, ако е налице фактическа реципрочност. Спазването на условието за реципрочност се проверява от Министерството на правосъдието. Търговското присъствие на вписаните в словенската адвокатска колегия адвокати е ограничено до следните форми: еднолично предприятие, адвокатско дружество с ограничена отговорност (съдружие) или адвокатско дружество с неограничена отговорност (съдружие). Дейностите на едно адвокатско дружество се ограничават до упражняването на адвокатска дейност. Само адвокати могат да бъдат съдружници в адвокатско дружество.

SI: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на счетоводни услуги, одит и водене на счетоводни книги. Изисква се търговско присъствие. Одиторско дружество от трета държава може да притежава дялове или да се сдружава в словенско одиторско дружество, при условие че словенски одиторски дружества могат да притежават дялове или да се сдружават в одиторско дружество съгласно правото на държавата, в която е учредено одиторското дружество от третата държава. . Изисква се постоянно пребиваване в Словения на поне един член на управителния съвет на одиторско дружество, установено в Словения.

SI: Лекарите, стоматолозите, акушерките, медицинските сестри и фармацевтите трябва да имат лиценз от професионалната камара, а другите здравни специалисти се нуждаят от регистрация.

SI: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на социална медицина, санитарни, епидемиологични, медицински/екологични услуги; осигуряване на кръв, кръвни препарати и органи/тъкани за трансплантация; както и аутопсия.

Продажби на дребно на лекарствени продукти и на медицински и ортопедични стоки¹
(CPC 63211):

AT: Продажбата на дребно на лекарствени продукти и на специфични медицински стоки за населението може да се извършва само чрез аптека. С правото да стопанисват аптека се ползват само гражданите на държави страни по споразумението за ЕИП и на Конфедерация Швейцария. Гражданство на държава от ЕИП или на Швейцария се изисква и за арендатори и лица, натоварени с управлението на аптека.

BG: Изискване за постоянно пребиваване за фармацевтите.

CY: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на дистрибуцията на фармацевтични продукти, с изключение на търговските услуги по продажби на дребно на лекарствени продукти, медицински и ортопедични стоки (CPC 63211).

DE: Единствено физическите лица имат право да предоставят услуги по търговия на дребно с лекарствени продукти и определени медицински стоки за обществеността. За получаването на лиценз за фармацевт и/или отварянето на аптека за търговия на дребно с лекарствени продукти и определени медицински стоки за обществеността се прилага изискване за пребиваване. Лица, които не са преминали германския изпит по фармация, могат да получат лиценз единствено да поемат аптека, която вече е съществувала в предходните три години. Това условие не се прилага за одобрени кандидати, чиято квалификация вече е била призната за други цели. Освен това кандидатите трябва да са упражнявали професионалните дейности на фармацевт в продължение на най-малко три последователни години в Германия. Граждани на държави извън ЕИП не могат да получат разрешение за отваряне на аптека.

---

¹ Към доставките на лекарствени продукти за населението, както и към предоставянето на други услуги съществуват изисквания и процедури за издаване на разрешения и за квалификация, приложими в държавите — членки на Европейския съюз. По принцип правото за извършване на тази дейност е запазено за фармацевти. В някои държави — членки на Европейския съюз само доставките на лекарствата по рецепта са запазени за фармацевти.

EE: Продажбата на дребно на лекарствени продукти и на специфични медицински стоки за населението може да се извършва само чрез аптека. Продажбата на медицински стоки от разстояние и доставянето по поща или с експресна услуга на медицински стоки, поръчани по интернет, са забранени.

EL: Единствено физически лица, които са лицензирани фармацевти, и дружества, учредени от лицензирани фармацевти, имат право да предоставят услуги по продажба на дребно на лекарствени продукти и определени медицински стоки на обществеността. За стопанисването на аптека се изисква гражданство на държава — членка на ЕС.

ES: Единствено физическите лица имат право да предоставят услуги по търговия на дребно с лекарствени продукти и определени медицински стоки за обществеността. Всеки фармацевт не може да получи повече от един лиценз. Разрешение за установяване се дава след тест за икономическа необходимост. Основни критерии: гъстота в района.

FI, SE: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на търговията на дребно с лекарствени продукти и тяхната доставка на населението. (CPC 63211).

FR: С правото да стопанисват аптека се ползват само гражданите на държави страни по споразумението за ЕИП и на Конфедерация Швейцария. Чуждестранните фармацевти могат да получават разрешение за установяване в рамките на годишни квоти.

HU: С правото да стопанисват аптека се ползват само гражданите на държави страни по споразумението за ЕИП и на Конфедерация Швейцария.

IT: За получаването на лиценз за фармацевт и/или отварянето на аптека за търговия на дребно с лекарствени продукти и определени медицински стоки за обществеността се прилага изискване за пребиваване.

LT: продажбата на дребно на медицински продукти за населението може да се извършва само чрез аптека. Онлайн продажбата на медицински продукти по рецепта е забранена.

LV: За да започне самостоятелна практика в аптека, даден чуждестранен фармацевт или фармацевт сътрудник, получил образователно-квалификационна степен в държава, която не е членка на ЕС, или държава от ЕИП, трябва да работи в продължение на най-малко една година в аптека под надзора на фармацевт.

SI: Аптекарските услуги в Словения на първично ниво се осигурява от общините. Мрежата на фармацевтичните услуги се състои от публични аптеки, собственост на общините, и от частни фармацевти по силата на концесия (при която мажоритарният собственик трябва да бъде фармацевт по професия). Поръчките по пощата на лекарствени продукти, за които е необходима рецепта, са забранени.

SK: Условие за пребиваване.

Услуги в областта на научноизследователската и развойната дейност (НИРД)

EU: запазено е правото да се запазват или приемат мерки за услуги в областта на НИРД, които получават публично финансиране или държавно подпомагане под каквото и да била форма и следователно не се смятат за частно финансирани, изключителни права и/или разрешения могат да се предоставят единствено на граждани на държавите — членки на ЕС, и на юридически лица от ЕС със седалище в ЕС (CPC 851, CPC 852, CPC 853).

Услуги, свързани с недвижими имоти

CY: Условие за гражданство.

DK: За предоставянето на услуги, свързани с недвижими имоти, от физическо лице, намиращо се на територията на Дания, само правоспособни агенти по недвижими имоти, които са физически лица, вписани в регистъра на брокерите на недвижими имоти, могат да използват званието „брокер на недвижими имоти“, в съответствие с раздел 6(1) от Закона за продажбите на недвижими имоти, в който се определят условията за вписване в регистъра, включително пребиваване в ЕС, ЕИП или Швейцария. Законът за продажбите на недвижими имоти се прилага единствено при предоставянето на услуги в областта на недвижимите имоти на потребителите и не се прилага при отдаването под наем на недвижими имоти.

PT: По отношение на физическите лица се изисква пребиваване в държава — членка на ЕИП. По отношение на юридическите лица се изисква учредяване в държава — членка на ЕИП.

Даване под наем/оперативен лизинг без оператори

A. Във връзка с кораби

AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LV LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на създаването на регистрирано дружество, за да експлоатира флот, който плава под националното знаме на държавата, където е създадено дружеството.

CY: максималният дял на чуждестранно (извън ЕС) участие собствеността на даден кораб е 49 %.

LT: Плавателните съдове трябва да бъдат собственост на литовски физически лица или на установени в Литва дружества.

SE: ако в собствеността на даден кораб има арменско участие, трябва да се представи доказателство за действително преобладаващо шведско влияние в операторската дейност, за да може този кораб да плава под шведско знаме.

Б. Във връзка с въздухоплавателни средства

EU: Въздухоплавателните средства, използвани от въздушните превозвачи от ЕС, трябва да бъдат регистрирани в държавата — членка на ЕС, която издава лиценз на превозвача, или на друго място в ЕС, ако държавата — членка на ЕС, която издава лиценза, разрешава това. За да бъде въздухоплавателното средство регистрирано, може да се изисква то да е собственост на физически лица, отговарящи на специални критерии за гражданство, или на предприятия, отговарящи на специални критерии за собственост на капитала и контрол.

В. Във връзка с друго транспортно оборудване

SE: Изискване за пребиваване в ЕИП (CPC 83101).

Д. Други

BE, FR: запазено е правото да се приемат или запазват в сила мерки по отношение на предоставянето на услуги по отдаване под наем и лизинг във връзка с видеофилми (CPC 83202).

Други бизнес услуги

EU: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на услугите, свързани със селското стопанство, лова и горското стопанство (CPC 881). във връзка с риболова (CPC 882) и преработвателната промишленост (CPC 884 и 885), освен за съветнически и консултантски услуги.

BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, HR, IE, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI, SE: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на предоставянето на услуги по набиране на ръководен персонал (CPC 87201).

AT, BE, BG, CY, CZ, EE, ES, FI, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SI и SK: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация за услугите по наемане (CPC 87202).

AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, FR, HR, IT, IE, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SK, SI: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация за услугите по осигуряване на помощен персонал за работа в офис (CPC 87203).

EU с изключение на HU и SE: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на услугите по осигуряване на помощен персонал в домакинството, други работници в сектора на търговията или промишлеността, сестрински и друг персонал. Изискване за пребиваване или търговско присъствие, като може да се прилага изискване за гражданство.

EU с изключение на BE, DK, EL, ES, FR, HU, IE, IT, LU, NL, SE, UK: Изисквания за гражданство и за пребиваване за услугите по осигуряване на персонал.

ЕС с изключение на AT и SE: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на услугите по разследване. Изискване за пребиваване или търговско присъствие, като може да се прилага изискване за гражданство.

AT: По отношение на услугите по наемане, агенциите по наемане на работа и осигуряване на персонал (CPC 8720), разрешение може да се предоставя само на юридически лица със седалище и адрес на управление в ЕИП, а членовете на управителния съвет или управляващите партньори/акционери, които имат право да представляват юридическото лице, трябва да са граждани на ЕИП и да имат местожителство в ЕИП.

BG, CY, CZ, DK, EE, FI, HR, LT, LV, MT, PL, RO, SL, SK: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на услуги, свързани със сигурността (CPC 87302, 87303, 87304, 87305, 87309).

BG, SK, HR, HU: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на предоставянето на официални писмени и устни преводи (част от CPC 87905).

BE: По отношение на услугите, свързани със сигурността, към управителите се прилагат изисквания за гражданство на ЕС и пребиваване. Що се отнася до услугите по събиране на финансова информация за кредитния статус и платежоспособността е запазено правото да налагат условие за гражданство на инвеститорите във връзка с базата данни за потребителски кредити (част от CPC 87901). Условие за гражданство за услуги по събиране на парични вземания

BG: Изискване за установяване и гражданство по отношение на дейности в областта на въздушната фотография и геодезията, кадастралните изследвания и картографията при изследването на движенията на земната кора. Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация за услуги по разследване; услуги по технически изпитвания и анализи, услуги въз основа на договор за ремонт и демонтиране на съоръжения на петролни и газови полета. Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на официалните писмени и устни преводи.

CY: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на услугите по технически изпитвания и анализи или геоложките, маркшайдерските и картографските услуги.

CZ: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на услуги по събиране на парични вземания

DE: Условие за гражданство за заклетите устни преводачи.

DE: Изисквания за гражданство и за пребиваване за услугите по наемане.

DK: Изискване за пребиваване за лице, кандидатстващо за разрешение за предоставянето на услуги по охрана, и за управителите и мнозинството от членовете на съвета на юридическо лице, кандидатстващо за разрешение за предоставянето на услуги по охрана. Не се изисква пребиваване обаче, доколкото това произтича от международни споразумения или разпореждания, издадени от министъра на правосъдието. Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на предоставянето на услуги, свързани с осигуряването на летищна охрана.

EE: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация за услуги, свързани със сигурността Условие за гражданство на ЕС за заклетите писмени преводачи.

ES: По отношение на услугите по охрана: има изискване за гражданство на ЕИП за физически и юридически лица и за частен персонал, отговарящ за сигурността.

FI: Изискване за пребиваване в ЕИП за заклетите писмени преводачи.

FR: Чуждестранните инвеститори се нуждаят от специално разрешение за услуги по изследване и проучване, свързани с научни и технически консултантски услуги.

HR: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация за услуги, свързани със сигурността. За печатните и издателски услуги се прилага изискване за пребиваване за издателя и за редакционната колегия.

HU: За предоставяне на арбитражни и помирителни услуги (CPC 86602) се изискват разрешение и спазване на условието за пребиваване.

IT: За получаване на необходимото разрешение за предоставяне на услуги по охранителна дейност се изисква италианско гражданство или гражданство на ЕС и спазване на условието за пребиваване. Собствениците на издателско или полиграфическо дружество и издателите трябва да са граждани на държава — членка на ЕС. Дружествата трябва да със седалище в държава — членка на ЕС. Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация за услугите по събиране на парични вземания и услугите по събиране на финансова информация за кредитния статус и платежоспособността.

LV: По отношение на услугите по разследване само детективските агенции, чиито ръководители и служители с офис в административна институция са граждани на ЕС или на ЕИП, имат право да получат лиценз. По отношение на услугите по охрана поне половината от дружествения капитал трябва да се притежава от физически и юридически лица от ЕС или ЕИП, за да се получи лиценз. Правото на установяване в областта на издателската дейност се предоставя само на регистрирани в държавата юридически лица (без клонове).

LT: Услуги, свързани със сигурността, могат да се извършват само от лица с гражданство на държава от ЕИП или НАТО. Правото на установяване в областта на издателската дейност се предоставя само на регистрирани в държавата юридически лица (без клонове).

LT: си запазва правото да ограничава търговското присъствие до регистрирани юридически лица за публикации и печат (CPC 88442).

EU с изключение на NL: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация с изключение на услугите по маркиране на изделия с държавен печат (част от CPC 893).

NL: за предоставянето на услуги по маркиране на изделия с държавен печат се изисква търговско присъствие в Нидерландия. Маркирането на изделия от благородни метали понастоящем е изключително право на две нидерландски държавни предприятия, ползващи се с монополно положение (част от CPC 893).

PL: По отношение на услугите по разследване професионалният лиценз може да се предостави на лице с полско гражданство или на гражданин на друга държава — членка на ЕС, ЕИП или Швейцария. По отношение на услуги, свързани със сигурността, професионалният лиценз може да се предостави единствено на лице с полско гражданство или на гражданин на друга държава — членка на ЕС, ЕИП или Швейцария. Условие за гражданство на ЕС за заклет писмени преводачи. Условие за полско гражданство за предоставяне на услуги в областта на въздушната фотография и за извършване на дейност като главен редактор на вестници и списания.

PT: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация за услугите по разследване. Условие за гражданство на ЕС по отношение на инвеститорите, за да се предоставят услуги по събиране на парични вземания и услуги по събиране на финансова информация за кредитния статус и платежоспособността. Условие за гражданство за специализирания персонал за услуги, свързани със сигурността.

RO: За предоставянето на услуги по почистване на сгради има условие за гражданство за специалистите.

SE: Физическите лица, собственици на периодични издания, отпечатвани и публикувани в Швеция, трябва да пребивават в Швеция или да са граждани на ЕИП. Собствениците на такива периодични издания, които са юридически лица, трябва да са установени в държава от ЕИП. Отговорният редактор за периодичните издания, отпечатани и публикувани в Швеция, и за техническите записи трябва да има местожителство в Швеция.

SK: По отношение на услугите по разследване и услугите, свързани със сигурността, лицензи се издават само ако няма риск за сигурността и ако всички управители са граждани от ЕС, ЕИП или Швейцария.

2. Комуникационни услуги

EU: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на услугите за телевизионно и радиоразпръскване, с изключение на сателитните услуги за телевизионно и радиоразпръскване. Радиоразпръскването се определя като непрекъсната предавателна верига, необходима за разпространение на сигналите на радио- и телевизионните програми за населението, но не включва линиите за пренос на данни между операторите.

BE: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на сателитните услуги за телевизионно и радиоразпръскване.

3. Строителство и свързани инженерни услуги

CY: прилагат се специфични условия, а за граждани на трети държави се изисква разрешение за установяване.

4. Дистрибуторски услуги

EU: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на дистрибуцията на оръжия, боеприпаси и експлозиви и други военни материали, разпространението на химически продукти и благородни метали (и скъпоценни камъни).

ES: За стопанисването на аптека и извършването на дейност като търговец на тютюневи изделия в някои страни се прилага условие за гражданство и изискване за пребиваване.

HR: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на дистрибуцията на тютюн и тютюневи изделия.

FR: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на предоставянето на изключителни права в областта на търговията на дребно с тютюневи изделия.

FI: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на дистрибуцията на алкохолни напитки (част от CPC 62112, 62226, 63107 и 8929) и лекарствени продукти (CPC 62251, 62117, 8929).

AT: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на дистрибуцията на фармацевтични продукти, с изключение на търговските услуги по продажби на дребно на лекарствени продукти, медицински и ортопедични стоки (CPC 63211). Що се отнася до продажбите на тютюневи изделия на дребно (CPC 63108), само физически лица могат да кандидатстват за разрешение за осъществяване на дейност като търговец на тютюн и тютюневи изделия (приоритет се дава на гражданите на държави — членки на ЕИП).

BG: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на дистрибуцията на алкохолни напитки, химически продукти, тютюн и тютюневи изделия, лекарствени продукти, медицински и ортопедични стоки, оръжия, боеприпаси и военно оборудване; нефт и нефтени продукти, газ, благородни метали, скъпоценни камъни.

DE: Единствено физическите лица имат право да предоставят услуги по търговия на дребно с лекарствени продукти и определени медицински стоки за обществеността. За да се получи лиценз за фармацевт и/или за да се отвори аптека за търговия на дребно с лекарствени продукти и определени медицински стоки за обществеността, се прилага изискване за пребиваване.

Граждани на други страни или лица, които не са преминали германския изпит по фармация, могат да получат лиценз единствено да поемат аптека, която вече е съществувала в предходните три години. Това условие не се прилага за одобрени кандидати, чиято квалификация вече е била призната за други цели. Освен това кандидатите трябва да са упражнявали професионалните дейности на фармацевт в продължение на най-малко три последователни години в Германия. Граждани на държави извън ЕИП не могат да получат разрешение за отваряне на аптека.

ES: Държавен монопол върху търговията на дребно с тютюн и тютюневи изделия. За установяването се изисква гражданство на държава — членка на ЕС.

IT: Що се отнася до дистрибуцията на тютюн (част от CPC 6222, част от CPC 6310), за услуги по посредничество между търговци на едро и на дребно и собственици на пунктове за продажба („magazzini“) се изисква гражданство на държава — членка на ЕС.

SE: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на търговията на дребно на алкохолни напитки.

6. Услуги, свързани с околната среда

EU: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на осигуряването на услуги, свързани с каптиране и пречистване на вода и водоснабдяване на домакинствата, промишлеността, търговците или други потребители, включително осигуряването на питейна вода, и с управление на водите.

SK: за преработката и рециклирането на употребявани батерии и акумулатори, отпадъчни масла, стари автомобили и отпадъци от електрическо и електронно оборудване се изисква учредяване като юридическо лице в държава — членка на ЕС, или в държава страна по споразумението за ЕИП (изискване за пребиваване) (част от CPC 9402).

7. Финансови услуги¹

EU: Само дружествата с регистриран офис в Европейския съюз могат да извършват дейност като депозитари на активите на инвестиционни фондове. За да се управляват доверителни фондове и инвестиционни дружества, се изисква създаване на специализирано управляващо дружество, което има седалище и адрес на управление в същата държава членка.

AT: Лицензът за клонове на чуждестранни застрахователи се отказва, ако чуждестранният застраховател няма правна форма, отговаряща на или сравнима с акционерно дружество или взаимозастрахователно сдружение. Даден клон трябва да се ръководи от две физически лица, пребиваващи в Австрия.

BG: Пенсионното осигуряване трябва да се осъществява чрез участие в пенсионноосигурителни дружества (без клонове). Изисква се председателят на управителния съвет и председателят на съвета на директорите да имат постоянно местожителство в България. Преди да създаде клон или представителство за предоставяне на определени видове застраховки, чуждестранният застраховател трябва да има право да извършва дейност в сферата на същите класове застраховки в държавата си по произход. За застрахователните посредници се изисква местна регистрация (без клонове). Изискване за пребиваване на членовете на управителни и надзорни органи на (пре)застрахователните предприятия и на всички лица, оправомощени да управляват или представляват (пре)застрахователното предприятие.

---

¹ Прилага се хоризонтално ограничение по отношение на разликата в третирането между клонове и дъщерни дружества. Чуждестранните клонове могат да получат разрешение за осъществяване на дейност на територията на държава членка само при условията, предвидени в съответните законодателни актове на тази държава членка, и по тази причина може да са задължени да отговорят на специфични пруденциални изисквания във връзка с благоразумието.

CY: Само членове (брокери) на Кипърската фондова борса могат да осъществяват дейност, свързана с брокерство на ценни книжа в Кипър. Дадена брокерска фирма може да бъде регистрирана като член на Кипърската фондова борса само ако е била учредена и регистрирана в съответствие със дружественото право на Кипър (без клонове).

DE: Полиците за задължителната авиационна застраховка могат да бъдат сключвани единствено от дъщерно дружество, установено в Европейския съюз, или от клон, установен в Германия. Ако чуждестранно застрахователно дружество създаде клон в Германия, то може да сключва в Германия договори за застраховка при международен транспорт само с посредничеството на клона, създаден в Германия.

DK: По отношение на застрахователна дейност и свързани с нея услуги е запазено правото да се изисква никое лице или дружество (включително застрахователни дружества) да не може да извършва в Дания дейности по пряко застраховане на лица, пребиваващи в Дания, на датски кораби или на собственост в Дания, с изключение на застрахователните дружества, лицензирани според датското законодателство или от датските компетентни органи. Дания си запазва правото да изисква задължителна застраховка за въздушен транспорт да може да бъде сключвана само от дружества, установени в ЕС.

EE: По отношение на прякото застраховане: управителният орган на застрахователно акционерно дружество с чуждестранно участие в капитала може да включва чуждестранни граждани само пропорционално на чуждестранното участие и в никой случай не представлява повече от половината членове на съвета на директорите. Основният ръководител на дъщерно или независимо дружество трябва да пребивава постоянно в Естония. По отношение на приемането на депозити е запазено правото да се изисква получаване на разрешение от естонския орган за финансов надзор и за регистриране като акционерно дружество, дъщерно дружество или клон в съответствие с естонското законодателство.

EL: По отношение на застрахователна дейност и свързани с нея услуги правото на установяване не обхваща създаването на представителни офиси или друго постоянно присъствие на застрахователни дружества, освен когато тези офиси се регистрират като представителства, клонове или главни управления.

ES: Преди да създаде клон или представителство за предоставяне на определени видове застраховки, чуждестранният застраховател трябва да е имал правоспособност да извършва дейност в сферата на същите класове застраховки в държавата си по произход за период от поне пет години. За актюерите има изискване за пребиваване или тригодишен професионален опит.

HR: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация за услугите по сетълмент и клиринг в случаите, когато Централната депозитарна агенция (ЦДА) е единственият доставчик в Хърватия; достъпът до предлаганите от ЦДА услуги ще се предоставя на непребиваващи лица на недискриминационна основа.

HU: Прякото застраховане на територията на Унгария от застрахователни дружества, които не са установени в ЕС, е разрешено само посредством офис на клон, който е регистриран в Унгария. По отношение на банкови и други финансови услуги (с изключение на застраховане) клоновете на чуждестранни институции нямат право да предоставят услуги по управление на активи за частни пенсионни фондове или управление на рисков капитал. Съветът на дадена финансова институция трябва да включва поне двама членове, които са унгарски граждани, пребиваващи по смисъла на съответните нормативни актове за чуждестранния обмен, и които са постоянно пребиваващи в Унгария от поне една година.

IE: При колективни инвестиционни схеми, създадени като доверителни тръстове и дружества с променлив капитал (различни от предприятия за колективно инвестиране в прехвърляеми ценни книжа, UCITS), доверителят/депозитарят и управляващото дружество трябва да са учредени в Ирландия или в друга държава — членка на Европейския съюз (без клонове). При командитно инвестиционно дружество поне един от неограничено отговорните съдружници трябва да е учреден в Ирландия. За да стане член на фондова борса в Ирландия, даден субект трябва или: а) да има разрешение в Ирландия, за което е необходимо да бъде учреден или да е в съдружие и да има седалище/главно управление в Ирландия, или б) да има разрешение в друга държава — членка на Европейския съюз, в съответствие с Директивата на Европейския съюз за инвестициите и услугите.

РТ: По отношение на банкови и други финансови услуги (с изключение на застраховане) управлението на пенсионните фондове може да се извършва само от специализирани дружества, учредени за тази цел в Португалия, от създадени в Португалия застрахователни дружества, които са получили разрешение да извършват дейност по животозастраховане, или от субекти с право да управляват пенсионни фондове в други държави — членки на ЕС. По отношение на застрахователна дейност и свързани с нея услуги, за да създадат клон в Португалия, чуждестранните застрахователни дружества трябва да докажат поне петгодишен предходен опит в тази дейност. Не се разрешава създаване на преки клонове за застрахователно посредничество, което се осъществява от дружества, създадени в съответствие със законодателството на държава — членка на Европейския съюз. Авиационното и морското транспортно застраховане, включващо застраховка на товари, летателни апарати и плавателни съдове и застраховка „Гражданска отговорност“, могат да се сключват само от дружества, установени в Европейския съюз;

FI: За застрахователните дружества в рамките на задължителното пенсионно осигуряване: поне половината от учредителите и членовете на съвета на директорите и надзорния съвет трябва да имат местожителство в ЕС, освен когато компетентните органи са разрешили изключение от това правило. За застрахователните дружества, различни от тези в рамките на задължителното пенсионно осигуряване: изискване за местожителството на поне един член на съвета на директорите и надзорния съвет и за изпълнителния директор. Генералният представител на арменско застрахователно дружество трябва да пребивава на територията на Финландия, освен ако главното управление на дружеството е в ЕС. Чуждестранните застрахователи не могат да получат лиценз за клон във Финландия за извършването на задължително пенсионно осигуряване. Единствено застрахователните дружества, чието главно управление се намира в ЕС или които имат клон във Финландия, могат да предлагат пряко застраховане (включително съвместно застраховане). За предоставянето на застрахователни услуги от брокери се изисква постоянното място на стопанска дейност да е в ЕС. Може да се прилага изискване за пребиваване за съвета на директорите. За банкови услуги: изискване за пребиваване на поне един от учредителите, един член на съвета на директорите и надзорния съвет, изпълнителния директор и лицето, упълномощено да се подписва от името на кредитната институция.

IT: Запазено е правото да се приемат или запазват в сила мерки по отношение на дейността на „consulenti finanziari“ (финансовите консултанти). За да получи разрешение да управлява системата за сетълмент на ценни книжа чрез установено в Италия дружество, дадено дружество трябва да бъде учредено в Италия (без клонове). За да получи разрешение да управлява дейностите на централен депозитар на ценни книжа, установен в Италия, дадено дружество трябва да бъде учредено в Италия (без клонове). При колективни инвестиционни схеми, създадени като доверителни тръстове и дружества с променлив капитал (различни от предприятия за колективно инвестиране в прехвърляеми ценни книжа, UCITS), доверителят/депозитарят трябва да е учреден в Италия или в друга държава — членка на Европейския съюз, и да е установен посредством клон в Италия. От управляващите дружества на UCITS, които не са хармонизирани съгласно законодателството на Европейския съюз, също се изисква да бъдат учредени в Италия (без клонове). Единствено банките, застрахователните дружества, инвестиционните дружества и дружествата, които управляват UCITS, хармонизирани съгласно законодателството на Европейския съюз, и които имат седалище и адрес на управление в Европейския съюз, както и UCITS, учредени в Италия, могат да управляват ресурсите на пенсионни фондове. При осъществяване на продажби по домовете посредниците трябва да използват одобрени финансови агенти, които са включени в италианския регистър. Представителствата на чуждестранните посредници не могат да извършват дейности с цел предоставяне на инвестиционни услуги.

LT: За целите на управлението на активи трябва да се регистрира специализирано управляващо дружество (без клонове). Само дружества със седалище или клон в Литва могат да извършват дейност като депозитари за пенсионни фондове. Само банки със седалище или клон в Литва, на които е разрешено да предоставят инвестиционни услуги в Европейския съюз или в държава — членка на Европейското икономическо пространство, могат да действат като депозитари на активите на пенсионните фондове. Поне един от административните ръководители на банката трябва да говори литовски език и да е постоянно пребиваващ в Литва.

PL: За застрахователните посредници се изисква местна регистрация (без клонове). Запазено е правото да се изисква предоставяне и предаване на финансова информация и обработка на финансови данни и свързаното с това програмно осигуряване: изискване за използване на обществената далекосъобщителна мрежа или на мрежата на друг одобрен оператор.

Чуждестранни застрахователни дружества могат да предприемат и извършват застрахователна дейност в Република Полша само посредством основните си клонове.

RO: По отношение на банкови и други финансови услуги (с изключение на застраховане): участниците на пазара са румънски юридически лица, учредени като акционерни дружества съгласно разпоредбите на дружественото право. Алтернативните системи за търговия с емисии биха могли да бъдат управлявани от оператор, създаден при описаните по-горе условия, или от инвестиционно дружество, оправомощено от CNVM.

SK: Чуждестранни граждани могат да учредят застрахователно дружество под формата на акционерно дружество или да осъществяват застрахователна дейност чрез дъщерни дружества със седалище в Словакия (без клонове). Инвестиционни услуги в Словакия могат да бъдат предоставяни от банки, инвестиционни дружества, инвестиционни фондове и дилъри на ценни книжа с правна форма на акционерно дружество със собствен капитал в размер, съответстващ на законовия (без клонове).

SE: Прякото застраховане е разрешено само посредством доставчик на застрахователни услуги, който е получил разрешение в Швеция, при условие че чуждестранният доставчик на услуги и шведското застрахователно дружество са част от една и съща група от дружества или са сключили помежду си споразумение за сътрудничество. Застрахователните брокери, които не са регистрирани в Швеция, могат да се установяват само чрез клон. Учредителят на спестовна каса трябва да бъде физическо лице, което пребивава в ЕИП.

SI: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на застрахователни услуги и свързаните с тях посреднически услуги, без застраховане срещу рискове, свързани с: i) морското корабоплаване, търговския въздушен транспорт, изстрелването на космически кораби и средства (включително спътници), като застраховката покрива всички или част от изброените по-долу елементи: превозваните стоки, транспортното средство със стоките и всяка произтичаща отговорност; и ii) стоките под режим международен транзит. Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на банкови и други финансови услуги с изключение на отпускането на всякакви видове заеми, приемането на гаранции и задължения от чуждестранни кредитни институции от страна на местни юридически лица и еднолични търговци, предоставянето и прехвърлянето на финансова информация, обработката на финансови данни и свързан с тях софтуер от доставчици на други финансови услуги, на консултантски услуги и на други допълнителни финансови услуги по всички тези дейности, включително кредитни референции и анализи, проучвания на инвестиции и портфейли и консултации в тази връзка, както и консултации по придобиването и корпоративното реструктуриране и стратегия. Изисква се търговско присъствие. Нелиберализирани по отношение на участие в банки в процес на приватизация и за частни пенсионни фондове (фондове за незадължително пенсионно осигуряване).

8. Здравни, социални и образователни услуги

EU: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на никоя здравна, социална и образователна услуга, която получава публично финансиране или държавно подпомагане под каквато и да било форма и следователно не се счита за частно финансирана.

EU: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на никоя частно финансирана здравна услуга, различна от частно финансирани болнични услуги, услуги на спешния медицински транспорт, както и услуги, предоставяни в здравни заведения за настаняване, различни от болничните услуги (в обхвата на CPC 9311, 93192 и 93193).

EU: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на дейности или услуги, представляващи част от обществена пенсионна схема или от законоустановена система за социална сигурност.

EU: По отношение на частните образователни услуги е възможно да се прилагат изисквания за националността на мнозинството от членовете на съвета.

EU: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на предоставянето на други частно финансирани образователни услуги, тоест различни от класифицираните, като услуги в областта на началното, средното образование и висшето образование и образованието за възрастни.

BG, CY, FI, MT, RO SE: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация относно предоставянето на частно финансирани услуги в областта на началното и средното образование (CPC 921, 922).

AT, SI, PL: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на предоставянето на частно финансирани услуги на спешния медицински транспорт (CPC 93192).

BG: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на болнични услуги, услуги на спешния медицински транспорт и услуги, предоставяни в здравни заведения за настаняване, различни от болничните услуги (CPC 9311, 93192, 93193).

DE: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на системата за социална сигурност на Германия, където различни дружества или субекти могат да предоставят услуги, които включват елементи на конкуренция и следователно не са „услуги, извършвани изключително в процеса на упражняване на държавна власт“.

DE: Запазено е правото за предоставяне на по-добро третиране в рамките на двустранно търговско споразумение по отношение на предоставянето на здравни и социални услуги (CPC 93).

CY, CZ, FI, HR, HU, MT, NL, PL, RO, SE, SI, SK: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на никоя частно финансирана социална услуга (CPC 933).

BE, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, PT, UK: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на предоставянето на частно финансирани социални услуги, различни от услуги, свързани с рехабилитационни заведения, почивни домове и домове за стари хора.

CY, CZ, MT, SE, SK: Няма задължения за национално третиране или третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на предоставянето на частно финансирани болнични услуги, услуги на спешния медицински транспорт и услуги, предоставяни в здравни заведения за настаняване, различни от болничните услуги (CPC 9311, 93192, 93193).

DE: Запазено е правото за запазване на ангажираност на национално равнище по отношение на частно финансирани болници, управлявани от германските въоръжени сили. Германия си запазва правото да национализира други ключови частно финансирани болници.

FR: Що се отнася до здравните и социалните услуги, докато инвеститорите от ЕС могат да бъдат учредявани и под други правни форми, чуждестранните инвеститори имат достъп само до правните форми на „société d'exercice libéral“ (дружество за упражняване на свободна професия) и „société civile professionnelle“ (професионално гражданско дружество). За упражняването на ръководни функции е необходимо разрешение. В процеса на издаване на разрешение се взема предвид наличието на местни ръководни кадри.

FR: Що се отнася до услугите в областта на началното, средното и висшето образование (CPC 921, 922, 923): Изискване за гражданство за преподаване в частно финансирано учебно заведение. Независимо от това чуждестранни граждани могат да получат от съответните компетентни органи разрешение да преподават. Също така чуждестранни граждани могат да получат разрешение да създават и ръководят учебни заведения. Това разрешение се издава въз основа на лична преценка.

FI: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на частно финансираните здравни и социални услуги.

BG: Чуждестранни заведения за средно образование не могат да откриват подразделения на територията на Република България. Чуждестранни заведения за средно образование могат да откриват факултети, катедри, институти и колежи в България само в рамките на структурата на българските заведения за средно образование и в сътрудничество с тях.

EL: По отношение на услугите в областта на висшето образование няма задължения за национално третиране или третиране като най-облагодетелствана нация във връзка със създаване на учебни заведения, които издават признати държавни дипломи. Образователни услуги на университетско равнище се предоставят изключително от институции, които са субекти на публичното право, ползващи се с пълно самоуправление. Законът обаче позволява създаването от пребиваващи в ЕС лица (физически или юридически) на частни висши учебни заведения, издаващи сертификати, които не са признати за равностойни на университетските дипломи. Изискване за гражданство на ЕС за собствениците, мнозинството от членовете на съвета и учителите в частно създадените начални и средни училища.

ES: Изисква се разрешение за откриването на частно финансиран университет, който да издава признати дипломи или образователни степени; процедурата включва консултиране на парламента. Прилага се тест за икономическа необходимост, като основни критерии са гъстотата на населението и гъстотата на съществуващите структури.

HR, SI: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на услугите в областта на началното образование (CPC 921).

AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на частно финансираните услуги в областта на висшето образование (CPC 923).

CZ: Няма задължения за национално третиране или третиране като най-облагодетелствана нация за предоставянето на услуги в областта на висшето образование с изключение на такива услуги в областта на техническото и професионалното образование след завършено средно образование (CPC 92310).

CY, FI, MT, RO, SE: Няма задължения за национално третиране или третиране като най-облагодетелствана нация за предоставянето на услуги в областта на образованието за възрастни (CPC 924).

AT: Няма задължения за национално третиране или третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на образователните услуги за възрастни чрез радио- или телевизионни предавания (CPC 924).

SK: Запазено е правото да се изисква пребиваване в ЕИП за доставчиците на образователни услуги, различни от услугите в областта на техническото и професионалното обучение след завършено средно образование (CPC 92310). Запазено е правото да се изисква по-голямата част от членовете на съвета на директорите на заведение, предоставящо образователни услуги, да бъдат словашки граждани (CPC 921, 922, 923, 924).

SE: запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка по отношение на доставчиците на образователни услуги, които са получили одобрение от публичните органи за предоставяне на образователни услуги. Тази резерва се прилага за доставчиците на публично финансирани и частно финансирани образователни услуги, ползващи някаква форма на държавно подпомагане, и наред с другото, за доставчиците на образователни услуги, признати от държавата, под контрола на държавата или предоставящи образование, за което е предвидено подпомагане.

BE, UK: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на предоставянето на частно финансирани услуги на спешния медицински транспорт или на частно финансирани услуги, предоставяни в здравни заведения за настаняване, различни от болничните услуги.

9. Туристически услуги и услуги, свързани с пътувания

BG, CY, EL, ES, FR: Изискване за гражданство за екскурзоводите

BG: За туристически услуги и услуги, свързани с пътувания, броят на чуждестранните управители не може да надхвърля броя на ръководителите, които са български граждани, в случаите, когато публичното (държавно и/или общинско) участие в собствения капитал на българско дружество надхвърля 50 %.

BG: За хотелиерски, ресторантьорски и кетъринг услуги (с изключение на кетъринг при услугите в областта на въздушния транспорт) се изисква учредяване като юридическо лице (без клонове).

CY: Единствено физически и юридически лица от ЕС могат да получат лиценз за учредяване и извършване на дейност за туристическо и пътническо дружество/агенция, както и да подновят лиценз за извършване на дейност за съществуващо дружество. Чуждестранните доставчици на услуги трябва да бъдат представлявани от постоянен туристически офис.

IT: Екскурзоводите от държави, които не са членки на ЕС, трябва да получат специален лиценз.

HR: За разполагане в защитените зони с особено историческо и културно значение и в национални или природни паркове се изисква одобрение от правителството на Република Хърватия.

LT: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на екскурзоводските услуги, осигурявани от екскурзоводи от чужди държави, които могат да се предоставят единствено в съответствие с двустранни споразумения (или договори) на реципрочна основа.

10. Услуги в областта на развлеченията, културата и спорта (различни от аудиовизуалните услуги)

EU: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация за нито една услуга в областта на развлеченията, културата и спорта, за която не е поето задължение в ПРИЛОЖЕНИЕ VIII-Б (списък на задълженията относно трансграничното предоставяне на услуги) относно трансграничното предоставяне на услуги.

Услуги на артистичната и творческата дейност (включително тези, предлагани от театри, изпълнители на живо, циркове и дискотеки).

CY, CZ, FI, HR, MT, PL, RO, SI, SK: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на услуги на артистичната и творческата дейност (включително тези, предлагани от театри, изпълнители на живо, циркове и дискотеки).

BG: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелстваема нация освен при услугите на артистичната и творческата дейност, предоставяни от театрални продуценти, вокални групи, вокално-инструментални групи и оркестри (CPC 96191), услуги, предоставяни от автори, композитори, скулптори, изпълнители и други индивидуални творци (CPC 96192), и спомагателни театрални услуги (CPC 96193).

EE: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация за други услуги на артистичната и творческата дейност (CPC 96199) с изключение на услугите, предоставяни от кина и театри.

LV, LT: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация с изключение на услугите по експлоатация на кина и театри (част от CPC 96199).

Услуги на информационни агенции и агенции по печата

BG, CY, CZ, EE, HU, LT, MT, RO, PL, SI, SK: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на услугите на информационни агенции и агенции по печата (CPC 962).

FR: Чуждестранното участие в съществуващи дружества, публикуващи издания на френски език, не може да надвишава 20 % от капитала или правата на глас в дружеството. Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на агенциите по печата.

Услуги в областта на спорта и други развлечения

EU: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на услугите в областта на хазарта и игрите със залагания.

AT, SI: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на услугите на ски училищата и планинските водачи.

BG, CY, CZ, EE, HR, LV, MT, PL, RO, SK: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на услугите в областта на спорта (CPC 9641).

Услуги на библиотеки, архиви, музеи и други услуги в областта на културата

EU (с изключение на AT): Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на услугите на библиотеки, архиви, музеи и други услуги в областта на културата (CPC 963).

11. Транспортни услуги

EU: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на транспортните услуги в космоса, отдаването под наем на космически летателни апарати (CPC 733, част от CPC 734) и спомагателни услуги в областта на космическия транспорт.

EU с изключение на FI: Относно предоставянето на услуги на комбинирания транспорт само автомобилни превозвачи, установени в държава членка, които отговарят на изискванията за достъп до това занятие и за достъп до пазара на транспорт на стоки между държавите членки, могат, в рамките на операция по комбиниран транспорт между държави членки, да извършват превоз в първоначалната и/или последната отсечка, която е съставна част от операцията по комбиниран транспорт и която може да включва или да не включва пресичане на граница. Съществуват ограничения, които се отнасят до един или друг начин на транспорт. Могат да бъдат приети необходимите мерки, за да се гарантира, че данъците върху моторните превозни средства, прилагани към превозните средства, извършващи комбиниран транспорт, подлежат на намаляване или възстановяване.

AT, BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на предоставянето на услуги на комбинирания транспорт.

Допълнителни услуги в областта на транспорта

EU: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на предоставянето на услуги по корабоводене и акостиране (допълнителни услуги в областта на морския транспорт и на транспорта по вътрешни водни пътища).

EU: запазва правото да изисква само плавателни съдове, плаващи под знамето на държава — членка на ЕС, да могат да предоставят услуги по влачене и тласкане (допълнителни услуги в областта на морския транспорт и на транспорта по вътрешни водни пътища).

SI: запазено е правото само юридически лица, установени в Република Словения (без клонове), да могат да предоставят услуги за освобождаване от митница по отношение на морския транспорт, транспорта по вътрешни водни пътища, железопътния транспорт и автомобилния транспорт.

Морски транспорт и допълнителни услуги

EU: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на създаването на регистрирано дружество за експлоатиране на флот, който плава под националното знаме на държавата, където е създадено дружеството.

EU: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на националния каботажен транспорт или националността на екипажа.

BG: Правото да се предоставят допълнителни услуги в областта на морския транспорт, изискващи използването на плавателни съдове, може да се предостави единствено на плавателни съдове, плаващи под българско знаме. Без преки клонове (за допълнителни услуги в областта на морския транспорт се изисква учредяване като юридическо лице).

CY: Изискване за гражданство за собствениците на кипърски кораби:

а) Физически лица: повече от 50 % от дяловия капитал трябва да е собственост на граждани на ЕС/ЕИП.

- б) Юридически лица: 100 % от дяловия капитал трябва да е собственост на корпорации, учредени в ЕС/ЕИП, или на корпорации, учредени извън ЕС/ЕИП, но които се намират под контрола на граждани на ЕС/ЕИП. „Под контрола“ означава, че повече от петдесет процента (50 %) от дяловия капитал на корпорациите е собственост на граждани на ЕС или на ЕИП или че мнозинството от директорите на корпорациите са граждани на ЕС или на ЕИП. И в двата случая корпорациите трябва да са назначили упълномощен представител в Кипър или управлението на корабите трябва да бъде възложено изцяло на кипърско дружество за управление на кораби или на дружество на Общността за управление на кораби в Кипър.

DK: Физически лица, които не пребивават в ЕС, не могат да притежават плавателни съдове, плаващи под датско знаме. Дружества от държави извън ЕС/ЕИП и съвместно притежавани корабоплавателни дружества („partrederi“) могат да притежават търговски плавателни съдове, плаващи под датско знаме, ако: плавателните съдове са ефективно управлявани, контролирани или експлоатирани чрез първична или вторична стопанска структура на собственика в Дания, т.е. дъщерно дружество, клон или агенция, състоящи се от персонал, който притежава постоянно разрешение за предприемане на действия от името на собственика. Доставчиците на услуги по корабоводене могат да извършват такива услуги в Дания единствено ако са установени в държава от ЕС/ЕИП и са регистрирани и одобрени от датските органи в съответствие с датския закон за корабоводенето.

ES: За да може да регистрира кораб в Специалния регистър, дружеството собственик трябва да бъде установено на Канарските острови.

HR: Що се отнася до допълнителните услуги в областта на морския транспорт, от чуждестранните юридически лица се изисква да имат установено в Хърватия дружество, на което да бъде предоставена концесия от пристанищните власти след процедура за възлагане на обществена поръчка. Броят на доставчиците на услуги може да бъде ограничен в съответствие с ограничения в пристанищния капацитет.

HR: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на: в) услуги по митническо оформяне, г) услуги по поддръждане и складиране на контейнери, д) услуги на морски агенции и е) морски спедиционни услуги.

За а) услуги по обработка на товари за морски транспорт, б) услуги по съхранение и складиране, й) други помощни и допълнителни услуги (включително кетъринг), з) услуги по влачене и тласкане и и) помощни услуги в областта на морския транспорт: от чуждестранните юридически лица се изисква да имат установено в Хърватия дружество, на което да бъде предоставена концесия от пристанищните власти след процедура за възлагане на обществена поръчка. Броят на доставчиците на услуги може да бъде ограничен в съответствие с ограничения в пристанищния капацитет.

FI: Услуги могат да се предоставят само от кораби, плаващи под финландско знаме.

Вътрешни водни пътища¹ и допълнителни услуги

EU: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на националния каботажен транспорт или националността на екипажа. Мерките, които се основават на съществуващи или бъдещи споразумения за достъп до вътрешни водни пътища (включително споразумения за канала Рейн—Майн—Дунав), запазват някои права относно превозите за операторите, които са установени в съответните държави и отговарят на критериите за националност по отношение на собствеността. Спазват се разпоредбите за прилагане на Конвенцията от Манхайм за корабоплаването по река Рейн.

---

¹ Включително допълнителни услуги в областта на транспорта по вътрешни водни пътища.

HR: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация за услугите в областта на транспорта по вътрешни водни пътища.

EU с изключение на LV и MT: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на създаването на регистрирано дружество, за да експлоатира флота, който плава под националното знаме на държавата, където е създадено дружеството.

AT: По отношение на транспорта по вътрешни водни пътища и на допълнителните услуги в областта на транспорта по вътрешни водни пътища (отдаване под наем на плавателни съдове с екипаж, услуги по влачене и тласкане, услуги по корабоводене и акостиране, услуги по навигационно осигуряване, оперативни услуги в пристанища и водни пътища) концесия се предоставя само на юридически лица от ЕИП, като над 50 % от дяловия капитал, оборотния капитал и правата на глас и мнозинството в управителните органи са запазени за граждани на ЕИП.

HU: Възможно е да се изисква участие на държавата в стопанска структура.

Услуги в областта на въздушния транспорт и допълнителни услуги

Условията за взаимен пазарен достъп в областта на въздушния транспорт ще бъдат уредени в Споразумението между Европейския съюз и неговите държави членки и Република Армения за създаване на общо въздушно пространство.

EU: Въздухоплавателните средства, използвани от въздушните превозвачи от ЕС, трябва да бъдат регистрирани в държавата — членка на ЕС, която издава лиценз на превозвача, или на друго място в ЕС, ако държавата — членка на ЕС, която издава лиценза, разрешава това. За да бъде въздухоплавателното средство регистрирано, може да се изисква то да е собственост на физически лица, отговарящи на специални критерии за гражданство, или на предприятия, отговарящи на специални критерии за собственост на капитала и контрол. По изключение регистрираните в Армения въздухоплавателни средства могат да бъдат отдадени под наем от арменски въздушен превозвач на въздушен превозвач от ЕС при специални обстоятелства — с оглед на изключителните нужди на въздушния превозвач от ЕС, сезонния капацитет или необходимостта да бъдат преодолені оперативни затруднения, които не могат да се решат по разумен начин чрез наемане на въздухоплавателни средства, регистрирани в ЕС, като за целта трябва да бъде получено одобрение за ограничен период от държавата — членка на ЕС, издаваща лиценз на въздушния превозвач от ЕС. При отдаването под наем на въздухоплавателни средства с екипаж въздухоплавателното средство трябва да е собственост на физически лица, отговарящи на специални критерии за гражданство, или на юридически лица, отговарящи на специални критерии за собственост на капитала и контрол. Въздухоплавателното средство трябва да се експлоатира от въздушни превозвачи, които са собственост на физически лица, отговарящи на специални критерии за гражданство, или на юридически лица, отговарящи на специални критерии за собственост на капитала и контрол.

EU: За предоставянето на услуги по наземно обслужване може да се изисква установяване на територията на ЕС. Степента на отвореност по отношение на предоставянето на услуги по наземно обслужване зависи от размера на летището. Броят на доставчиците на всяко летище може да бъде ограничен. За „големите летища“ ограничението не може да бъде по-малко от двама доставчици. В интерес на правната сигурност се уточнява, че това не засяга правата и задълженията на ЕС по силата на Споразумението за въздушен транспорт между Армения и Европейския съюз и неговите държави членки.

EU: По отношение на услугите за компютърни системи за резервация (КСР), когато доставчици на КСР услуги извън Европейския съюз не предоставят на въздушни превозвачи от Европейския съюз третиране, равностойно¹ на предлаганото в Европейския съюз, или когато въздушни превозвачи извън Европейския съюз не предоставят на доставчици на КСР услуги в Европейския съюз третиране, равностойно на предоставяното в Европейския съюз, могат да бъдат приети мерки за предоставяне на равностойно третиране съответно на въздушните превозвачи извън Европейския съюз от страна на доставчиците на КСР услуги, упражняващи дейност в Европейския съюз, или на доставчиците на КСР услуги извън Европейския съюз от страна на въздушните превозвачи от Европейския съюз.

EU: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на услугите по управление на летища.

BG: Без преки клонове за допълнителните услуги в областта на въздушния транспорт (изисква се учредяване като юридическо лице). За услугите на агенции за товарен транспорт чуждестранни лица могат да предоставят услуги само чрез участие в български дружества с ограничение до 49 процента участие в капитала и чрез клонове.

HR: запазено е правото да се приемат или запазват в сила мерки по отношение на услугите по наземно обслужване (включително кетъринг).

CY, CZ, HU, MT, PL, RO, SK: запазено е правото да се приемат или запазват в сила мерки по отношение на услугите на агенции за товарен транспорт (част от CPC 748).

---

¹ „Равностойно третиране“ означава недискриминационно третиране на въздушни превозвачи от Европейския съюз и на доставчици на КСР услуги от Европейския съюз.

Железопътен транспорт и допълнителни услуги

EU: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на услугите на железопътния транспорт на пътници и товари (CPC 7111 и 7112).

BG: Без преки клонове за допълнителните услуги в областта на железопътния транспорт (изисква се учредяване като юридическо лице). Участието в български дружества е ограничено до 49 %.

CZ: Без преки клонове за допълнителните услуги в областта на железопътния транспорт (изисква се учредяване като юридическо лице).

HR: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на транспорта на пътници и товари, на услугите на агенции за товарен транспорт (част от CPC 748) и на услугите по влачене и тласкане (CPC 7113).

Автомобилен транспорт и допълнителни услуги

EU: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на услугите на автомобилния каботажен транспорт, включително за транспорт, извършван на територията на държава членка от превозвач, установен в друга държава членка (CPC 7121 и CPC 7122), с изключение на отдаването под наем на автобуси с водач за случаен превоз, и на услугите по автомобилен транспорт на товари (CPC 7123), с изключение на транспорта на пощенски и куриерски пратки за собствена сметка. Изискване за пребиваване за ръководителя на транспортната дейност.

AT: За транспорт на пътници и товари и за отдаване под наем на търговски пътни превозни средства с водач изключителни права и/или разрешения могат да се предоставят единствено на граждани на държавите — членки на Европейския съюз, и на юридически лица от Европейския съюз, чието седалище се намира в Европейския съюз.

BG: За транспорт на пътници и товари изключителни права и/или разрешения могат да се предоставят единствено на граждани на държавите — членки на Европейския съюз, и на юридически лица от Европейския съюз, чието седалище се намира в Европейския съюз. Изисква се учредяване като юридическо лице. Изискване за гражданство на ЕС за физическите лица. Без преки клонове (изисква се учредяване като юридическо лице за CPC 7121 и CPC 7122, както и за CPC 7123 с изключение на транспорта на пощенски и куриерски пратки за собствена сметка). Без преки клонове за допълнителните услуги в областта на автомобилния транспорт (изисква се учредяване като юридическо лице). Участието в български дружества е ограничено до 49 %.

CZ: Без преки клонове (изисква се учредяване като юридическо лице за CPC 7121 и CPC 7122, както и за CPC 7123 с изключение на транспорта на пощенски и куриерски пратки за собствена сметка).

EL: За да се упражнява професията на автомобилен превозвач на товари, е необходим гръцки лиценз. Лицензите се издават при недискриминационни условия. Автомобилните превозвачи на товари, установени в Гърция, могат да използват само превозни средства, регистрирани в Гърция.

ES: За транспорта на пътници и за предоставянето на междуградски автобусни услуги се прави тест за икономическа необходимост.

FI: За предоставянето на услуги за автомобилен транспорт се изисква разрешение, което не обхваща регистрираните в чужбина превозни средства.

FR: Чуждестранните инвеститори нямат право да предоставят междуградски автобусни услуги.

LV: За предоставянето на услуги за транспорт на пътници и товари се изисква разрешение, което не обхваща регистрираните в чужбина превозни средства. От установените в страната субекти се изисква да използват превозни средства с национална регистрация.

RO: Изисква се лиценз за извършването на автомобилен транспорт на товари и пътници. Превозвачите, които притежават лиценз, могат да използват само превозни средства, регистрирани в Румъния и притежавани и използвани в съответствие с разпоредбите на наредбата на правителството.

SE: За да се упражнява професията на автомобилен превозвач, е необходим шведски лиценз. Критериите за получаване на лиценз за извършване на таксиметрови услуги включват определянето от дружеството на физическо лице, което действа като ръководител на транспортната дейност (изискване за *de facto* пребиваване — вж. шведската резерва относно видовете установяване). Изискване установените субекти да използват превозни средства с национална регистрация.

Критериите за получаване на лиценз от други автомобилни превозвачи включват дружеството да е установено в ЕС, да има стопанска структура, разположена в Швеция, и да е определило физическо лице, което действа като ръководител на транспортната дейност и трябва да пребивава в ЕС.

Лицензите се издават при недискриминационни условия с изключение на това, че за извършването на услуги по автомобилен транспорт на товари и на пътници по принцип могат да се използват само превозни средства, които са регистрирани в националния регистър за движението по пътищата. Ако едно превозно средство е регистрирано в чужбина, собственост е на физическо или юридическо лице, чието основно местопребиваване е в чужбина, и е въведено на територията на Швеция за временно ползване, то може да бъде временно ползвано в Швеция. Понятието за временно ползване обикновено се определя от шведската агенция по транспорта като не повече от една година.

Тръбопроводен транспорт на стоки, различни от горива, и допълнителни услуги

АТ: за СРС 7139 е запазено правото за предоставяне на изключителни права на граждани на държавите — членки на ЕС, и на юридически лица от ЕС, чието седалище се намира в ЕС.

14. Енергийни услуги

EU: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на юридическите лица от Армения, контролирани¹ от физически или юридически лица от държава, която извършва повече от 5 % от вноса на ЕС на нефт или природен газ², освен когато ЕС предоставя цялостен достъп до този сектор на физически или юридически лица от тази държава по силата на споразумение за икономическа интеграция, сключено със съответната държава.

EU: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация за производството, обработката или превоза на ядрено гориво и материали и за производството или разпределението на ядрена електроенергия.

EU: Сертифицирането на оператор на преносна система, контролиран от физическо или юридическо лице или лица от трета държава или държави, може да бъде отказано, ако в съответствие с член 11 от Директива 2009/72/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и член 11 от Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ операторът не е доказал, че това сертифициране няма да изложи на опасност сигурността на енергийните доставки в държава членка и/или в ЕС.

---

¹ Юридическо лице се контролира от друго физическо или юридическо лице (лица), ако това физическо или юридическо лице (лица) разполага с правомощия да определя мнозинството от неговите директори или по друг начин да оказва законно влияние върху неговите действия. По-конкретно, ако се притежават повече от 50 % от дяловия капитал на определено юридическо лице, се счита, че то е контролирано.

² Въз основа на данните, публикувани от отговарящата за енергетиката генерална дирекция в последния статистически наръчник на ЕС за енергетиката: внос на суров нефт (в тегловни единици) и на газ (като калоричност).

EU: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на услуги по продажби на дребно и на едро на автомобилни горива, електроенергия, (небутилирана) газ, пара и топла вода.

AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на услугите в областта на преноса на горива по тръбопроводи, различни от консултантските услуги.

BE, LV: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на услугите в областта на преноса на природен газ по тръбопроводи, различни от консултантските услуги.

EU: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на услугите, свързани с енергоразпределението, различни от консултантските услуги.

SI: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на услугите, свързани с енергоразпределението, различни от услугите, свързани с газоразпределението.

PL: За услуги по съхранение и складиране на горива, транспортирани по тръбопроводи (част от CPC 742), е запазено правото да се изисква придобиването на контрол над дейността от страна на инвеститори от държави, които са доставчици на енергия, да може да бъде забранено. Запазено е правото да се изисква учредяване като юридическо лице (без клонове).

CY: Запазва правото да откаже лиценз на граждани на трети държави или на субекти, контролирани от граждани на трети държави, във връзка с дейностите по търсене, проучване и добив на въглеводороди. Субекти, които са получили лиценз във връзка с дейностите по търсене, проучване и добив на въглеводороди, не могат да се намират под прекия или непрекия контрол на трета държава или на граждани на трета държава без предварително одобрение.

15. Други услуги, които не са включени другаде

EU: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на предоставянето на нови услуги, различни от услугите, класифицирани във временната централна класификация на продуктите на Обединените нации (CPC), 1991.

EU: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на предоставянето на услуги на организации с нестопанска цел (CPC 95), погребални и траурно-обредни услуги, кремация (CPC 9703).

LT: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на предоставянето на интернет адреси с разширение „gov.lt“ и на сертифициране на електронни касови апарати.

CY: За предоставянето на фризьорски услуги се прилагат условие за гражданство и изискване за пребиваване.

PT: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на услуги, свързани с продажбата на оборудване или с прехвърлянето на патент.

SE: Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация по отношение на погребални и траурно-обредни услуги, кремация.

**ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ
ОТНОСНО ТРАНСГРАНИЧНОТО ПРЕДОСТАВЯНЕ НА УСЛУГИ**

1. В изложения по-долу списък на задълженията са посочени стопанските дейности, либерализирани от Европейския съюз съгласно член 151 от настоящото споразумение, както и ограниченията под формата на резерви по отношение на достъпа до пазара и на националното третиране, приложими за услугите и доставчиците на услуги от Република Армения, в областта на същите дейности. Списъците съдържат следните части:
  - а) първа колона, в която са посочени секторът или подсекторът, в рамките на който страната по споразумението е поела задължението, и обхватът на либерализацията, към която се прилагат резервите;
  - б) втора колона с описание на приложимите резерви.

Ако посочената в буква б) колона включва резерви само от страна на определена държава членка, непосочените в нея държави членки поемат задължения в съответния сектор без резерви.

Липсата на резерви от страна на определена държава членка в даден сектор не засяга хоризонталните резерви или секторните резерви в рамките на ЕС, които могат да се прилагат.

Не се поемат задължения за секторите или подсекторите, които не са посочени в списъка по-долу.

2. Списъкът по-долу не включва мерки, свързани с изискванията и процедурите за квалификация, с техническите стандарти и с изискванията и процедурите за получаване на разрешение, когато те не представляват ограничение по отношение на достъпа до пазара или националното третиране по смисъла на членове 149 и 150 от настоящото споразумение. Дори да не са включени в списъка, при всички положения тези мерки (напр. необходимостта от получаване на разрешение, задълженията за универсална услуга, необходимостта от признаване на квалификациите в регулираните сектори, необходимостта от полагане на специални изпити, включително езикови, недискриминационното изискване за това някои дейности да не могат да се извършват в защитени природни зони или в зони с особено историческо и културно значение) се прилагат за инвеститорите от другата страна.
3. Списъкът по-долу не засяга възможността за прилагането на начин 1 в някои сектори и подсектори в сферата на услугите, нито съществуването на държавен монопол и изключителни права съгласно списъка на задълженията относно установяването.
4. В съответствие с член 141, параграф 3 от настоящото споразумение списъкът по-долу не включва мерки във връзка със субсидии, отпуснати от страните.
5. Правата и задълженията, произтичащи от този списък на задълженията, нямат непосредствено действие и съответно не предоставят пряко никакви права на физически или юридически лица.

6. В интерес на правната сигурност се уточнява, че задължението за предоставяне на национално третиране не включва изискването за включване в обхвата на третирането, предоставяно в определена държава членка за граждани и юридически лица от друга държава членка съгласно Договора за функционирането на Европейския съюз, на граждани или юридически лица от другата страна или на мярка, приета съгласно Договора, включително прилагането ѝ в държавите членки. Такова национално третиране се предоставя единствено на юридически лица от другата страна, които са установени в съответствие със законодателството на друга държава членка и имат седалище, централно управление или основно място на стопанска дейност в тази държава членка, включително установените в Европейския съюз юридически лица, които са собственост на или се контролират от граждани на другата страна.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
1. БИЗНЕС УСЛУГИ	
Всички сектори	
A. Професионални услуги	
а) Правни услуги (CPC 861) ¹ (с изключение на правните консултации и услугите във връзка с юридически документи и удостоверяване, предоставяни от юристи, които имат обществени функции, например нотариуси, <i>huissiers de justice</i> или други <i>officiers publics et ministériels</i>).	За начини 1 и 2 AT, BE, BG, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, PT, PL, SK, UK: За упражняване на професията в областта на вътрешното право (правото на ЕС и на държава членка) се изисква пълноправно членство в адвокатската колегия, към което се прилага условие за гражданство. CY: Условие за гражданство на ЕС и пребиваване в ЕС за предоставянето на правни услуги. За пълноправно членство в адвокатската колегия се прилага изискване за гражданство, съчетано с изискване за пребиваване. Само адвокати, вписани в адвокатската колегия, могат да бъдат съдружници, акционери или членове на съветите на директорите на адвокатско дружество в Кипър. CY, HU: Обхватът на правните дейности на чуждестранните адвокати се ограничава до предоставяне на правни консултации.

¹ Включва правни консултации, процесуално представителство, арбитраж и помирение/медиация, както и услуги във връзка с юридически документи и удостоверяване. Предоставянето на правни услуги е разрешено само ако се касае за сферите на международното публично право, правото на ЕС и на всяка юрисдикция на мястото, където инвеститорът или неговият персонал има адвокатска правоспособност, и, както при предоставяне на другите услуги, подлежи на изискванията и процедурите за предоставяне на разрешение, приложими в държавите — членки на Европейския съюз. За адвокатите, предоставящи правни услуги във връзка с международното публично право и чуждестранното право, тези изисквания и процедури могат да са под формата и на местни етични кодекси, използване на званието, получено в държавата на произход (освен когато е приравнено към званието в приемащата държава), изисквания към застраховката, единствено регистрация в адвокатската колегия на приемащата държава или облекчен режим за приемане в адвокатската колегия на приемащата държава чрез полагане на изпит за правоспособност и законен или служебен адрес в приемащата държава. Правните услуги по въпросите на правото на ЕС по принцип трябва да се предоставят от или чрез членуващ в адвокатска колегия в ЕС правоспособен адвокат, действащ от свое име, а правните услуги по въпросите на правото на конкретна държава — членка на Европейския съюз — от или чрез правоспособен адвокат, членуващ в адвокатската колегия на тази държава членка, действащ от свое име. Следователно за да е възможно представителство пред съд или друг компетентен орган в ЕС, може да е необходимо пълноправно членство в адвокатската колегия на съответната държава — членка на Европейския съюз, тъй като за това е нужна практика в областта на правото на ЕС и националното процесуално право. Въпреки това в някои държави членки се разрешава чуждестранни адвокати, които не са пълноправни членове на адвокатската колегия, да представляват по граждански дела страна, която е гражданин или принадлежи на държавата, в която този адвокат има право да упражнява професията си.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	FI: За пълноправно членство в адвокатската колегия, което е необходимо за предоставянето на услуги по процесуално представителство, се прилага условие за гражданство, съчетано с изисквания за пребиваване (включително за използване на финландското звание <i>asianajaja</i>). BE: Прилагат се квоти за явяване пред <i>Cour de cassation</i> по дела, които не са наказателноправни. BG: Чуждестранни адвокати могат да предоставят услуги по процесуално представителство само на граждани на своята държава и в условия на реципрочност, както и в сътрудничество с български адвокати. За свързани с правна медиация услуги се изисква постоянно пребиваване. ES: За адвокатите в областта на индустриалната собственост се прилага условие за гражданство на държава — членка на ЕС. FR: За достъпа на адвокати до упражняване на професиите на <i>avocat auprès de la Cour de Cassation</i> и <i>avocat auprès du Conseil d'Etat</i> се прилагат квоти и условие за гражданство. LV: Изискване за гражданство на положилиите клетва адвокати, за които е запазено правото на процесуално представителство по наказателни дела. DK: За упражняване на юридическа професия, включително за явяване пред съд, се изисква пълноправно членство в адвокатската колегия. За да станат членове на адвокатската колегия, лицата трябва да изпълняват изискванията, посочени в датския закон за правораздаването. Съгласно датския закон за правораздаването титлата <i>Advokat</i> е защитена титла. Други лица, различни от адвокати, които притежават датско разрешение да практикуват, могат да предоставят правни услуги в съответствие с датския закон за правните услуги, но нямат право да използват титлата <i>Advokat</i>. EE: Условие за гражданство за специалистите в областта на патентите и заклетите писмени преводачи (част от CPC 861). NL, FI, HU: Изискване за пребиваване за специалистите в областта на патентите (част от CPC 861). LT: Условие за гражданство за адвокатите по патентно право. PT: Условие за гражданство за достъп до професията на <i>solicitadores</i> и за специалист в областта на индустриалната собственост.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
б) 1. Счетоводство и счетоводни услуги (CPC 86212, различни от „одиторски услуги“, CPC 86213, CPC 86219 и CPC 86220)	За начин 1 FR, HU, IT, MT, RO, SI: Нелиберализирани. AT: Условие за гражданство за представителство пред компетентните органи. CY: Предоставянето на достъп подлежи на тест за икономическа необходимост. Основни критерии: трудовата заетост в подсектора. За начин 2 Всички държави членки: Няма резерви.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
б) 2. Одиторски услуги (CPC 86211 и 86212, различни от счетоводни услуги)	За начин 1 BE, BG, CY, DE, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PT, RO, SI, UK: Нелиберализирани. AT: Условие за гражданство за представителство пред компетентните органи и за извършване на одитите, предвидени в някои австрийски закони (например в Закона за акционерните дружества, Закона за фондовата борса, Закона за банковата дейност и други). SE: Само одитори, одобрени или получили правоспособност в Швеция, и одиторски дружества, регистрирани в Швеция, могат да извършват услуги по задължителен одит в някои правни субекти, в това число във всички дружества с ограничена отговорност, както и във физически лица. Само одитори, одобрени в Швеция, и регистрирани публични счетоводни дружества могат да притежават дялове или да се сдружават в дружества, които извършват професионален одит (за официални цели). За получаване на одобрение се изисква пребиваване в ЕИП или в Швейцария. Титлите „одобрен одитор“ и „получил правоспособност одитор“ могат да се използват само от одитори, които са одобрени или получили правоспособност в Швеция. Одиторите на кооперативни стопански сдружения и някои други предприятия, които нямат правоспособност или не са одобрени одитори, трябва да пребивават в ЕИП. Компетентният орган може да направи изключения от това изискване. HR: Чуждестранни одиторски дружества могат да предоставят одиторски услуги на хърватска територия, ако са създали клон в съответствие с разпоредбите на Закона за дружествата. LT: Одиторският доклад трябва да е изготвен съвместно с одитор, който разполага с разрешение да упражнява професията в Литва. DK: Изисква се пребиваване. За начин 2 Няма резерви.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
в) Консултантски услуги по данъчно облагане (CPC 863)¹	За начин 1 АТ: Условие за гражданство за представителство пред компетентните органи. СУ: Предоставянето на достъп подлежи на тест за икономическа необходимост. Основни критерии: трудовата заетост в подсектора. CZ: Достъпът е ограничен само до физически лица. BG, MT, RO, SI: Нелиберализирани. За начин 2 Няма резерви.
г) Архитектурни услуги и д) Услуги по градоустройствено планиране и ландшафтна архитектура (CPC 8671 и CPC 8674)	За начин 1 АТ: Нелиберализирани с изключение на чисто проектантските услуги. BE, BG, CY, EL, IT, MT, PL, PT, SI: Нелиберализирани. DE: Прилагане на националните правила за хонорарите и възнагражденията за всички предоставяни от чужбина услуги. FR: Предоставяне само посредством SEL (<i>anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions</i>) или SCP. HU, RO: Нелиберализирани за услугите по ландшафтна архитектура. HR: Физически и юридически лица могат да предоставят тези услуги след одобрение от хърватската камара на архитектите. Дизайн или проект, разработен в чужбина, трябва да бъде признат (утвърден) от разполагащо с необходимото разрешение физическо или юридическо лице в Хърватия за съответстващ на хърватското законодателство. Нелиберализирани за градоустройственото планиране. SK: За регистриране в професионалната камара, необходимо за предоставянето на архитектурни услуги, се изисква пребиваване в ЕИП. За начин 2 Няма резерви.

¹ Не включва правните консултации и услугите по процесуално представителство по данъчноправни въпроси, които са посочени в 1.А.а). Правни услуги.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
е) Инженерни услуги; и ж) Интегрирани инженерни услуги (CPC 8672 и CPC 8673)	За начин 1 AT, SI: Нелиберализирани с изключение на чисто проектантските услуги. BG, CZ, CY, EL, IT, MT, PT: Нелиберализирани. HR: Физически и юридически лица могат да предоставят тези услуги след одобрение от хърватската камара на инженерите. Дизайн или проект, разработен в чужбина, трябва да бъде признат (утвърден) от разполагащо с необходимото разрешение физическо или юридическо лице в Хърватия за съответстващ на хърватското законодателство. SK: За регистриране в професионалната камара, необходимо за предоставянето на инженерни услуги, се изисква пребиваване в ЕИП. За начин 2 Няма резерви.
з) Медицински (включително психологически) и стоматологични услуги (CPC 9312 и част от CPC 85201)	За начин 1 AT, BE, BG, CY, DE, DK, EE, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PT, RO, SK, UK: Нелиберализирани. LT: За предоставянето на услуги се изисква разрешение въз основа на план за предоставяне на здравни услуги, изготвен според нуждите, като са взети предвид броят на населението и вече съществуващите медицински и стоматологични услуги. SI: Нелиберализирани за социалната медицина, санитарните, епидемиологичните, медицинските/екологичните услуги, осигуряването на кръв, кръвните препарати и органите/тъканите за трансплантация, както и за аутопсията. HR: Нелиберализирани освен за телемедицина. CZ: Достъпът е ограничен само до физически лица. За чуждестранни физически лица се изисква разрешение от Министерството на здравеопазването. За начин 2 Няма резерви.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
и) Ветеринарни услуги (CPC 932)	За начин 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LV, MT, NL, PT, RO, SI, SK: Нелиберализирани. UK: Нелиберализирани с изключение на услугите на ветеринарни лаборатории и техническите услуги, предоставяни на ветеринарни хирурзи, общите консултации, даването на съвети и информирането (например в областта на храненето, поведението и грижите за домашните любимци). За начин 2 Няма резерви.
й) 1. Акушерски услуги (част от CPC 93191) й) 2. Услуги, предоставяни от медицински сестри, физиотерапевти и парамедицински персонал (част от CPC 93191) FI: Само за частно финансирани услуги.	За начин 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PT, RO, SI, SK, UK: Нелиберализирани. FI, PL: Нелиберализирани с изключение на услугите, предоставяни от медицински сестри. HR: Нелиберализирани освен за телемедицина. SE: Няма резерви. За начин 2 Няма резерви.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
к) Продажби на дребно на лекарствени продукти и на медицински и ортопедични стоки (CPC 63211) и други услуги, предоставяни от фармацевти¹	За начин 1 LT: Продажбата на дребно на медицински продукти за населението може да се извършва само чрез аптека. Онлайн продажбата на медицински продукти по рецепта е забранена. LV: Нелиберализирани с изключение на поръчките по пощата. HU: Нелиберализирани с изключение на CPC 63211. За начин 1 и начин 2 EU с изключение на ЕЕ: Нелиберализирани за продажбите на дребно на лекарствени продукти и на медицински и ортопедични стоки (CPC 63211). CZ, SE, UK: Нелиберализирани за други услуги, предоставяни от фармацевти. CY: Нелиберализирани за продажбите на дребно на лекарствени продукти и на медицински и ортопедични стоки и за други услуги, предоставени от фармацевти. AT, ES, IE: Поръчката на лекарствени продукти по пощата е забранена. SI: Поръчката по пощата на лекарствени продукти, за които е необходима рецепта, е забранена. IT, SK: Продажби на дребно на лекарствени продукти и на медицински и ортопедични стоки (CPC 63211): За да се получи лиценз за фармацевт и/или за да се открие аптека за търговия на дребно с фармацевтични продукти и определени медицински стоки за обществеността, се прилага изискване за пребиваване.

¹ Към доставките на лекарствени продукти за населението, както и към предоставянето на други услуги съществуват изисквания и процедури за издаване на разрешения и за квалификация, приложими в държавите — членки на Европейския съюз. По принцип правото за извършване на тази дейност е запазено за фармацевти. В някои държави членки само доставките на лекарствата по рецепта са запазени за фармацевти.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	ЕЕ: Продажба на дребно на лекарствени продукти и на медицински и ортопедични стоки (СРС 63211): Продажбата на дребно на лекарствени продукти и на специфични медицински стоки за населението може да се извършва само чрез аптека. Продажбата на медицински стоки от разстояние и доставянето по поща или с експресна услуга на медицински стоки, поръчани по интернет, са забранени. BG: Продажби на дребно на лекарствени продукти и на медицински и ортопедични стоки (СРС 63211): Изискване за постоянно пребиваване за фармацевтите. Поръчката на лекарствени продукти по пощата е забранена. За начин 2 FI: Нелиберализирани за професионални услуги в областта на здравеопазването и социалната сфера (включително продажби на дребно на лекарствени продукти), които са публично финансирани.
Б. Компютърни и свързани с тях услуги (СРС 84)	За начини 1 и 2 Няма резерви.
В. Услуги в областта на научноизследователската и развойната дейност (НИРД)	
а) Услуги в областта на НИРД — обществени и хуманитарни науки (СРС 852 с изключение на услугите на психолози)¹ б) Услуги в областта на НИРД — естествени науки (СРС 851) и в) Интердисциплинарни услуги в областта на НИРД (СРС 853)	За начини 1 и 2 EU: За услуги в областта на НИРД, които получават публично финансиране или държавно подпомагане под каквото и да била форма и следователно не се смятат за частно финансирани, изключителни права и/или разрешения могат да се предоставят единствено на граждани на държавите — членки на Европейския съюз, и на юридически лица от Европейския съюз със седалище в Европейския съюз.

¹ Част от СРС 85201, която е посочена в 1.А.з. „Медицински и стоматологични услуги“.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Г. Услуги, свързани с недвижими имоти ¹	
а) Във връзка със собствени или наети недвижими имоти (CPC 821)	За начин 1 BG, CY, CZ, EE, HR, HU, IE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Нелиберализирани.
б) Срещу възнаграждение или по договор (CPC 822)	РТ: За юридическите лица се изисква учредяване в ЕИП. За начин 2 Няма резерви.
Д. Услуги по отдаване под наем/лизинг без оператори	
а) Във връзка с кораби (CPC 83103)	За начин 1 BG, CY, DE, HU, MT, RO: Нелиберализирани. За начин 2 Няма резерви.
б) Във връзка с въздухоплавателни средства (CPC 83104)	За начини 1 и 2 BG, CY, CZ, HU, LV, MT, PL, RO, SK: Нелиберализирани. EU: Въздухоплавателните средства, използвани от въздушни превозвачи от Европейския съюз, трябва да са регистрирани в държавата — членка на Европейския съюз, която издава разрешение на въздушния превозвач, или на друго място в Европейския съюз и за тях се изисква предварително одобрение в съответствие с действащото законодателство на ЕС или национално законодателство относно авиационната безопасност. За споразумение за сух лизинг, по което договаряща страна е превозвач от ЕС, се изисква предварително одобрение в съответствие с действащото законодателство на ЕС или национално законодателство относно авиационната безопасност.

¹ Тези услуги са свързани с професията на брокер на недвижими имоти и не засягат правата или ограниченията за физически и юридически лица, закупуващи недвижими имоти.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
в) Във връзка с друго транспортно оборудване (CPC 83101, CPC 83102 и CPC 83105)	За начин 1 BG, CY, HU, LV, MT, PL, RO, SI: Нелиберализирани. SE: За CPC 83101: Изискване за пребиваване. За начин 2 Няма резерви.
г) Във връзка с други машини и оборудване (CPC 83106, CPC 83107, CPC 83108 и CPC 83109)	За начин 1 BG, CY, CZ, HU, MT, PL, RO, SK: Нелиберализирани. За начин 2 Няма резерви.
д) Във връзка с лични и домакински вещи (CPC 832)	За начини 1 и 2 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Нелиберализирани. EE: Нелиберализирани с изключение на услуги за отдаване под наем или на лизинг на предварително записани видеокасети за използване с цел развлечения в домашни условия.
е) Отдаване под наем на далекосъобщителна техника (CPC 7541)	За начини 1 и 2 Няма резерви.
Е. Други бизнес услуги	
а) Рекламни услуги (CPC 871)	За начини 1 и 2 Няма резерви.
б) Проучване на пазари и изследване на общественото мнение (CPC 864)	За начини 1 и 2 Няма резерви.
в) Консултантски услуги в областта на управлението (CPC 865)	За начини 1 и 2 Няма резерви.
г) Услуги, свързани с консултантските услуги в областта на управлението (CPC 866)	За начини 1 и 2 HU: Нелиберализирани за арбитражните и помирителните услуги (CPC 86602).

Сектор или подсектор	Описание на резервите
д) Услуги по технически изпитвания и анализи (CPC 8676)	За начин 1 IT: Нелиберализирани за професиите „биолог“ и „химик-аналитик“. BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK, SE: Нелиберализирани. За начин 2 BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK, SE: Нелиберализирани.
е) Съветнически и консултантски услуги, свързани със селското, ловното и горското стопанство (част от CPC 881)	За начин 1 IT: Нелиберализирани по отношение на дейностите, запазени за агрономи и <i>periti agrari</i>. За агрономи и <i>periti agrari</i> се изискват пребиваване и вписване в професионалния регистър. Граждани на трети държави могат да бъдат вписани въз основа на принципа на реципрочност. EE, MT, RO, SI: Нелиберализирани. За начин 2 Няма резерви.
ж) Съветнически и консултантски услуги, свързани с риболова (част от CPC 882)	За начин 1 LV, MT, RO, SI: Нелиберализирани. За начин 2 Няма резерви.
и) Съветнически и консултантски услуги, свързани с производството (част от CPC 884 и част от CPC 885)	За начини 1 и 2 Няма резерви.
к) Услуги по наемане и предоставяне на работна сила	
к) 1. Набиране на ръководен персонал (CPC 87201)	За начини 1 и 2 AT, BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, IE, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI, SE: Нелиберализирани.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
к) 2. Услуги по наемане на работна сила (CPC 87202)	За начин 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, EL, FI, FR, HR, IE, IT, LU, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Нелиберализирани. За начин 2 AT, BE, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Нелиберализирани.
к) 3. Услуги по осигуряване на помощен персонал за работа в офиси (CPC 87203)	За начини 1 и 2 AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, FR, HR IT, IE, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SK, SI: Нелиберализирани.
к) 4. Услуги по осигуряване на персонал за помощ в домакинството, други работници в сектора на търговията или промишлеността, сестрински и друг персонал (CPC 87204, 87205, 87206, 87209)	За начини 1 и 2 Всички държави членки с изключение на HU: Нелиберализирани. HU: Няма резерви.
л) 1. Услуги по разследване (CPC 87301)	За начини 1 и 2 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, HR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, UK: Нелиберализирани.
л) 2. Услуги по охрана (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 и CPC 87305)	За начин 1 BE, BG, CY, CZ, DK, ES, EE, FI, FR, HR, IT, LV, LT, MT, PT, PL, RO, SI, SK: Нелиберализирани. HU: Нелиберализирани за CPC 87304 и CPC 87305. IT: За CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 и CPC 87305: За получаване на необходимото разрешение за предоставяне на услуги по охранителна дейност и превоз на ценности се изисква пребиваване. За начин 2 HU: Нелиберализирани за CPC 87304 и CPC 87305. BG, CY, CZ, EE, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Нелиберализирани.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
м) Свързани научни и технически консултантски услуги (CPC 8675)	За начин 1 BE, BG, CY, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, UK: Нелиберализирани за услугите по изследване. BG: Нелиберализирани за дейности в областта на въздушната фотография и геодезията, кадастралните изследвания и картографията при изследването на движенията на земната кора. HR: Няма резерви с изключение на това, че услугите за основни геоложки, геодезични и добивни проучвания, както и свързаните услуги за проучвания с цел опазване на околната среда на територията на Хърватия могат да се предоставят само съвместно с местни юридически лица или чрез местни юридически лица. За начин 2 Няма резерви.
н) 1. Поддържане и ремонт на плавателни съдове (част от CPC 8868)	За начин 1 За морски плавателни съдове: BE, BG, CY, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, UK: Нелиберализирани. За транспортни плавателни съдове по вътрешни водни пътища: EU с изключение на EE, HU, LV: Нелиберализирани. За начин 2 Няма резерви. За начини 1 и 2 EU: запазва се правото да се изисква само признати организации, оправомощени от ЕС, да могат да извършват нормативно установени прегледи и сертифициране на кораби от името на държавите — членки на ЕС. Може да се изисква установяване.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
н) 2. Поддържане и ремонт на железопътно оборудване (част от CPC 8868)	За начин 1 AT, BE, BG, DE, CY, CZ, DK, ES, FI, FR, HR, EL, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: Нелиберализирани. За начин 2 Няма резерви.
н) 3. Поддържане и ремонт на моторни превозни средства, мотоциклети, снегомобили и автомобилно оборудване (CPC 6112, CPC 6122, част от CPC 8867 и част от CPC 8868)	За начини 1 и 2 Няма резерви.
н) 4. Поддържане и ремонт на въздухоплавателни средства и техни компоненти (част от CPC 8868)	За начин 1 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, HR, EL, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Нелиберализирани. За начин 2 Няма резерви.
н) 5. Услуги по поддържане и ремонт на изделия от метал, техника (без офис техника), оборудване (без транспортно и офис оборудване) и лични и домакински вещи ¹ (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 и CPC 8866)	За начини 1 и 2 Няма резерви.

¹ Услугите по поддържане и ремонт на транспортно оборудване (CPC 6112, 6122, 8867 и CPC 8868) са посочени в 1.Е.л).1— 1.Е.л).4.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
о) Услуги по почистване на сгради (CPC 874)	За начин 1 EU: Нелиберализирани. За начин 2 Няма резерви.
п) Фотографски услуги (CPC 875)	За начин 1 BG, EE, MT, PL: Нелиберализирани по отношение на фотографските услуги за въздушни снимки. HR, LV: Нелиберализирани по отношение на специализираните фотографски услуги (CPC 87504). BG: Изискване за установяване и условие за гражданство за дейности в областта на въздушната фотография. За начин 2 Няма резерви.
р) Услуги по пакетиране (CPC 876)	За начини 1 и 2 Няма резерви.
с) Издателска и полиграфическа дейност (CPC 88442)	За начин 1 SE: Физическите лица, собственици на периодични издания, отпечатвани и публикувани в Швеция, трябва да пребивават в Швеция или да са граждани на ЕИП. Собствениците на такива периодични издания, които са юридически лица, трябва да са установени в държава от ЕИП. Отговорният редактор за периодичните издания, отпечатани и публикувани в Швеция, и за техническите записи трябва да има местожителство в Швеция. За начин 2 Няма резерви.
т) Услуги по организиране на конгреси (част от CPC 87909)	За начини 1 и 2 Няма резерви.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
у) Други	
у) 1. Услуги по писмени и устни преводи (CPC 87905)	За начин 1 PL: Нелиберализирани по отношение на услугите, предоставяни от заклет писмени и устни преводачи. BG, HR, HU, SK: Нелиберализирани по отношение на официални писмени и устни преводи. FI: Изискване за пребиваване за заклет писмени преводачи (част от CPC 87905). За начин 2 Няма резерви.
у) 2. Услуги по вътрешен дизайн и други специализирани услуги в областта на дизайна (CPC 87907)	За начин 1 DE: Прилагане на националните правила за хонорарите и възнагражденията за всички предоставяни от чужбина услуги. HR: Нелиберализирани. За начин 2 Няма резерви.
у) 3. Услуги по събиране на парични вземания (CPC 87902)	За начини 1 и 2 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, HR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Нелиберализирани.
у) 4. Услуги по събиране на финансова информация за кредитния статус и платежоспособността (CPC 87901)	За начини 1 и 2 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, HR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Нелиберализирани.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
у) 5. Услуги по размножаване (CPC 87904) ¹	За начин 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Нелиберализирани. За начин 2 Няма резерви.
у) 6. Консултантски услуги в областта на далекосъобщенията (CPC 7544)	За начини 1 и 2 Няма резерви.
у) 7. Телефонни услуги (CPC 87903)	За начини 1 и 2 Няма резерви.

---

¹ Не включва издателските услуги, които са включени в CPC 88442 и са посочени в 1.Е.п).

Сектор или подсектор	Описание на резервите
2. КОМУНИКАЦИОННИ УСЛУГИ	
А. Пощенски и куриерски услуги (Услуги, свързани с обработката¹ на пощенски пратки² с вътрешно или международно местоназначение според следния списък на подсектори: i) Обработка на адресирани писмени съобщения на всякакъв физически носител³, включително хибридна поща и директна поща, ii) Обработка на адресирани пакети и колет⁴, iii) Обработка на адресирани печатни произведения⁵, iv) Обработка на пратките, посочени в подточки i)–iii) по-горе, като препоръчани пратки или пратки с обявена стойност.	За начини 1 и 2 Няма резерви⁶.

¹ Понятието „обработка“ включва събиране, сортиране, транспорт и доставка.

² „Пощенски пратки“ са пратките, обработени от всички видове търговски оператори, независимо дали са държавни или частни.

³ Например писма, пощенски картички.

⁴ Включително книги и каталози.

⁵ Списания, вестници и периодични издания.

⁶ По отношение на подсектори i)–iv) могат да се изискват индивидуални разрешения, съгласно които се възлагат конкретни задължения за универсални услуги и/или финансово участие в компенсационен фонд.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
v) Експресна доставка¹ във връзка с пратките, посочени в подточки i)–iii) по-горе, vi) Обработка на неадресирани пратки, vii) Обмен на документи² (част от CPC 751, част от CPC 71235³ и част от CPC 73210⁴) Организацията на поставянето на пощенски кутии на обществени пътища, издаването на пощенски марки и предоставянето на услуги по доставяне на препоръчани пратки в хода на съдебни или административни процедури могат да бъдат ограничени по силата на националното законодателство. Могат да се създават лицензионни режими за услугите, за които съществуват задължения за универсална услуга. Към тези лицензи могат да се прилагат специфични задължения за универсална услуга и/или вноска в компенсационен фонд.	

¹ Освен по-голямата бързина и надеждност експресната доставка може да включва някои други допълнителни удобства, като вземане на пратките от първоначалния пункт, доставка лично на получателя, проследяване на пратката, възможност за промяна на местоназначението и получателя по време на транспорта и изпращане на обратна разписка.

² Предоставяне на средства, включително предоставяне на специални помещения и осигуряване на превоз от трето лице, които позволяват да се направи самостоятелна доставка чрез взаимна размяна на пощенски пратки между потребители, абониращи за тази услуга. „Пощенски пратки“ са пратките, обработени от всички видове търговски оператори, независимо дали са държавни или частни.

³ Всякакъв вид сухопътен превоз на пощенски пратки за собствена сметка.

⁴ Въздушен превоз на пощенски пратки за собствена сметка.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Б. Далекосяобщителни услуги (Тези услуги не обхващат стопанската дейност, състояща се в предоставяне на съдържание, което изисква далекосяобщителни услуги за преноса)	
а) Всички услуги, състоящи се в предаване и приемане на сигнали чрез всякакви електромагнитни средства ¹ с изключение на радиоразпръскването ²	За начини 1 и 2 Няма резерви.
б) Услуги за спътниково радиоразпръскване ³	За начини 1 и 2 EU: Няма резерви с изключение на това, че доставчиците на услуги в този сектор могат да бъдат задължени да гарантират изпълнението на целите от общ интерес, свързани с предаването на съдържание по мрежата си, в съответствие с нормативната уредба на ЕС в областта на електронните комуникации. BE: Нелиберализирани.

¹ Тези услуги не включват обработката на онлайн информация и/или на данни (включително обработка на трансакции) (част от СРС 843), която е посочена в 1.Б. Компютърни услуги.

² Радиоразпръскването се определя като непрекъснатата предавателна верига, необходима за разпространение на сигналите на радио- и телевизионните програми за населението, но не включва линиите за пренос на данни между операторите.

³ Тези услуги включват далекосяобщителните услуги, състоящи се в предаване и приемане на радио- и телевизионни сигнали чрез спътник (непрекъснатата спътникова предавателна верига, необходима за разпространение на радио- и телевизионните сигнали за населението). Те обхващат продажбата на спътникови услуги, но не включват продажбата на пакети от телевизионни програми за домакинствата.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
3. СТРОИТЕЛСТВО И СВЪРЗАНИ ИНЖЕНЕРНИ УСЛУГИ	
Строителство и свързани инженерни услуги (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 и CPC 518)	За начин 1 LT: Нелиберализирани. За начин 2 Няма резерви.
4. ДИСТРИБУТОРСКИ УСЛУГИ (освен дистрибуцията на оръжия, боеприпаси, взривни вещества и други военни материали)	
A. Услуги по търговско посредничество а) Услуги по търговско посредничество във връзка с моторни превозни средства, мотоциклети и снегомобици, както и с части и принадлежности за тях (част от CPC 61111, част от CPC 6113 и част от CPC 6121) б) Други услуги по търговско посредничество (CPC 621) Б. Търговски услуги по продажби на едро а) Търговски услуги по продажби на едро на моторни превозни средства, мотоциклети и снегомобици, както и на части и принадлежности за тях (част от CPC 61111, част от CPC 6113 и част от CPC 6121)	За начини 1 и 2 EU: Нелиберализирани по отношение на дистрибуцията на химически продукти и благородни метали (и скъпоценни камъни). AT: Нелиберализирани по отношение на дистрибуцията на пиротехнически изделия, запалими изделия, взривни устройства и токсични вещества. AT, BG: Нелиберализирани по отношение на дистрибуцията на продукти за медицинска употреба, като например медицински и хирургически изделия, медицински вещества и стоки с медицинско предназначение. BG: Нелиберализирани по отношение на тютюна и на тютюневите изделия, както и по отношение на услугите, предоставяни от стокови брокери. CZ: Нелиберализирани за услугите във връзка с търгове. FI: Нелиберализирани по отношение на дистрибуцията на дребно на алкохолни напитки и лекарствени продукти. HU: За услугите по търговско посредничество (CPC 621): Чуждестранни дружества могат да предоставят услуги по търговия със стоки (брокерски услуги) само чрез клон или стопанска структура в HU. Изисква се лиценз от Унгарския орган за финансов надзор. LT: Дистрибуция на пиротехнически изделия: За дистрибуцията на пиротехнически изделия се изисква лиценз. Лиценз може да бъде получен само от юридически лица, установени в ЕС.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
б) Търговски услуги по продажби на едро на крайни далекосъобщителни устройства (част от CPC 7542) в) Други търговски услуги по продажби на едро (CPC 622 с изключение на търговските услуги по продажби на едро на енергийни продукти¹) В. Търговски услуги по продажби на дребно² а) Услуги по търговско посредничество във връзка с моторни превозни средства, мотоциклети и снегомобили, както и с части и принадлежности за тях (CPC 61112, част от CPC 6113 и част от CPC 6121) Търговски услуги по продажби на дребно на крайни далекосъобщителни устройства (част от CPC 7542) Търговски услуги по продажби на дребно на хранителни продукти (CPC 631) Търговски услуги по продажби на дребно на други (неенергийни) стоки с изключение на търговските услуги по продажби на дребно на лекарствени продукти и на медицински и ортопедични стоки³ (CPC 632 с изключение на CPC 63211 и 63297) Г. Франчайзинг (CPC 8929)	IT: Дистрибуция на тютюн (част от CPC 6222, част от CPC 6310): За услуги по посредничество между търговци на едро и на дребно и собственици на пунктове за продажба (<i>magazzini</i>) се изисква гражданство на държава — членка на ЕС. HR: Нелиберализирани по отношение на дистрибуцията на тютюневи изделия. За начин 1 AT, BG, HR, FR, PL, RO: Нелиберализирани по отношение на дистрибуцията на тютюн и тютюневи изделия. IT: Държавен монопол върху тютюна при търговските услуги по продажби на едро. BG, PL, RO, SE: Нелиберализирани по отношение на дистрибуцията на дребно на алкохолни напитки. AT, BG, CY, CZ, IE, RO, SK, SI: Нелиберализирани по отношение на дистрибуцията на лекарствени продукти с изключение на продажбите на дребно на лекарствени продукти и на медицински и ортопедични стоки (CPC 63211). ES: Продажбата от разстояние, поръчването по пощата и подобни процедури за продажбата на дребно или доставката на тютюн са забранени. BG, HU, PL: Нелиберализирани по отношение на посредническите услуги по сделки със стоки. FR: За услугите по търговско посредничество — нелиберализирани по отношение на търговците и брокерите на 17 пазара на пресни хранителни продукти от национален интерес. Нелиберализирани по отношение на търговията на едро с лекарствени продукти. MT: Нелиберализирани по отношение на услугите по търговско посредничество. BE, BG, CY, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SK, UK: Нелиберализирани в областта на услугите по продажби на дребно с изключение на поръчките по пощата.

¹ Услугите, които включват позиция CPC 62271, са посочени в ЕНЕРГИЙНИ УСЛУГИ в 18.Г.

² Не включва услугите по поддържане и ремонт, които са посочени в БИЗНЕС УСЛУГИ в 1.Б. и 1.Е.л).

³ Търговските услуги по продажби на дребно на лекарствени продукти и на медицински и ортопедични стоки са посочени в ПРОФЕСИОНАЛНИ УСЛУГИ в 1.А.к).

Сектор или подсектор	Описание на резервите
5. ОБРАЗОВАТЕЛНИ УСЛУГИ (само частно финансирани услуги. В интерес на правната сигурност се уточнява, че услуги, които получават публично финансиране или държавно подпомагане под каквото и да била форма, не се смятат за частно финансирани)	
А. Услуги в областта на началното образование (CPC 921)	За начин 1 BG, CY, FI, FR, HR, IT, MT, RO, SE, SI: Нелиберализирани. IT: Условие за гражданство за доставчиците на услуги, за да получат разрешение да издават признати от държавата дипломи. За начин 2 CY, FI, HR, MT, RO, SE, SI: Нелиберализирани. За начини 1 и 2 FR: Условие за гражданство за преподаване в частно финансирано учебно заведение. Независимо от това чуждестранни граждани могат да получат разрешение от съответните компетентни органи да преподават. Също така чуждестранни граждани могат да получат разрешение да създават и ръководят учебни заведения. Това разрешение се издава въз основа на лична преценка. (CPC 921).
Б. Услуги в областта на средното образование (CPC 922)	За начин 1 BG, CY, FI, FR, HR, IT, MT, RO, SE: Нелиберализирани. IT: Условие за гражданство за доставчиците на услуги, за да получат разрешение да издават признати от държавата дипломи. За начин 2 CY, FI, MT, RO, SE: Нелиберализирани.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	За начини 1 и 2 FR: Условие за гражданство за преподаване в частно финансирано учебно заведение. Независимо от това чуждестранни граждани могат да получат разрешение от съответните компетентни органи да преподават. Също така чуждестранни граждани могат да получат разрешение да създават и ръководят учебни заведения. Това разрешение се издава въз основа на лична преценка. (CPC 922). LV: Нелиберализирани по отношение на образователните услуги във връзка с техническото и професионалното средно образование за ученици с увреждания (CPC 9224).
В. Услуги в областта на висшето образование (CPC 923)	За начин 1 AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: Нелиберализирани. IT: Условие за гражданство за доставчиците на услуги, за да получат разрешение да издават признати от държавата дипломи. ES, IT: Тест за икономическа необходимост при откриване на частни университети, имащи право да издават признати дипломи или степени. Процедурата включва консултиране с парламента. Основни критерии: население и гъстота на съществуващите структури. За начин 2 AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: Нелиберализирани. За начини 1 и 2 CZ, SK: Нелиберализирани по отношение на услугите в областта на висшето образование с изключение на услугите в областта на техническото и професионалното обучение след завършено средно образование (CPC 92310). FR: Условие за гражданство за преподаване в частно финансирано учебно заведение. Независимо от това чуждестранни граждани могат да получат разрешение от съответните компетентни органи да преподават. Също така чуждестранни граждани могат да получат разрешение да създават и ръководят учебни заведения. Това разрешение се издава въз основа на лична преценка. (CPC 923).

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Г. Образователни услуги за възрастни (CPC 924)	За начини 1 и 2 CY, FI, MT, RO, SE: Нелиберализирани. AT: Нелиберализирани по отношение на образователните услуги за възрастни по радиото или телевизията.
Д. Други образователни услуги (CPC 929)	За начини 1 и 2 EU: Нелиберализирани.
6. УСЛУГИ, СВЪРЗАНИ С ОКОЛНАТА СРЕДА	
А. Услуги във връзка с отпадъчните води (CPC 9401) ¹	За начин 1 EU: Нелиберализирани с изключение на консултантските услуги. За начин 2 Няма резерви.
Б. Управление на твърди/опасни отпадъци с изключение на трансграничен превоз на опасни отпадъци	
а) Услуги по третиране на отпадъци (CPC 9402)	
б) Санитарно-хигиенни и подобни услуги (CPC 9403)	
В. Опазване на атмосферния въздух и климата (CPC 9404) ²	
Г. Възстановяване и почистване на почвите и водите	
а) Третиране и възстановяване на заразени/замърсени почви и води (част от CPC 94060) ³	
Д. Намаляване на шума и вибрациите (CPC 9405)	
Е. Опазване на биологичното разнообразие и ландшафта	
а) Услуги по опазване на природата и ландшафта (част от CPC 9406)	
Ж. Други услуги по опазване на околната среда и спомагателни услуги (CPC 94090)	

¹ Съответства на „Канализационни услуги“.

² Съответства на „Услуги по пречистване на отработени газове“.

³ Съответства на части от „Услуги по опазване на природата и ландшафта“.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
7. ФИНАНСОВИ УСЛУГИ	
А. Застрахователна дейност и свързани с нея услуги	За начини 1 и 2 АТ, ВЕ, СЗ, ДЕ, ДК, ЕС, ФИ, ФР, ЕЛ, НР, НУ, ИЕ, ИТ, ЛУ, НЛ, ПЛ, РТ, РО, СК, СЕ, СИ, УК: Нелиберализирани по отношение на услугите по пряко застраховане с изключение на застраховането срещу рискове, свързани с: i) морското корабоплаване, търговския въздушен транспорт, изстрелването на космически кораби и средства (включително спътници), като застраховката покрива всички или част от изброените по-долу елементи: превозваните стоки, транспортното средство със стоките и всяка произтичаща отговорност; и ii) стоките под режим международен транзит. АТ: Рекламната дейност и посредничеството от името на дъщерно дружество, което не е установено в Съюза, или на клон, който не е установен в Австрия (освен за презастраховането и ретроцесията), са забранени. Задължителната авиационна застраховка (с изключение на застраховането на международния търговски въздушен транспорт) може да бъде сключвана само от дъщерно дружество, установено в Съюза, или от клон, установен в Австрия. ДК: Задължителната авиационна транспортна застраховка може да се сключва само от дружества, установени в Съюза. Нито лица, нито дружества (включително застрахователни дружества) могат да извършват в Дания дейности по пряко застраховане на лица с местожителство в Дания, на датски кораби или на собственост в Дания освен застрахователните дружества, получили разрешение според датското законодателство или от датските компетентни органи.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	DE: Полиците за задължителната авиационна застраховка могат да бъдат сключвани единствено от дъщерно дружество, установено в Съюза, или от клон, установен в Германия. Ако чуждестранно застрахователно дружество създаде клон в Германия, то може да сключва в Германия договори за застраховка при международен транспорт само с посредничеството на клона, създаден в Германия. FR: Застраховането срещу рискове при сухопътни превозни средства може да се извършва само от застрахователни дружества, установени в Съюза. IT: Застраховката на товари по време на превоз, застраховката на самите превозни средства и застраховката „Гражданска отговорност“ по отношение на рискове в Италия могат да се сключват само от застрахователни дружества, установени в Съюза. Тази резерва не се прилага към международния транспорт, който включва внос в Италия. PL: Нелиберализирани за застраховането и ретроцесията освен за рискове, свързани със стоки при международната търговия. PT: Авиационното и морското транспортно застраховане, включващо застраховката на товарите, летателните апарати и плавателните съдове и застраховката „Гражданска отговорност“, могат да се сключват само от дружества, установени в ЕС; единствено физически лица или дружества, установени в ЕС, могат да извършват дейност като посредници при сключването на такива застраховки в Португалия. RO: Презастраховане на международния пазар се разрешава само ако презастрахованият риск не може да бъде отнесен към вътрешния пазар.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	За начин 1 AT, BE, BG, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LU, NL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: Нелиберализирани по отношение на услугите по посредничество при пряко застраховане с изключение на застраховането срещу рискове, свързани с: i) морското корабоплаване, търговския въздушен транспорт, изстрелването на космически кораби и средства (включително спътници), като застраховката покрива всички или част от изброените по-долу елементи: превозваните стоки, транспортното средство със стоките и всяка произтичаща отговорност; и ii) стоките под режим международен транзит. PL: Нелиберализирани за презастраховането, ретроцесията и застраховането с изключение на презастраховането, ретроцесията и застраховането на рискове, свързани с: а) морското корабоплаване, търговския въздушен транспорт, изстрелването на космически кораби и средства (включително спътници), като застраховката покрива всички или част от изброените по-долу елементи: превозваните стоки, транспортното средство със стоките и всяка произтичаща отговорност; и б) стоките под режим международен транзит. BG: Нелиберализирани по отношение на прякото застраховане с изключение на услугите, които чуждестранни доставчици предоставят на чуждестранни лица на територията на Република България. Нелиберализирани по отношение на застраховането на депозити и аналогични компенсаторни схеми, както и по отношение на схемите за задължително застраховане. Застраховката на товари по време на превоз, застраховката на самите превозни средства и застраховката „Гражданска отговорност“ по отношение на рискове в Република България не могат да се сключват пряко от чуждестранни застрахователни дружества. Чуждестранното застрахователно дружество може да сключва договори за застраховка само посредством клон.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	CY, LV, MT: Нелиберализирани по отношение на услугите по пряко застраховане с изключение на застраховането срещу рискове, свързани с: i) морското корабоплаване, търговския въздушен транспорт, изстрелването на космически кораби и средства (включително спътници), като застраховката покрива всички или част от изброените по-долу елементи: превозваните стоки, транспортното средство със стоките и всяка произтичаща отговорност; и ii) стоките под режим международен транзит. LT: Нелиберализирани по отношение на услугите по пряко застраховане с изключение на застраховането срещу рискове, свързани с: i) морското корабоплаване, търговския въздушен транспорт, изстрелването на космически кораби и средства (включително спътници), като застраховката покрива всички или част от изброените по-долу елементи: превозваните стоки, транспортното средство със стоките и всяка произтичаща отговорност; и ii) стоките под режим международен транзит с изключение на сухопътния транспорт, когато рискът е в Литва. BG, LV, LT: Нелиберализирани по отношение на застрахователното посредничество. PL: Нелиберализирани за презастраховането, ретроцесията и застрахователните посредници. FI: Единствено застрахователите със седалище в ЕС или с клон във Финландия могат да предлагат услуги по пряко застраховане (включително съзастраховане). За предоставянето на застрахователни услуги от брокери се изисква постоянното място на стопанска дейност да е в ЕС.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	HU: Прякото застраховане на територията на Унгария от застрахователни дружества, които не са установени в ЕС, е разрешено само посредством офис на клон, който е регистриран в Унгария. IT: Нелиберализирани по отношение на актюерите. SE: Прякото застраховане е разрешено само посредством доставчик на застрахователни услуги, който е получил разрешение в Швеция, при условие че чуждестранният доставчик на услуги и шведското застрахователно дружество са част от една и съща група от дружества или са сключили помежду си споразумение за сътрудничество. ES: За актюерски услуги се изискват пребиваване и подходящ тригодишен професионален опит. За начин 2 AT, BE, BG, CZ, CY, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: Нелиберализирани по отношение на посредничеството. BG: в областта на прякото застраховане български физически и юридически лица, както и чуждестранни лица, които развиват стопанска дейност на територията на Република България, могат да сключват договори за застраховане по отношение на дейността си в България само с доставчици, които са получили разрешение за осъществяването на такава застрахователна дейност на територията на България. Застрахователните обезщетения по тези договори се изплащат в България. Нелиберализирани по отношение на застраховането на депозити и аналогични компенсаторни схеми, както и по отношение на схемите за задължително застраховане. IT: Застраховката на товари по време на превоз, застраховката на самите превозни средства и застраховката „Гражданска отговорност“ по отношение на рискове в Италия могат да се сключват само от застрахователни дружества, установени в Съюза. Тази резерва не се прилага към международния транспорт, който включва внос в Италия. PL: Нелиберализирани за услуги по презастраховане, ретроцесия и застраховане с изключение на презастраховането, ретроцесията и застраховането на стоки при международната търговия.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Б. Банкови и други финансови услуги (без застраховане)	За начини 1 и 2 LT: Запазено е правото да се изисква търговско присъствие за управлението на пенсионни фондове и поне един от ръководителите на администрацията на банка да пребивава постоянно в LT и да говори литовски език. IT: Нелиберализирани по отношение на <i>consulenti finanziari</i> (финансови консултанти). EE: За приемане на депозити съществува изискване за получаване на разрешение от естонския орган за финансов надзор и за регистриране като акционерно дружество, дъщерно дружество или клон в съответствие с естонското законодателство. IE: Запазено е правото да се изисква следното: При колективни инвестиционни схеми, създадени като доверителни тръстове и дружества с променлив капитал (различни от предприятия за колективно инвестиране в прехвърляеми ценни книжа, UCITS), доверителят/депозитарят и управляващото дружество трябва да са учредени в Ирландия или в друга държава — членка на Европейския съюз (без клонове). При командитно инвестиционно дружество поне един от неограничено отговорните съдружници трябва да е учреден в Ирландия. За да стане член на фондова борса в Ирландия, даден субект трябва или: а) да има разрешение в Ирландия, за което е необходимо да бъде учреден или да е в съдружие и да има седалище/регистриран офис в Ирландия, или б) да има разрешение в друга държава — членка на Европейския съюз, в съответствие с Директивата на ЕС за инвестициите и услугите.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	PL: За предоставяне и прехвърляне на финансова информация, обработка на финансови данни и свързан с тях софтуер: изискване за използване на обществената далекосъобщителна мрежа или на мрежата на друг одобрен оператор. За начин 1 AT, BE, BG, CZ, CY, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SK, SE, UK: Нелиберализирани с изключение на предоставянето на финансова информация и обработката на финансови данни и с изключение на консултантските и други допълнителни услуги освен посредничество. BE: За инвестиционни консултантски услуги се изисква установяване в Белгия. BG: Възможно е да се прилагат ограничения и условия във връзка с използването на далекосъобщителната мрежа. CY: Нелиберализирани с изключение на търговията с прехвърляеми ценни книжа, предоставянето на финансова информация и обработката на финансови данни и с изключение на консултантските и други допълнителни услуги освен посредничество. EE: Изисква се създаване на специализирано дружество за управление на инвестиционни фондове и само дружества с регистриран офис в Съюза могат да извършват дейност като депозитари на активите на инвестиционни фондове. LT: Изисква се създаване на специализирано дружество за управление на инвестиционни фондове и само дружества с регистриран офис или клон в Литва могат да извършват дейност като депозитари на активите на инвестиционни фондове.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	IE: За предоставяне на инвестиционни услуги или инвестиционни консултации е необходимо: I) разрешение в Ирландия, за което по правило се изисква субектът да бъде регистриран или да бъде дружество или едноличен търговец, като във всеки от случаите трябва да има седалище/регистриран офис в Ирландия (може да не се изисква разрешение в някои случаи — например, когато доставчик на услуги от трета държава няма търговско присъствие в Ирландия и услугата не се предоставя на частни лица), или II) разрешение в друга държава членка в съответствие с Директивата на ЕС относно инвестиционните услуги. LV: Нелиберализирани с изключение на предоставянето на финансова информация и обработката на финансови данни и с изключение на консултантските и други допълнителни услуги освен посредничество. MT: Нелиберализирани с изключение на приемането на депозити, отпускането на всякакви видове заеми, предоставянето на финансова информация и обработката на финансови данни и с изключение на консултантските и други допълнителни услуги освен посредничество. PL: За предоставяне и прехвърляне на финансова информация, обработка на финансови данни и свързан с тях софтуер: изискване за използване на обществената далекосъобщителна мрежа или на мрежата на друг одобрен оператор. RO: Нелиберализирани по отношение на финансовия лизинг, търговията с инструменти на паричния пазар, търговията с валута, деривативни продукти, валутни и лихвени инструменти, прехвърляеми ценни книжа и други договорни инструменти и финансови активи, участието в емисии на всякакви видове ценни книжа, управлението на активи и сетълмента и клиринга на финансови активи. Услугите във връзка с плащанията и паричните преводи са разрешени само чрез местна банка.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	SI: Нелиберализирани с изключение на отпускането на всякакви видове заеми, приемането на гаранции и задължения от чуждестранни кредитни институции от страна на местни юридически лица и еднолични търговци, предоставянето и прехвърлянето на финансова информация, обработката на финансови данни и свързан с тях софтуер от доставчици на други финансови услуги, на консултантски услуги и на други допълнителни финансови услуги по всички тези дейности, включително кредитни референции и анализи, проучвания на инвестиции и портфейли и консултации в тази връзка, както и консултации по придобиването и корпоративното реструктуриране и стратегия. Изисква се търговско присъствие. SI: Пенсионни схеми могат да бъдат предлагани от взаимни пенсионни фондове (които не са юридически лица и поради това се управляват от застрахователно дружество, банка или пенсионно дружество) и от пенсионни или застрахователни дружества. Освен това една пенсионна схема може да се предлага и от пенсионноосигурителни институции, учредени в съответствие с разпоредбите, приложими в държава — членка на ЕС. HU: Дружества, които не са от ЕИП, могат да предоставят финансови услуги или да извършват допълнителни дейности към финансовите услуги единствено чрез своя унгарски клон. За начин 2 BG: Възможно е да се прилагат ограничения и условия във връзка с използването на далекосъобщителната мрежа.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
8. ЗДРАВНИ И СОЦИАЛНИ УСЛУГИ (само частно финансиран услуги. В интерес на правната сигурност се уточнява, че услуги, които получават публично финансиране или държавно подпомагане под каквото и да била форма, не се смятат за частно финансиран)	
А. Болнични услуги (CPC 9311) Б. Услуги на спешния медицински транспорт (CPC 93192) В. Услуги, предоставяни в здравни заведения за настаняване, различни от болничните услуги (CPC 93193)	За начини 1 и 2 FR: Нелиберализирани за частно финансиран услуги за лабораторни анализи и изпитване (част от 9311). За начин 1 AT, BE, BG, DE, CY, CZ, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LT, MT, LU, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Нелиберализирани. HR: Нелиберализирани освен за телемедицина. За начин 2 Няма резерви.
Г. Социални услуги - Всички държави членки с изключение на AT, EE, LT и LV: Само рехабилитационни заведения, почивни домове и домове за стари хора. - AT, EE и LV: всички CPC 933.	За начин 1 EU: Нелиберализирани. За начин 2 CZ, FI, HU, LT, MT, PL, SE, SI, SK: Нелиберализирани.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
9. ТУРИСТИЧЕСКИ УСЛУГИ И УСЛУГИ, СВЪРЗАНИ С ПЪТУВАНИЯ	
А. Услуги на хотели, ресторанти и кетъринг (CPC 641, CPC 642 и CPC 643) с изключение на кетъринга при услугите в областта на въздушния транспорт ¹	За начин 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Нелиберализирани. HR: Нелиберализирани. За начин 2 Няма резерви.
Б. Услуги на туристически агенции и туроператори (включително организатори на екскурзии) (CPC 7471)	За начин 1 BG, CY, HU: Нелиберализирани. CY: Условие за гражданство. Чуждестранните доставчици на услуги трябва да бъдат представлявани от постоянен туристически офис. LT: За предоставянето на услуги като организатор на екскурзии се изискват установяване в Литва и лиценз, издаден от Литовската държавна дирекция по туризма. За начин 2 Няма резерви.
В. Екскурзоводски услуги (CPC 7472)	За начин 1 BG, CY, CZ, HU, IT, LT, MT, PL, SK, SI: Нелиберализирани. IT: Екскурзоводи от държави, които не са членки на ЕС, трябва да получат специален лиценз от съответния регион, за да могат да извършват дейност като професионални екскурзоводи. BG, CY, EL, ES: Изискване за гражданство на ЕС за предоставянето на екскурзоводски услуги. За начин 2 Няма резерви.

¹ Кетърингът при услугите в областта на въздушния транспорт е посочен в ДОПЪЛНИТЕЛНИТЕ УСЛУГИ КЪМ УСЛУГИТЕ НА ТРАНСПОРТА, 12.Г.а) „Наземни услуги“.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
10. УСЛУГИ В ОБЛАСТТА НА РАЗВЛЕЧЕНИЯТА, КУЛТУРАТА И СПОРТА (различни от аудиовизуалните услуги)	
А. Услуги на артистичната и творческата дейност (включително услуги, предлагани от театри, изпълнители на живо, циркове и дискотеки) (CPC 9619)	За начин 1 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, UK: Нелиберализирани. За начин 2 CY, CZ, FI, HR, MT, PL, RO, SK, SI: Нелиберализирани. BG: Нелиберализирани с изключение на услугите, предоставяни от театрални продуценти, вокални групи, вокално-инструментални групи и оркестри (CPC 96191); услугите, предоставяни от автори, композитори, скулптори, изпълнители и други индивидуални творци (CPC 96192); спомагателните театрални услуги (CPC 96193). EE: Нелиберализирани по отношение на другите услуги на артистичната и творческата дейност (CPC 96199) с изключение на услугите, предоставяни от кина и театри. LT, LV: Нелиберализирани с изключение на услугите по експлоатация на кина и театри (част от CPC 96199).
Б. Услуги на информационни агенции и агенции по печата (CPC 962)	За начин 1 BG, CY, CZ, EE, HU, LT, MT, RO, PL, SI, SK: Нелиберализирани. За начин 2 BG, CY, CZ, HU, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Нелиберализирани.
В. Услуги на библиотеки, архиви, музеи и други услуги в областта на културата (CPC 963)	За начини 1 и 2 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, HR, EL, HU, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Нелиберализирани.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Г. Услуги в областта на спорта (CPC 9641)	За начини 1 и 2 АТ: Нелиберализирани по отношение на услугите на ски училищата и планинските водачи. BG, CZ, LV, MT, PL, RO, SK: Нелиберализирани. За начин 1 CY, EE, HR: Нелиберализирани.
Д. Услуги в областта на парковете за отдих и плажовете (CPC 96491)	За начини 1 и 2 Няма резерви.
11. ТРАНСПОРТНИ УСЛУГИ	
А. Морски транспорт а) Международен пътнически транспорт (CPC 7211 без национален каботажен транспорт ¹) б) Международен товарен транспорт (CPC 7212 без национален каботажен транспорт ³⁰) ²	За начини 1 и 2 EU: Нелиберализирани за националния морски каботажен транспорт. BG, CY, DE, EE, ES, FR, FI, EL, IT, LT, MT, PT, RO, SI, SE: За услугите по събиране на контейнери се изисква разрешение.

¹ Без да се засяга обхватът от дейности, които могат да бъдат считани като част от „каботажа“ съгласно съответното национално законодателство, настоящият списък не включва националния каботажен транспорт, за който се предполага, че обхваща пътническият или товарния транспорт между пристанище или точка, разположена в държава — членка на Европейския съюз, и друго пристанище или точка, разположена в същата държава членка, включително върху нейния континентален шелф, както е посочено в Конвенцията на ООН по морско право, както и трафика, който започва и завършва в същото пристанище или точка, разположена в държава — членка на Европейския съюз.

² Включва услуги по събиране на контейнери и превозване на оборудване от международни морски превозвачи между пристанища, разположени в една и съща държава, в случай че не се реализират приходи.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Б. ВЪТРЕШЕН ВОДЕН ТРАНСПОРТ а) Пътнически транспорт (СРС 7221 без национален каботажен транспорт³⁰) б) Товарен транспорт (СРС 7222 без национален каботажен транспорт³⁰)	За начини 1 и 2 EU: Нелиберализирани за каботажен транспорт по вътрешни водни пътища. Мерките, които се основават на съществуващи или бъдещи споразумения за достъп до вътрешни водни пътища (включително споразумения за канала Рейн—Майн—Дунав), запазват някои права относно превозите за операторите, които са установени в съответните държави и отговарят на критериите за националност по отношение на собствеността. Спазват се разпоредбите за прилагане на Конвенцията от Манхайм за корабоплаването по река Рейн. EU: Транспорт на стоки или пътници по вътрешни водни пътища може да извършва само оператор, който отговаря на следните условия: а) доставчикът е установен в държава членка; б) има право да извършва там (международен) транспорт на стоки или пътници по вътрешни водни пътища; и в) използва плавателни съдове, регистрирани в държава — членка на ЕС, или притежава сертификат за членство във военноморски флот на държава — членка на ЕС. В допълнение плавателните съдове трябва да са собственост на физически лица, които са с местожителство в държава членка и са граждани на държава членка, или на юридически лица, регистрирани в държава членка. По изключение може да бъде предвидено изискването за мажоритарно участие. В Испания, Швеция и Финландия няма правно разграничение между морските и вътрешните водни пътища. Регулирането на морския транспорт се прилага и по отношение на вътрешните водни пътища. АТ: Изисква се регистрирано дружество или постоянно установяване в Австрия. BG, CY, CZ, EE, FI, HU, HR, LT, MT, RO, SE, SI, SK: Нелиберализирани.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
В. Железопътен транспорт а) Пътнически транспорт (CPC 7111) б) Товарен транспорт (CPC 7112)	За начин 1 EU: Нелиберализирани. За начин 2 Няма резерви.
Г. Автомобилен транспорт а) Пътнически транспорт (CPC 7121 и CPC 7122) б) Товарен транспорт (CPC 7123 с изключение на транспорта на пощенски пратки за собствена сметка ¹).	За начин 1 EU: Нелиберализирани (с изключение на пощенски и куриерски пратки за собствена сметка). За начин 2 Няма резерви.
Д. Тръбопроводен транспорт на стоки, различни от горива ² (CPC 7139)	За начин 1: EU: Нелиберализирани. За начин 2: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Нелиберализирани.

¹ Част от CPC 71235, която е посочена в КОМУНИКАЦИОННИ УСЛУГИ в 2.А.
„Пощенски и куриерски услуги“.

² Тръбопроводният транспорт на горива е посочен в ЕНЕРГИЙНИ УСЛУГИ в 13.Б.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
12. ДОПЪЛНИТЕЛНИ УСЛУГИ В ОБЛАСТТА НА ТРАНСПОРТА¹	
А. Допълнителни услуги в областта на морския транспорт а) Услуги по обработка на товари за морски транспорт б) Услуги по съхранение и складиране (част от CPC 742) в) Услуги по митническо оформяне г) Услуги по поддръждане и складиране на контейнери д) Услуги на морски агенции е) Морски спедиционни услуги ж) Отдаване под наем на плавателни съдове с екипаж (CPC 7213) з) Услуги по тласкане и влачене (CPC 7214) и) Помощни услуги в областта на морския транспорт (част от CPC 745) й) Други помощни и допълнителни услуги (част от CPC 749)	За начини 1 и 2: EU: нелиберализирани по отношение на услугите по митническо оформяне, услугите по тласкане и влачене и услугите по корабоводене и акостиране. За начин 1: EU: нелиберализирани по отношение на услугите по обработка на товари за морски транспорт и услугите по поддръждане и складиране на контейнери. AT, BG, CY, CZ, DE, EE, HU, LT, MT, PL, RO, SK, SI, SE: нелиберализирани по отношение на отдаването под наем на плавателни съдове с екипаж. BG: нелиберализирани. AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: нелиберализирани по отношение на услугите по съхранение и складиране. HR: нелиберализирани с изключение на услугите на агенции за товарен транспорт. FI: допълнителни услуги в областта на морския транспорт могат да се предоставят само от кораби, плаващи под финландско знаме. За начин 2: няма резерви.

¹ Не включва услуги по поддръждане и ремонт на транспортно оборудване, които са посочени в БИЗНЕС УСЛУГИ в 1.Е.л), точки 1—4.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Б. Допълнителни услуги в областта на транспорта по вътрешни водни пътища а) Услуги по обработка на товари (част от CPC 741) б) Услуги по съхранение и складиране (част от CPC 742) в) Услуги на агенции за товарен транспорт (част от CPC 748) г) Отдаване под наем на плавателни съдове с екипаж (CPC 7223) д) Услуги по тласкане и влачене (CPC 7224) е) Помощни услуги в областта на транспорта по вътрешни водни пътища (част от CPC 745) ж) Други помощни и допълнителни услуги (част от CPC 749)	За начини 1 и 2: EU: мерките, които се основават на съществуващи или бъдещи споразумения за достъп до вътрешни водни пътища (включително споразумения за канала Рейн—Майн—Дунав), запазващи някои права относно превозите за операторите, които са установени в съответните държави, и отговарящи на критериите за националност по отношение на собствеността. Разпоредби за прилагане на Конвенцията от Манхайм за корабоплаването по река Рейн. EU: нелиберализирани по отношение на услугите по митническо оформяне, услугите по тласкане и влачене и услугите по корабоводене и акостиране. HR: нелиберализирани с изключение на услугите на агенции за товарен транспорт. За начин 1: AT: нелиберализирани по отношение на отдаването под наем на плавателни съдове с екипаж, услугите по тласкане и влачене, услугите по корабоводене и акостиране, услугите по навигационно осигуряване и оперативните услуги в пристанища и водни пътища. BG, CY, CZ, DE, EE, FI, HU, LV, LT, MT, RO, SK, SI, SE: нелиберализирани по отношение на отдаването под наем на плавателни съдове с екипаж. BG: без преки клонове (за допълнителни услуги в областта на транспорта по водните пътища се изисква учредяване като юридическо лице). Участието в български дружества е ограничено до 49 %.
В. Допълнителни услуги в областта на железопътния транспорт а) Услуги по обработка на товари (част от CPC 741) б) Услуги по съхранение и складиране (част от CPC 742) в) Услуги на агенции за товарен транспорт (част от CPC 748) г) Услуги по тласкане и влачене (CPC 7113) д) Помощни услуги към услугите в областта на железопътния транспорт (CPC 743) е) Други помощни и допълнителни услуги (част от CPC 749)	За начини 1 и 2: EU: нелиберализирани по отношение на услугите по митническо оформяне и услугите по тласкане и влачене. HR: нелиберализирани с изключение на услугите на агенции за товарен транспорт. За начин 1: BG, CZ: без преки клонове (за допълнителни услуги в областта на железопътния транспорт се изисква учредяване като юридическо лице). Участието в български дружества е ограничено до 49 %. За начин 2: няма резерви.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Г. Допълнителни услуги в областта на автомобилния транспорт а) Услуги по обработка на товари (част от CPC 741) б) Услуги по съхранение и складиране (част от CPC 742) в) Услуги на агенции за товарен транспорт (част от CPC 748) г) Отдаване под наем на търговски пътни превозни средства с водач (CPC 7124) д) Помощни услуги в областта на автомобилния транспорт (CPC 744) е) Други помощни и допълнителни услуги (част от CPC 749)	За начин 1: AT, BG, CY, CZ, DK, EE, HU, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI, SE: нелиберализирани по отношение на отдаването под наем на търговски пътни превозни средства с водач. HR: нелиберализирани с изключение на услугите на агенции за товарен транспорт и помощните услуги в областта на автомобилния транспорт, подлежащи на разрешителен режим. SE: изискване установените субекти да използват превозни средства с национална регистрация. За начин 2: няма резерви.
Г. Допълнителни услуги в областта на въздушния транспорт а) Услуги по наземно обслужване (включително кетъринг)	За начин 1: EU: нелиберализирани. BG: без преки клонове за допълнителните услуги в областта на въздушния транспорт (изисква се учредяване като юридическо лице). За начин 2: BG, CY, CZ, HR, HU, MT, PL, RO, SK, SI: нелиберализирани.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
б) Услуги по съхранение и складиране (част от CPC 742)	За начини 1 и 2: няма резерви. За начин 1: BG: без преки клонове за допълнителните услуги в областта на въздушния транспорт (изисква се учредяване като юридическо лице).
в) Услуги на агенции за товарен транспорт (част от CPC 748)	За начини 1 и 2: няма резерви. За начин 1: BG: предоставяне на услуги от чуждестранни лица е разрешено само чрез участие в български дружества с ограничение до 49 процента участие в капитала и чрез клонове.
г) Отдаване под наем на въздухоплавателни средства с екипаж (CPC 734)	За начини 1 и 2: EU: въздухоплавателните средства, използвани от въздушни превозвачи от Съюза, трябва да са регистрирани в държавите членки, които издават разрешение на въздушния превозвач, или на друго място в Съюза. За да бъде въздухоплавателното средство регистрирано, може да се изисква то да е собственост на физически лица, отговарящи на специални критерии за гражданство, или на юридически лица, отговарящи на специални критерии за собственост на капитала и контрол. По изключение регистрираните извън ЕС въздухоплавателни средства могат да бъдат отдадени под наем от чуждестранен въздушен превозвач на въздушен превозвач от Европейския съюз при специални обстоятелства — с оглед на изключителните нужди на въздушния превозвач от Европейския съюз, сезонния капацитет или необходимостта да бъдат преодолен оперативни затруднения, които не могат да се решат по разумен начин чрез наемане на въздухоплавателни средства, регистрирани в Европейския съюз, като за целта трябва да бъде получено одобрение за ограничен период от държавата — членка на Европейския съюз, която издава разрешение на въздушния превозвач от Европейския съюз.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
д) Продажби и маркетинг е) Компютризирана системи за резервация (КСР)	За начини 1 и 2: EU: когато доставчици на КСР услуги извън Европейския съюз не предоставят на въздушни превозвачи от Европейския съюз третиране, равностойно¹ на предлаганото в Европейския съюз, или когато въздушни превозвачи извън Европейския съюз не предоставят на доставчици на КСР услуги в Европейския съюз третиране, равностойно на предоставяното в Европейския съюз, могат да бъдат приети мерки за предоставяне на равностойно третиране съответно на въздушните превозвачи извън Европейския съюз от страна на доставчиците на КСР услуги, упражняващи дейност в Европейския съюз, или на доставчиците на КСР услуги извън Европейския съюз от страна на въздушните превозвачи от Европейския съюз.
ж) Услуги по управление на летища	За начин 1: EU: нелиберализирани. За начин 2: няма резерви.
Д. Допълнителни услуги в областта на тръбопроводния транспорт на стоки, различни от горива² а) Услуги по съхранение и складиране на стоки, различни от горива, транспортирани по тръбопроводи (част от CPC 742)	За начин 1: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, HR, EL, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: нелиберализирани. За начин 2: няма резерви.

¹ „Равностойно третиране“ означава недискриминационно третиране на въздушни превозвачи от Европейския съюз и на доставчици на КСР услуги от Европейския съюз.

² Допълнителните услуги в областта на тръбопроводния транспорт на горива са посочени в ЕНЕРГИЙНИ УСЛУГИ в 13.Б.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
13. ДРУГИ УСЛУГИ В ОБЛАСТТА НА ТРАНСПОРТА	
Предоставяне на услуги на комбинирания транспорт	Начин 1: EU с изключение на FI: само автомобилни превозвачи, установени в държава членка, които отговарят на изискванията за достъп до това занятие и за достъп до пазара на транспорт на стоки между държавите членки, могат, в рамките на операция по комбиниран транспорт между държави членки, да извършват превоз в първоначалната и/или последната отсечка, която е съставна част от операцията по комбиниран транспорт и която може да включва или да не включва пресичане на граница. Съществуват ограничения, които се отнасят до един или друг начин на транспорт. Могат да бъдат приети необходимите мерки, за да се гарантира, че данъците върху моторните превозни средства, прилагани към превозните средства, извършващи комбиниран транспорт, подлежат на намаляване или възстановяване. Начин 2: BE, DE, DK, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LU, NL, PT, UK: няма, без да се засягат ограниченията, посочени в настоящия списък на задълженията, които се отнасят до един или друг начин на транспорт. AT, BG, CY, CZ, EE, HU, HR, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: нелиберализирани.
14. ЕНЕРГИЙНИ УСЛУГИ	
A. Услуги, свързани с минното дело (CPC 883) ¹	За начини 1 и 2: няма резерви.

¹ Включва следните услуги, предоставяни срещу възнаграждение или по договор: съветнически и консултантски услуги във връзка с минното дело, подготвянето на терена, инсталирането на сондажна апаратура на терена, сондирането, услугите във връзка със сондирането, инсталирането на обсадни тръби и полагането на тръбопровод, подготвянето и осигуряването на сондиращ разтвор, контрола на твърдата фаза в разтвора, ваденето на попадналите в сондажния кладенец предмети и операциите в сондажния кладенец, геологията на сондажния кладенец и контрола на сондирането, каботажа, вземането на проби от сондажния кладенец, въжените линии, осигуряването и прилагането на течни добавки (разсоли), осигуряването и инсталирането на допълнителни устройства, циментирането (нагнетяване с помпи), стимулирането (образуване на пукнатини, киселинна обработка и нагнетяване с помпи), увеличаването на дебита и ремонтните работи по сондажния кладенец, запущването и ликвидирането на сондажния кладенец.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Б. Тръбопроводен транспорт на горива (CPC 7131)	За начин 1: EU: нелиберализирани. За начин 2: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: нелиберализирани.
В. Услуги по съхранение и складиране на горива, транспортирани по тръбопроводи (част от CPC 742)	За начин 1: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, HR, EL, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: нелиберализирани. За начин 2: няма резерви.
Г. Търговски услуги по продажби на едро на твърди, течни и газообразни горива и свързани продукти (CPC 62271) и търговски услуги по продажби на едро на електроенергия, пара и топла вода	За начини 1 и 2: EU: нелиберализирани по отношение на търговските услуги по продажби на едро на автомобилни горива, електроенергия, пара и топла вода
Д. Търговски услуги по продажби на дребно на автомобилни горива (CPC 613)	За начин 1: EU: нелиберализирани. За начин 2: няма резерви.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Е. Търговски услуги по продажби на дребно на мазут, бутилирана газ, въглища и дърва (CPC 63297) и търговски услуги по продажби на дребно на електроенергия, (небутилирана) газ, пара и топла вода	За начини 1 и 2: EU: нелиберализирани по отношение на търговските услуги по продажби на дребно на автомобилни горива, електроенергия, (небутилирана) газ, пара и топла вода. За начин 1: BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SK, UK: нелиберализирани по отношение на търговските услуги по продажби на дребно на мазут, бутилирана газ, въглища и дърва, нелиберализирани с изключение на поръчките по пощата. За начин 2: няма резерви.
Ж. Услуги, свързани с енергоразпределението (CPC 887)	За начин 1: EU: нелиберализирани с изключение на консултантските услуги. За начин 2: няма резерви.
15. ДРУГИ УСЛУГИ, КОИТО НЕ СА ВКЛЮЧЕНИ ДРУГАДЕ	
а) Услуги по миене, (химическо) чистене и боядисване (CPC 9701)	За начин 1: EU: нелиберализирани. За начин 2: няма резерви.
б) Фризьорски услуги (CPC 97021)	За начин 1: EU: нелиберализирани. За начин 2: няма резерви.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
в) Козметични услуги, маникюр и педикюр (CPC 97022)	За начин 1: EU: нелиберализирани. За начин 2: няма резерви.
г) Други грижи за красотата, некласифицирани другаде (CPC 97029)	За начин 1: EU: нелиберализирани. За начин 2: няма резерви.
д) Спа процедури и нелечебни масажи, доколкото представляват процедури за отмора и поддържане на добро физическо състояние и не са с медицинска или рехабилитационна цел ¹ (CPC ver. 1.0 97230)	За начин 1: EU: нелиберализирани. За начин 2: няма резерви.
ж) Услуги за осъществяване на далекосъобщителна връзка (CPC 7543)	За начини 1 и 2: няма резерви.

---

¹ Лечебните масажи и балнеоложките услуги са посочени в 1.А.з) „Медицински услуги“, в 1.А.й), точка 2 „Услуги, предоставяни от медицински сестри, физиотерапевти и парамедицински персонал“ и „Здравни услуги“ (8.А и 8.В).

**РЕЗЕРВИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ОТНОСНО КЛЮЧОВИЯ ПЕРСОНАЛ,
ДИПЛОМИРАНИТЕ СТАЖАНТИ
И ТЪРГОВСКИТЕ ПРЕДСТАВИТЕЛИ**

1. В списъка на резервите по-долу са посочени икономическите дейности, либерализирани съгласно член 151 от настоящото споразумение, за които се прилагат ограничения по отношение на ключовия персонал и дипломираните стажанти в съответствие с член 154 от настоящото споразумение и по отношение на търговските представители в съответствие с член 155 от настоящото споразумение, и се уточняват тези ограничения. Списъкът по-долу съдържа следните части:
  - а) първа колона, в която е посочен секторът или подсекторът, в който се прилагат ограничения; и
  - б) втора колона с описание на приложимите ограничения.

Ако посочената в буква б) колона включва резерви само от страна на определена държава членка, непосочените в нея държави членки поемат задължения в съответния сектор без резерви (липсата на резерви от страна на определена държава членка в даден сектор не засяга хоризонталните резерви или секторните резерви в рамките на ЕС, които могат да се прилагат).

Европейският съюз не поема никакви задължения по отношение на ключов персонал, дипломирани стажанти и търговски представители в икономически дейности, които не са либерализирани (остават нелиберализирани) съгласно член 144 от настоящото споразумение.

2. Задълженията по отношение на ключовия персонал, дипломираните стажанти, търговците на бизнес услуги и търговците на стоки не се прилагат в случаите, когато целта или резултатът от временното им присъствие възпрепятства или въздейства по някакъв друг начин върху изхода от каквито и да било спорове или преговори между синдикати и работодатели.
3. Списъкът по-долу не включва мерки, свързани с изискванията и процедурите за квалификация, с техническите стандарти и с изискванията и процедурите за получаване на разрешение, когато те не представляват ограничение по смисъла на членове 154 и 155 от настоящото споразумение. Дори да не са включени в списъка по-долу, при всички положения тези мерки (напр. необходимостта от получаване на разрешение, необходимостта от признаване на квалификациите в регулираните сектори, необходимостта от полагане на специални изпити, включително езикови, и необходимостта от местожителство на територията, където се осъществява икономическата дейност) се прилагат за ключовия персонал, дипломираните стажанти и търговските представители от Република Армения.
4. Всички други правни изисквания на Европейския съюз и неговите държави членки, отнасящи се до влизането, пребиваването, работата и мерките за социална сигурност, продължават да се прилагат, включително подзаконовите актове относно срока на пребиваване, минималната работна заплата и колективните трудови договори.

5. В съответствие с член 141, параграф 3 от настоящото споразумение списъкът по-долу не включва мерки във връзка със субсидии, отпуснати от една от страните.
6. Списъкът по-долу не засяга съществуването на държавен монопол и изключителни права съгласно списъка със задълженията относно установяването.
7. В секторите, в които се прилагат тестове за икономическа необходимост, основният критерий ще е оценката на положението на съответния пазар в държавата — членка на Европейския съюз, или региона, където трябва да се предостави услугата, включително като се взема предвид броят на съществуващите доставчици на услуги и въздействието върху тях.
8. Правата и задълженията, произтичащи от списъка по-долу, нямат непосредствено действие и съответно не предоставят пряко никакви права на физически или юридически лица.
9. В интерес на правната сигурност се уточнява, че за Европейския съюз задължението за предоставяне на национално третиране не включва изискването за прилагане по отношение на гражданите или юридическите лица от другата страна на третирането, прилагано в определена държава членка по отношение на гражданите и юридическите лица от друга държава членка съгласно Договора за функционирането на Европейския съюз или съгласно мярка, приета по силата на Договора, включително прилагането им в държавите членки. Такова национално третиране се предоставя единствено на юридически лица от другата страна, които са установени в съответствие със законодателството на друга държава членка и имат седалище, централно управление или основно място на стопанска дейност в тази държава членка, включително установените в ЕС юридически лица, които са собственост на или се контролират от граждани на другата страна.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
ВСИЧКИ СЕКТОРИ	Обхват на вътрешнокорпоративните трансфери BG: Броят на служителите по вътрешнокорпоративни трансфери не трябва да надхвърля 10 процента от средногодишния брой на гражданите на ЕС, наети от съответното българско юридическо лице. В случай че се наемат по-малко от 100 души, е възможно броят на служителите по вътрешнокорпоративни трансфери да надхвърли 10 процента, като това подлежи на разрешение HU: Нелиберализирани по отношение на физически лица, които са били съдружници в юридическо лице от Армения
ВСИЧКИ СЕКТОРИ	Дипломирани стажанти За AT, CZ, DE, ES, FR, HU, LT: обучението трябва да бъде свързано със завършеното висше образование.
ВСИЧКИ СЕКТОРИ	Изпълнителни директори и одитори AT: изпълнителните директори на клонове на юридически лица трябва да пребивават в Австрия. Физическите лица в рамките на юридическо лице или клон, които отговарят за съблюдаването на австрийския Търговски закон, трябва да имат местожителство в Австрия. FI: чуждестранно лице, извършващо търговска дейност в качеството си на частен предприемач, се нуждае от разрешително за извършване на търговска дейност и трябва да пребивава постоянно в ЕИП. За всички сектори се прилагат изисквания за пребиваване в ЕИП за изпълнителния директор; могат обаче да се допускат изключения за определени дружества. FR: изпълнителният директор на промишлено, търговско или занаятчийско предприятие трябва да получи специално разрешение, ако не притежава разрешително за пребиваване. RO: мнозинството от одиторите на търговските дружества и техните заместници трябва да бъдат румънски граждани. SE: изпълнителният директор на юридическо лице или клон трябва да пребивава в Швеция.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	SE: носител/кандидатстващ за придобиване на регистрирани права (патенти, търговски марки, закрила на промишлен дизайн и права върху растителните сортове), който не пребивава в Швеция, трябва да има представител, пребиваващ в Швеция, основно с цел връчване на документи, получаване на призовки и т.н. SI: носител/кандидатстващ за придобиване на регистрирани права (патенти, търговски марки, закрила на промишлен дизайн), който не пребивава в Словакия, трябва да има патентен представител или представител за търговските марки и промишления дизайн, пребиваващ в Словакия, основно с цел връчване на документи, получаване на призовки и т.н.
ВСИЧКИ СЕКТОРИ	Признаване EU: директивите на ЕС за взаимното признаване на дипломи се прилагат само по отношение на гражданите на ЕС. правото да се упражнява регулирана професионална дейност в една държава — членка на ЕС, не предоставя правото тя да бъде упражнявана в друга държава членка¹.
4. ПЕРЕРАБОТВАТЕЛНА ПРОМИШЛЕННОСТ ²	
3. Издателска и полиграфическа дейност и възпроизвеждане на записани носители (ISIC rev 3.1: 22), с изключение на издателска и полиграфическа дейност срещу възнаграждение или по договор ³	IT: условие за гражданство за издателите. HR: изискване за пребиваване за издателите. PL: условие за гражданство за главните редактори на вестници и списания. SE: изискване за пребиваване за издателите и собствениците на дружества, занимаващи се с издателска и полиграфическа дейност.

¹ За да бъде призната квалификацията на граждани на трети държави на цялата територия на ЕС, е необходимо да бъде договорено споразумение за взаимно признаване в рамката, предвидена в член XXX.

² В този сектор не са включени консултантските услуги, свързани с преработвателната промишленост.

³ Издателската и полиграфическата дейност срещу възнаграждение или по договор са посочени в БИЗНЕС УСЛУГИ в 6.Е.п).

Сектор или подсектор	Описание на резервите
6. БИЗНЕС УСЛУГИ	
A. Професионални услуги	
a) Правни услуги (CPC 861)¹ С изключение на правните консултации и услугите във връзка с юридически документи и удостоверяване, предоставяни от юристи, които имат обществени функции, например нотариуси, <i>huissiers de justice</i> или други <i>officiers publics et ministériels</i>.	AT, BE, BG, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, PL, PT, RO, SK, UK: за упражняване на професията в областта на вътрешното право (правото на ЕС и на държава членка) се изисква пълноправно членство в адвокатската колегия, към което се прилага условие за гражданство. За ES компетентните органи могат да предоставят дерогации. BE, FI, LU: за предоставянето на услуги по процесуално представителство се изисква пълноправно членство в адвокатската колегия, към което се прилага условие за гражданство, съчетано с изискване за пребиваване. В BE се прилагат квоти за явяване пред <i>Cour de cassation</i> по дела, които не са наказателни. BG: арменските адвокати могат да предоставят услуги по процесуално представителство само на арменски граждани и в условия на реципрочност и сътрудничество с български адвокат. За услуги по правна медиация се изисква постоянно пребиваване.

¹ Включва правни консултации, процесуално представителство, арбитраж и помирение/медиация, както и услуги във връзка с юридически документи и удостоверяване. Предоставянето на правни услуги е разрешено само във връзка с международното публично право, правото на ЕС и на всяка юрисдикция на мястото, където доставчикът на услугата или неговият персонал има адвокатска правоспособност, и, както при предоставянето на други услуги, подлежи на изискванията и процедурите за предоставяне на разрешение, приложими в държавите — членки на ЕС. За адвокатите, предоставящи правни услуги във връзка с международното публично право и чуждестранното право, тези изисквания и процедури за предоставяне на разрешение могат да са под формата, наред с другото, на спазване на местните етични кодекси, използване на званието, получено в държавата на произход (освен когато е приравнено към званието в приемащата държава), изисквания към застраховката, единствено регистрация в адвокатската колегия на приемащата държава или облекчено членство в адвокатската колегия на приемащата държава чрез полагане на изпит за правоспособност и законен или служебен адрес в приемащата държава. Правните услуги във връзка с правото на ЕС по принцип трябва да се предоставят от или чрез правоспособен адвокат, който членува в адвокатска колегия в държава — членка на ЕС, и действа от свое име, а правните услуги във връзка с правото на конкретна държава — членка на ЕС — от или чрез правоспособен адвокат, който членува в адвокатската колегия на тази държава членка и действа от свое име. Следователно, за да е възможно представителство пред съд или друг компетентен орган в ЕС, може да е необходимо пълноправно членство в адвокатската колегия на съответната държава — членка на ЕС, тъй като за това е нужна практика в областта на правото на ЕС и националното процесуално право. Въпреки това в някои държави членки се разрешава чуждестранни адвокати, които не са пълноправни членове на адвокатската колегия, да представляват по граждански дела страна, която е гражданин или принадлежи на държавата, в която този адвокат има право да упражнява професията си.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	CY: условие за гражданство и пребиваване за предоставянето на правни услуги. за получаването на пълноправно членство в адвокатската колегия се прилага условие за гражданство, съчетано с изискване за пребиваване. Само адвокати, вписани в адвокатската колегия, могат да бъдат съдружници, собственици на дялове/акции или членове на съветите на директорите на адвокатско дружество в Кипър. FR: за достъпа на адвокатите до упражняване на професиите на <i>avocat auprès de la Cour de Cassation</i> и <i>avocat auprès du Conseil d'Etat</i> се прилагат квоти и условие за гражданство. HR: за предоставянето на услуги по процесуално представителство се изисква пълноправно членство в адвокатската колегия, към което се прилага условие за гражданство (хърватско гражданство, а след присъединяването към ЕС — гражданство на държава — членка на ЕС). HU: за получаването на пълноправно членство в адвокатската колегия се прилага условие за гражданство, съчетано с изискване за пребиваване. Приложното поле на правните дейности на чуждестранните адвокати се ограничава до предоставяне на правни консултации, което става въз основа на договор за сътрудничество, сключен с унгарски адвокат или адвокатска кантора. LV: изискване за гражданство за положилите клетва адвокати, за които е запазено правото на процесуално представителство по наказателни дела. DK: предлагането на пазара на правни консултации е ограничено до адвокатите, които имат датско разрешение за упражняване на професията. изискване за полагане на датски изпит по право за получаването на датско разрешение. LU: условие за гражданство за предоставянето на правни услуги във връзка с люксембургското право и правото на ЕС. SE: за членство в адвокатската колегия, което е необходимо единствено за използване на шведското звание <i>advokat</i>, се прилага изискване за пребиваване.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	ES, PT: условие за гражданство за достъпа до професията на <i>solicitadores</i> и представителите по индустриална собственост. LT: условие за гражданство за адвокатите по патентно право. SI: условие за търговско присъствие в Република Словения за представляването на клиенти пред съда срещу заплащане. Чуждестранен адвокат, който има право да упражнява адвокатска дейност в чужда държава може да предоставя правни услуги или да упражнява адвокатска дейност при условията на член 34а от Закона за адвокатурата, ако е налице фактическа реципрочност. Спазването на условието за реципрочност се проверява от Министерството на правосъдието. Търговското присъствие на вписаните в словенската адвокатска колегия адвокати е ограничено до следните форми: еднолично предприятие, адвокатско дружество с ограничена отговорност (съдружие) или адвокатско дружество с неограничена отговорност (съдружие). Дейностите на едно адвокатско дружество се ограничават до упражняването на адвокатска дейност. Само адвокати могат да бъдат съдружници в адвокатско дружество.
б) 1. Счетоводство и счетоводни услуги (CPC 86212, различни от „одиторски услуги“, CPC 86213, CPC 86219 и CPC 86220)	FR: за счетоводството и предоставянето на счетоводни услуги е необходимо решение на министъра на икономиката, финансите и промишлеността, съгласувано с министъра на външните работи. изискването за пребиваване не може да надвишава 5 години. IT: изискване за пребиваване. CY: условие за гражданство.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
б) 2. Одиторски услуги (CPC 86211 и 86212, различни от счетоводни услуги)	BG: чуждестранен одитор може да предоставя одиторски услуги само в условия на реципрочност и ако отговаря на изискванията, равностойни на тези за българските одитори, и е положил успешно изпитите за това. CY: условие за гражданство. DK: изискване за пребиваване. ES: условие за гражданство за извършващите задължителен одит одитори и администраторите, директорите и съдружниците в дружества, различни от включените в обхвата на 8-та Директива на ЕИО за дружественото право. HR: одиторски услуги могат да бъдат предоставяни единствено от сертифицирани одитори, притежаващи официално признат от хърватската Камара на одиторите лиценз. FI: изискване за пребиваване за поне един от одиторите във всяко финландско дружество с ограничена отговорност. IT: изискване за пребиваване за независимите одитори. SE: само одитори, одобрени или получили правоспособност в Швеция, и одиторски дружества, регистрирани в Швеция, могат да извършват услуги по задължителен одит в някои правни субекти, в това число във всички дружества с ограничена отговорност, както и спрямо физически лица. Само одитори, одобрени в Швеция, и регистрирани публични счетоводни дружества могат да притежават дялове или да се сдружават в дружества, които извършват професионален одит (за официални цели). За получаване на правоспособност или одобрение се изисква пребиваване в ЕИП или в Швейцария. Титлите „одобрен одитор“ и „получил правоспособност одитор“ могат да се използват само от одитори, които са одобрени или получили правоспособност в Швеция. Одиторите на кооперативни стопански сдружения и някои други предприятия, които нямат правоспособност или не са одобрени одитори, трябва да пребивават в ЕИП. Компетентният орган може да направи изключения от това изискване. SI: изисква се постоянно пребиваване в Словения за поне един от членовете на управителния съвет на одиторско дружество, установено в Словения.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
в) Консултантски услуги в областта на данъчното облагане (CPC 863) ¹	CY: условие за гражданство. HR, HU, IT: изискване за пребиваване.
г) Архитектурни услуги и д) Услуги по градоустройствено планиране и ландшафтна архитектура (CPC 8671 и CPC 8674)	EE: поне едно от отговорните лица (ръководител на проект или консултант) трябва да пребивава в Естония. BG: условие за гражданство за услугите по градоустройствено планиране и ландшафтна архитектура. CY: условие за гражданство. HR, HU, IT: изискване за пребиваване. SK: задължително е членството в съответната камара; може да бъде признато членството в съответните чуждестранни институции. Изискване за пребиваване, но могат да се допуснат изключения.
е) Инженерни услуги и ж) Интегрирани инженерни услуги (CPC 8672 и CPC 8673)	EE: поне едно от отговорните лица (ръководител на проект или консултант) трябва да пребивава в Естония. CY: условие за гражданство. CZ, HR, IT, SK: изискване за пребиваване. HU: изискване за пребиваване (за CPC 8673 изискването за пребиваване се отнася единствено до дипломираните стажанти).
з) Медицински (включително услуги на психолози) и дентални услуги (CPC 9312 и част от CPC 85201)	CZ, LT, IT, SK: изискване за пребиваване. CZ, RO, SK: за чуждестранни физически лица се изисква разрешение от компетентните органи. BE, LU: за дипломираните стажанти, които са чуждестранни физически лица, се изисква разрешение от компетентните органи. BG, CY, MT: условие за гражданство. DK: може да се даде ограничено разрешение за изпълнението на специфична функция за максимален срок от 18 месеца, за което се прилага изискване за пребиваване.

¹ Не включва правните консултации и услугите по процесуално представителство по данъчноправни въпроси, които са посочени в 6.А.а) „Правни услуги“.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	FR: условие за гражданство. Въпреки това достъпът е възможен в рамките на годишни квоти. HR: всички лица, предоставящи услуги директно на пациенти/лекуващи пациенти, трябва да получат разрешение от професионалната камара. LV: за да упражняват медицинската професия, чуждестранните лица трябва да получат разрешение от местните здравни органи въз основа на икономическите нужди от лекари и лекари по дентална медицина в даден регион. PL: за да упражняват медицинската професия, чуждестранните лица трябва да получат разрешение. чуждестранните лекари разполагат с ограничени изборителни права в рамките на професионалните камари. PT: изискване за пребиваване за психолозите. SI: лекарите, лекарите по дентална медицина, акушерките, медицинските сестри и фармацевтите трябва да получат разрешение от професионалната камара, другите медицински специалисти трябва да бъдат регистрирани.
и) Ветеринарни услуги (CPC 932)	BG, CY, DE, EL, HR, FR, HU: условие за гражданство. CZ и SK: изискване за гражданство и изискване за пребиваване. IT: изискване за пребиваване. PL: изискване за гражданство. чуждестранните лица могат да кандидатстват за разрешение за упражняване на професията.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
й) 1. Акушерски услуги (част от CPC 93191)	BG: условие за гражданство. BE, LU: за дипломираните стажанти, които са чуждестранни физически лица, се изисква разрешение от компетентните органи. CZ, CY, LT, EE, RO, SK: за чуждестранни физически лица се изисква разрешение от компетентните органи. DK: може да се даде ограничено разрешение за изпълнението на специфична функция за максимален срок от 18 месеца, за което се прилага изискване за пребиваване. FR: условие за гражданство. Въпреки това достъпът е възможен в рамките на годишни квоти. IT: изискване за пребиваване. LV: въз основа на икономическата необходимост, определена според общия брой акушерки в даден регион, които са получили разрешение от местните здравни органи. PL: условие за гражданство. Чуждестранните лица могат да кандидатстват за разрешение за упражняване на професията. CY, HU: нелиберализирани. HR: всички лица, предоставящи услуги директно на пациенти/лекуващи пациенти, трябва да получат разрешение от професионалната камара. SI: акушерките трябва да получат разрешение от професионалната камара.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
й) 2. Услуги, предоставяни от медицински сестри, физиотерапевти и парамедицински персонал (част от CPC 93191)	АТ: чуждестранни доставчици на услуги се допускат само в следните професии: медицински сестри, физиотерапевти, ерготерапевти, логопеди, диетолози и специалисти по храненето. BE, FR, LU: за дипломираните стажанти, които са чуждестранни физически лица, се изисква разрешение от компетентните органи. HR: всички лица, предоставящи услуги директно на пациенти/лекуващи пациенти, трябва да получат разрешение от професионалната камара. CY, CZ, EE, RO, SK, LT: за чуждестранни физически лица се изисква разрешение от компетентните органи. BG, CY, HU: условие за гражданство. DK: може да се даде ограничено разрешение за изпълнението на специфична функция за максимален срок от 18 месеца, за което се прилага изискване за пребиваване. CY, CZ, EL, IT: подлежи на тест за икономическа необходимост: решението зависи от наличието на свободни работни места и от липсата на кадри по региони. LV: въз основа на икономическата необходимост, определена според общия брой медицински сестри в даден регион, които са получили разрешение от местните здравни органи. SI: медицинските сестри трябва да получат разрешение от професионалната камара, здравните асистенти трябва да бъдат регистрирани.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
к) Продажби на дребно на лекарствени продукти и на медицински и ортопедични стоки (CPC 63211) и други услуги, предоставяни от фармацевти ¹	FR: условие за гражданство. Въпреки това достъпът на арменски граждани е възможен в рамките на установени квоти, при условие че доставчикът на услуги притежава френска диплома по фармация. CY, DE, EL, SK: условие за гражданство. HU: условие за гражданство, с изключение на продажбите на дребно на лекарствени продукти и на медицински и ортопедични стоки (CPC 63211). IT, PT: изискване за пребиваване.
Г. Услуги, свързани с недвижими имоти ²	
а) Във връзка със собствени или наети недвижими имоти (CPC 821)	FR, HU, IT, PT: изискване за пребиваване. CY, LV, MT, SI: условие за гражданство.
б) Срещу възнаграждение или по договор (CPC 822)	DK: изискване за пребиваване, освен ако не бъде отменено от датския Орган по въпросите на предприятията. FR, HU, IT, PT: изискване за пребиваване. CY, LV, MT, SI: условие за гражданство.
Д. Услуги по отдаване под наем/лизинг без оператори	
в) Във връзка с друго транспортно оборудване (CPC 83101, CPC 83102 и CPC 83105)	SE: изискване за пребиваване в ЕИП (CPC 83101).
д) Във връзка с лични и домакински вещи (CPC 832)	EU: условие за гражданство за специалистите и дипломираните стажанти.
е) Отдаване под наем на далекосъобщителна техника (CPC 7541)	EU: условие за гражданство за специалистите и дипломираните стажанти.

¹ Към доставките на лекарствени продукти за населението, както и към предоставянето на други услуги съществуват изисквания и процедури за издаване на разрешения и за квалификация, приложими в държавите — членки на ЕС. По принцип правото за извършване на тази дейност е запазено за фармацевти. В някои държави членки само доставките на лекарствата по рецепта са запазени за фармацевти.

² Тези услуги са свързани с професията на брокер на недвижими имоти и не засягат правата и/или ограниченията за физически и юридически лица, закупуващи недвижими имоти.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Е. Други бизнес услуги	
д) Услуги по технически изпитвания и анализи (CPC 8676)	IT, PT: изисквания за пребиваване за биолозите и химиците аналитици. CY: условие за гражданство за биолозите и химиците аналитици.
е) Съветнически и консултантски услуги, свързани със селското, ловното и горското стопанство (част от CPC 881)	IT: изискване за пребиваване за агрономите и <i>periti agrari</i> .
й) 2. Услуги по охрана (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 и CPC 87305)	BE, BG, CY, CZ, EE, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: условие за гражданство и изискване за пребиваване. DK: условие за гражданство и изискване за пребиваване за ръководния персонал и услугите, свързани с осигуряването на летищна охрана. ES, PT: условие за гражданство за специализирания персонал. FR: условие за гражданство за изпълнителните директори и директорите. IT: условие за италианско гражданство или гражданство на ЕС и изискване за пребиваване, за да се получи необходимото разрешение за услуги по охранителна дейност и превоз на ценности.
к) Свързани научни и технически консултантски услуги (CPC 8675)	DE: условие за гражданство за геодезистите, назначени от държавата. FR: условие за гражданство за дейностите по измерване на поземлени участъци във връзка с установяване на права на собственост и с поземленото право. CY: условия за гражданство за предоставянето на геоложки, геофизически и картографски услуги и услуги по измерване на поземлени участъци. IT, PT: изискване за пребиваване.
л) 1. Поддържане и ремонт на плавателни съдове (част от CPC 8868)	MT: условие за гражданство.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
л) 2. Поддържане и ремонт на железопътно оборудване (част от CPC 8868)	LV: условие за гражданство.
л) 3. Поддържане и ремонт на моторни превозни средства, мотоциклети, снегомобили и автомобилно оборудване (CPC 6112, CPC 6122, част от CPC 8867 и част от CPC 8868)	EU: условие за гражданство за поддържането и ремонта на моторни превозни средства, мотоциклети и снегомобили.
л) 5. Услуги по поддържане и ремонт на изделия от метал, техника (без офис техника), оборудване (без транспортно и офис оборудване) и лични и домакински вещи ¹ (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 и CPC 8866)	EU: условие за гражданство с изключение на: BE, DE, DK, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, UK за CPC 633, 8861, 8866; BG за услуги по ремонт на лични и домакински вещи (с изкл. на бижута): CPC 63301, 63302, част от 63303, 63304, 63309; AT за CPC 633, 8861—8866; EE, FI, LV, LT за CPC 633, 8861—8866; CZ, SK за CPC 633, 8861—8865; и SI за CPC 633, 8861, 8866.
м) Услуги по почистване на сгради (CPC 874)	CY, EE, HR, MT, PL, RO, SI: условие за гражданство.
н) Фотографски услуги (CPC 875)	HR, LV: условие за гражданство. BG, PL: условие за гражданство за предоставянето на фотографски услуги за въздушни снимки.
п) Издателска и полиграфическа дейност (CPC 88442)	HR: изискване за пребиваване на издателя и редакционната колегия. SE: изискване за пребиваване за издателите и собствениците на дружества, занимаващи се с издателска и полиграфическа дейност. IT: собствениците на издателско или полиграфическо дружество и издателите трябва да са граждани на държава — членка на ЕС.

¹ Услугите по поддържане и ремонт на транспортно оборудване (CPC 6112, 6122, 8867 и CPC 8868) са посочени в 1.Е.л), точки 1—4.

Услугите по поддържане и ремонт на офис техника и оборудване, включително компютри (CPC 845), са посочени в 6.Б „Компютърни и свързани с тях услуги“.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
р) Услуги по организиране на конгреси (част от CPC 87909)	SI: условие за гражданство.
с) 1. Услуги по писмени и устни преводи (CPC 87905)	FI: изискване за пребиваване за заклетите писмени преводачи.
с) 3. Услуги по събиране на парични вземания (CPC 87902)	BE, EL: условие за гражданство. IT: нелиберализирани.
с) 4. Услуги по събиране на финансова информация за кредитния статус и платежоспособността (CPC 87901)	BE, EL: условие за гражданство. IT: нелиберализирани.
с) 5. Услуги по размножаване (CPC 87904) ¹	EU: условие за гражданство.
8. СТРОИТЕЛСТВО И СВЪРЗАНИ ИНЖЕНЕРНИ УСЛУГИ (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 и CPC 518)	BG: чуждестранните специалисти трябва да имат най-малко двугодишен професионален опит в областта на строителството. CY: за дипломираните стажанти, които са чуждестранни физически лица, се прилагат специални условия и се изисква разрешение от компетентните органи.
9. ДИСТРИБУТОРСКИ УСЛУГИ (с изключение на дистрибуцията на оръжия, боеприпаси и военни материали)	
В. Търговски услуги по продажби на дребно ²	
а) Търговски услуги по продажби на дребно на хранителни продукти (CPC 631)	FR: условие за гражданство за продавачите на тютюн и тютюневи изделия (напр. <i>buraliste</i>). ES: за продажбите на дребно на тютюн и тютюневи изделия. За установяването се прилага условие за гражданство на държава — членка на ЕС.

¹ Не включва издателските услуги, които са включени в CPC 88442 и са посочени в 6.Е.п).

² Не включва услугите по поддържане и ремонт, които са посочени в БИЗНЕС УСЛУГИ в 6.Б и 6.Е.л).

Не включва търговските услуги по продажби на дребно на енергийни продукти, които са посочени в ЕНЕРГИЙНИ УСЛУГИ в 19.Д и 19.Е.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
10. ОБРАЗОВАТЕЛНИ УСЛУГИ (само частно финансирани услуги)	
А. Услуги в областта на началното образование (CPC 921)	FR: условие за гражданство. Независимо от това арменските граждани могат да получат разрешение от компетентните органи да създадат и ръководят учебно заведение и да преподават. IT: условие за гражданство за доставчиците на услуги, които са получили разрешение да издават признати от държавата дипломи. EL: условие за гражданство за учителите.
Б. Услуги в областта на средното образование (CPC 922)	FR: условие за гражданство. Независимо от това арменските граждани могат да получат разрешение от компетентните органи да създадат и ръководят учебно заведение и да преподават. IT: условие за гражданство за доставчиците на услуги, които са получили разрешение да издават признати от държавата дипломи. EL: условие за гражданство за преподавателите. LV: условие за гражданство за образователните услуги във връзка с техническото и професионалното средно образование за ученици с увреждания (CPC 9224).
В. Услуги в областта на висшето образование (CPC 923)	FR: условие за гражданство. Независимо от това арменските граждани могат да получат разрешение от компетентните органи да създадат и ръководят учебно заведение и да преподават. CZ, SK: условие за гражданство за услугите в областта на висшето образование с изключение на услугите в областта на техническото и професионалното обучение след завършено средно образование (CPC 92310). IT: условие за гражданство за доставчиците на услуги, които са получили разрешение да издават признати от държавата дипломи.
Д. Други образователни услуги (CPC 929)	CZ, SK: условие за гражданство за мнозинството от членовете на управителния съвет.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
12. ФИНАНСОВИ УСЛУГИ	
А. Застрахователна дейност и свързани с нея услуги	АТ: управлението на всеки клон трябва да се осъществява от две физически лица, пребиваващи в Австрия. ЕЕ: в областта на прякото застраховане в управителния орган на застрахователно акционерно дружество с арменско капиталово участие може да има арменски граждани, чийто брой е пропорционален на арменското участие и не представлява повече от половината членове на управителния орган. Основният ръководител на дъщерно дружество или независимо дружество трябва да пребивава постоянно в Естония. ЕС: изискване за пребиваване за актюерите (или двегодишен професионален опит в областта на актюерските услуги). НР: изискване за пребиваване. ІТ: изискване за пребиваване за актюерите. РL: изискване за пребиваване за застрахователните посредници. FI: изпълнителните директори и поне един одитор във всяко застрахователно дружество трябва да пребивават в ЕС, освен ако компетентните органи не са разрешили изключение от това правило. Генералният представител на арменско застрахователно дружество трябва да пребивава във Финландия, освен ако главното управление на дружеството не е в ЕС.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Б. Банкови и други финансови услуги (с изключение на застраховането)	BG: изисква се постоянно пребиваване в България за изпълнителните директори и управляващия представител. FI: един изпълнителен директор и поне един одитор във всички кредитни институции трябва да пребивават в ЕИП, освен ако Органът за финансов надзор не е разрешил изключение от това правило. Брокерът (физическо лице) за търговия с деривативни инструменти трябва да е с местопребиваване в ЕС. IT: условие за пребиваване на територията на държава — членка на ЕС, за <i>consulenti finanziari</i> (финансови съветници). HR: изискване за пребиваване. Управителният съвет ръководи стопанската дейност на дадена кредитна институция от територията на Република Хърватия. Поне един от членовете на управителния съвет трябва да владее хърватски език. LT: поне един от административните ръководители на банката трябва да пребивава постоянно в Република Литва и да говори литовски език. PL: условие за гражданство за поне един от управителите на банката. SE: учредителят на спестовна каса трябва да бъде физическо лице, което пребивава в ЕИП.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
13. ЗДРАВНИ И СОЦИАЛНИ УСЛУГИ (само частно финансирани услуги)	
А. Болнични услуги (СРС 9311) Б. Услуги на спешния медицински транспорт (СРС 93192) В. Услуги, предоставяни в здравни заведения за настаняване, различни от болничните услуги (СРС 93193) Д. Социални услуги (СРС 933)	FR: за достъпа до ръководни функции е необходимо разрешение. За даване на разрешението се взема предвид наличието на местни ръководни кадри. LV: тестове за икономическа необходимост за лекарите, лекарите по дентална медицина, акушерките, медицинските сестри, физиотерапевтите и парамедицинския персонал. PL: за да упражняват медицинската професия, чуждестранните лица трябва да получат разрешение. Чуждестранните лекари разполагат с ограничени изборителни права в рамките на професионалните камари. HR: всички лица, предоставящи услуги директно на пациенти/лекуващи пациенти, трябва да получат разрешение от професионалната камара.
14. ТУРИСТИЧЕСКИ УСЛУГИ И УСЛУГИ, СВЪРЗАНИ С ПЪТУВАНИЯ	
А. Услуги на хотелиерство, ресторантьорство и кетъринг (СРС 641, СРС 642 и СРС 643) с изключение на кетъринга при услугите в областта на въздушния транспорт¹	BG: броят на чуждестранните управители не може да надхвърля броя на ръководителите, които са български граждани, в случаите, когато публичното (държавно и/или общинско) участие в собствения капитал на българско дружество надхвърля 50 %. HR: изискване за гражданство за услугите по настаняване и кетъринг в домашна обстановка и селски домове.
Б. Услуги на туристически агенции и туроператори (включително организатори на екскурзии) (СРС 7471)	BG: броят на чуждестранните управители не може да надхвърля броя на ръководителите, които са български граждани, в случаите, когато публичното (държавно и/или общинско) участие в собствения капитал на българско дружество надхвърля 50 процента. CY: условие за гражданство. HR: одобрение от Министерството на туризма за заемане на длъжността офис мениджър.

¹ Кетърингът при услугите в областта на въздушния транспорт е посочен в ДОПЪЛНИТЕЛНИ УСЛУГИ В ОБЛАСТТА НА ТРАНСПОРТА в 17.Д.а) „Услуги по наземно обслужване“.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
В. Екскурзоводски услуги (CPC 7472)	BG, CY, ES, FR, EL, HR, HU, LT, MT, PL, PT, SK: условие за гражданство. IT: екскурзоводите от държави, които не са членки на ЕС, трябва да получат специален лиценз.
15. УСЛУГИ В ОБЛАСТТА НА РАЗВЛЕЧЕНИЯТА, КУЛТУРАТА И СПОРТА (различни от аудио-визуалните услуги)	
А. Услуги на артистичната и творческата дейност (включително тези, предлагани от театри, изпълнители на живо, циркове и дискотеки) (CPC 9619)	FR: за достъпа до ръководни функции е необходимо разрешение. Когато се изисква разрешение за повече от две години, за да бъде дадено то, се прилага условие за гражданство.
16. ТРАНСПОРТНИ УСЛУГИ	
А. Морски транспорт а) Международен пътнически транспорт (CPC 7211 без национален каботажен транспорт) б) Международен товарен транспорт (CPC 7212 без национален каботажен транспорт)	EU: условие за гражданство за екипажите на корабите. AT: условие за гражданство за мнозинството от изпълнителните директори. SE: командирът на търговски или традиционен плавателен съд трябва да е гражданин на Швеция.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Г. Автомобилен транспорт	
а) Пътнически транспорт (CPC 7121 и CPC 7122)	АТ: условие за гражданство за лицата и собствениците на дялове/акции, упълномощени да представляват юридическо лице или съдружие. ДК, HR: условие за гражданство и изискване за пребиваване за ръководния персонал. BG, MT: условие за гражданство.
б) Товарен транспорт (CPC 7123 с изключение на транспорта на пощенски и куриерски пратки за собствена сметка ¹)	АТ: условие за гражданство за лицата и собствениците на дялове/акции, упълномощени да представляват юридическо лице или съдружие. BG, MT: условие за гражданство. HR: условие за гражданство и изискване за пребиваване за ръководния персонал.
Д. Тръбопроводен транспорт на стоки, различни от горива ² (CPC 7139)	АТ: условие за гражданство на изпълнителните директори.

¹ Част от CPC 71235, която е посочена в КОМУНИКАЦИОННИ УСЛУГИ в 7.А „Пощенски и куриерски услуги“.

² Тръбопроводният транспорт на горива е посочен в ЕНЕРГИЙНИ УСЛУГИ в 19.Б

Сектор или подсектор	Описание на резервите
17. ДОПЪЛНИТЕЛНИ УСЛУГИ В ОБЛАСТТА НА ТРАНСПОРТА ¹	
А. Допълнителни услуги в областта на морския транспорт а) Услуги по обработка на морски товари б) Услуги по съхранение и складиране (част от СРС 742) в) Услуги по митническо оформяне г) Услуги по съхранение и складиране на контейнери д) услуги на морски агенции е) Морски спедиционни услуги ж) отдаване под наем на плавателни съдове с екипаж (СРС 7213) з) услуги по тласкане и влачене (СРС 7214) и) помощни услуги в областта на морския транспорт (част от СРС 745) й) Други помощни и допълнителни услуги (с изключение на кетъринга) (част от СРС 749)	АТ: условие за гражданство за мнозинството от изпълнителните директори. BG, MT: условие за гражданство. DK, NL: изискване за пребиваване за услугите по митническо оформяне. EL: условие за гражданство за услугите по митническо оформяне.
Г. Допълнителни услуги в областта на автомобилния транспорт г) Отдаване под наем на търговски пътни превозни средства с водач (СРС 7124)	АТ: условие за гражданство за лицата и собствениците на дялове/акции, упълномощени да представляват юридическо лице или съдружие. BG, MT: условие за гражданство.

¹ Не включва услуги по поддържане и ремонт на транспортно оборудване, които са посочени в БИЗНЕС УСЛУГИ в 6.Е.л), точки 1—4.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Е. Допълнителни услуги в областта на тръбопроводния транспорт на стоки, различни от горива ¹ а) Услуги по съхранение и складиране на стоки, различни от горива, транспортирани по тръбопроводи (част от СРС 742)	АТ: условие за гражданство на изпълнителните директори.
19. ЕНЕРГИЙНИ УСЛУГИ	
А. Услуги, свързани с минното дело (СРС 883) ²	СУ: условие за гражданство. СК: изискване за пребиваване.
20. ДРУГИ УСЛУГИ, КОИТО НЕ СА ВКЛЮЧЕНИ ДРУГАДЕ	
а) Услуги по миене, (химическо) чистене и боядисване (СРС 9701)	ЕУ: условие за гражданство.
б) Фризьорски услуги (СРС 97021)	ЕУ: условие за гражданство. СУ: прилага се условие за гражданство, съчетано с изискване за пребиваване.

¹ Допълнителните услуги в областта на тръбопроводния транспорт на горива са посочени в ЕНЕРГИЙНИ УСЛУГИ в 19.В.

² Включва следните услуги, предоставяни срещу възнаграждение или по договор: съветнически и консултантски услуги във връзка с минното дело, подготвянето на терена, инсталирането на сондажна апаратура на терена, сондирането, услугите във връзка със сондирането, инсталирането на обсадни тръби и полагането на тръбопровод, подготвянето и осигуряването на сондиращ разтвор, контрола на твърдата фаза в разтвора, ваденето на попадналите в сондажния кладенец предмети и операциите в сондажния кладенец, геологията на сондажния кладенец и контрола на сондирането, каботажа, вземането на проби от сондажния кладенец, въжените линии, осигуряването и прилагането на течни добавки (разсоли), осигуряването и инсталирането на допълнителни устройства, циментирането (нагнетяване с помпи), стимулирането (образуване на пукнатини, киселинна обработка и нагнетяване с помпи), увеличаването на дебита и ремонтните работи по сондажния кладенец, запушването и ликвидирането на сондажния кладенец.
Не включва пряк достъп до или експлоатиране на природни ресурси.
Не включва дейностите по подготвяне на терена за добив на ресурси, различни от нефт и газ (СРС 5115), които са посочени в 8 СТРОИТЕЛСТВО И СВЪРЗАНИ С НЕГО ИНЖЕНЕРНИ УСЛУГИ.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
в) Козметични услуги, маникюр и педикюр (CPC 97022)	EU: условие за гражданство.
г) Други грижи за красотата, неклафицирани другаде (CPC 97029)	EU: условие за гражданство.
д) Спа процедури и нелечебни масажи, доколкото представляват процедури за отмора и поддържане на добро физическо състояние и не са с медицинска или рехабилитационна цел ¹ (CPC ver. 1.0 97230)	EU: условие за гражданство.

---

¹ Лечебните масажи и балнеоложките услуги са посочени в 6.А.з) „Медицински и дентални услуги“, 6.А.й), точка 2 „Услуги, предоставяни от медицински сестри, физиотерапевти и парамедицински персонал“ и „Здравни услуги“ (13.А и 13.В).

**РЕЗЕРВИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ОТНОСНО ДОСТАВЧИЦИТЕ НА УСЛУГИ ПО
ДОГОВОР И НЕЗАВИСИМИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ**

1. В съответствие с членове 156 и 157 от настоящото споразумение и при съответните ограничения Европейският съюз позволява предоставянето на услуги на своя територия от доставчици на услуги по договор и независими специалисти от другата страна посредством присъствие на физически лица за икономическите дейности, които са изброени по-долу.
2. Списъкът съдържа следните части:
  - а) първа колона, в която е посочен секторът или подсекторът, в който се прилагат ограничения; и
  - б) втора колона с описание на приложимите ограничения.

Ако посочената в буква б) колона включва резерви само от страна на определена държава членка, непосочените в нея държави членки поемат задължения в съответния сектор без резерви. Липсата на резерви от страна на определена държава членка в даден сектор не засяга хоризонталните резерви или секторните резерви в рамките на ЕС, които могат да се прилагат.

ЕС като страна по споразумението не поема никакво задължение относно доставчиците на услуги по договор и независимите специалисти за който и да е сектор на икономическа дейност, различен от секторите, изрично указани по-долу.

3. Задълженията по отношение на доставчиците на услуги по договор и независимите специалисти не се прилагат в случаите, когато целта или резултатът от временното им присъствие възпрепятства или въздейства по някакъв друг начин върху изхода от каквито и да било спорове или преговори между синдикати и работодатели.
4. Списъкът по-долу не включва мерки, свързани с изискванията и процедурите за квалификация, с техническите стандарти и с изискванията и процедурите за получаване на разрешение, когато те не представляват ограничение по смисъла на членове 156 и 157 от настоящото споразумение. Дори да не са включени в списъка по-долу, при всички положения тези мерки (напр. необходимостта от получаване на разрешение, необходимостта от признаване на квалификациите в регулираните сектори, необходимостта от полагане на специални изпити, включително езикови, и необходимостта от местожителство на територията, където се осъществява икономическата дейност) се прилагат за доставчиците на услуги по договор и независимите специалисти от Република Армения.
5. Всички други изисквания на законовите и подзаконовите актове на Европейския съюз и неговите държави членки, отнасящи се до влизането, пребиваването, работата и мерките за социална сигурност, продължават да се прилагат, включително подзаконовите актове относно срока на пребиваване, минималната работна заплата и колективните трудови договори.

6. Списъкът по-долу не включва мерки във връзка със субсидии, отпуснати от една от страните.
7. Списъкът по-долу не засяга съществуването на държавен монопол или изключителни права в съответните сектори съгласно предвиденото от Европейския съюз в приложения VIII-A и VIII-B.
8. В секторите, в които се прилагат тестове за икономическа необходимост, основният критерий ще е оценката на положението на съответния пазар в държавата — членка на Европейския съюз, или региона, където трябва да се предостави услугата, включително като се взема предвид броят на съществуващите доставчици на услуги и въздействието върху тях.
9. Правата и задълженията, произтичащи от списъка по-долу, нямат непосредствено действие и съответно не предоставят пряко никакви права на физически или юридически лица.
10. Страните позволяват предоставянето на услуги на своя територия от доставчици на услуги по договор от другата страна посредством присъствие на физически лица, при условие че са изпълнени условията, посочени в член 156 от настоящото споразумение, в следните подсектори:
  - а) правни услуги във връзка с международното публично право и чуждестранното право (т.е. различно от правото на ЕС);
  - б) счетоводство и счетоводни услуги;
  - в) консултантски услуги в областта на данъчното облагане;
  - г) архитектурни услуги, услуги по градоустройствено планиране и ландшафтна архитектура;

- д) инженерни услуги, интегрирани инженерни услуги;
- е) компютърни и свързани с тях услуги;
- ж) услуги в областта на научноизследователската и развойната дейност;
- з) рекламни услуги;
- и) консултантски услуги в областта на управлението;
- й) услуги, свързани с консултантските услуги в областта на управлението;
- к) услуги по технически изпитвания и анализи;
- л) свързани научни и технически консултантски услуги;
- м) поддържане и ремонт на оборудване в контекста на договор за следпродажбена поддръжка или след отдаване на лизинг;
- н) услуги по писмен превод;
- о) дейности по проучване на терени;
- п) услуги, свързани с околната среда;

р) услуги на туристически агенции и туроператори; и

с) услуги на артистичната и творческата дейност.

11. Страните позволяват предоставянето на услуги на своя територия от независими специалисти от другата страна посредством присъствие на физически лица, при условие че са изпълнени условията, посочени в член 157 от настоящото споразумение, в следните подсектори:

а) правни услуги във връзка с международното публично право и чуждестранното право (т.е. различно от правото на ЕС);

б) архитектурни услуги, услуги по градоустройствено планиране и ландшафтна архитектура;

в) инженерни услуги и интегрирани инженерни услуги;

г) компютърни и свързани с тях услуги;

д) консултантски услуги в областта на управлението и услуги, свързани с консултантските услуги в областта на управлението;

е) услуги по писмен превод.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
ВСИЧКИ СЕКТОРИ	Признаване EU: директивите на ЕС за взаимното признаване на дипломи се прилагат само по отношение на гражданите на държавите — членки на ЕС. Правото да се упражнява регулирана професионална дейност в една държава членка не предоставя правото тя да бъде упражнявана в друга държава членка.¹
Правни консултации във връзка с международното публично право и чуждестранното право (т.е. различно от правото на ЕС) (част от CPC 861)²	AT, CY, DE, EE, IE, LU, NL, PL, PT, SE, UK: няма резерви. BE, ES, HR, IT, EL: тест за икономическа необходимост за независимите специалисти. LV: тест за икономическа необходимост за доставчиците на услуги по договор. BG, CZ, DK, FI, HU, LT, MT, RO, SI, SK: тестове за икономическа необходимост. DK: предлагането на правни консултации е ограничено до адвокатите, които имат датско разрешение за упражняване на професията. Изискване за полагане на датски изпит по право за получаването на датско разрешение. FR: изисква се пълноправно (облекчено) членство в адвокатската колегия чрез полагане на изпит за правоспособност. За достъпа на адвокатите до упражняване на професиите на <i>avocat auprès de la Cour de Cassation</i> и <i>avocat auprès du Conseil d'Etat</i> се прилагат квоти и условие за гражданство. HR: за предоставянето на услуги по процесуално представителство се изисква пълноправно членство в адвокатската колегия, към което се прилага условие за гражданство.

¹ За да бъде призната квалификацията на граждани на трети държави на цялата територия на ЕС, е необходимо да бъде договорено споразумение за взаимно признаване в рамката, предвидена в член 18 от Споразумението.

² Както предоставянето на други услуги, правните услуги подлежат на изискванията и процедурите за предоставяне на разрешение, приложими в държавите — членки на Европейския съюз. За адвокатите, предоставящи правни услуги във връзка с международното публично право и чуждестранното право, тези изисквания и процедури за предоставяне на разрешение могат да са под формата, наред с другото, на спазване на местните етични кодекси, използване на званието, получено в държавата на произход (освен когато е приравнено към званието в приемащата държава), изисквания към застраховката, единствено регистрация в адвокатската колегия на приемащата държава или облекчено членство в адвокатската колегия на приемащата държава чрез полагане на изпит за правоспособност и законен или служебен адрес в приемащата държава.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
	SI: условие за търговско присъствие в Република Словения за представляването на клиенти пред съда срещу заплащане. Чуждестранен адвокат, който има право на адвокатска практика в чужда държава може да предоставя правни услуги или да упражнява адвокатска дейност при условията на член 34а от Закона за адвокатурата, ако е налице фактическа реципрочност. Спазването на условието за реципрочност се проверява от Министерството на правосъдието. Търговското присъствие на вписаните в словенската адвокатска колегия адвокати е ограничено до следните форми: еднолично предприятие, адвокатско дружество с ограничена отговорност (съдружие) или адвокатско дружество с неограничена отговорност (съдружие). Дейностите на адвокатското дружество се ограничават до упражняването на адвокатска дейност. Само адвокати могат да бъдат съдружници в адвокатско дружество.
Счетоводство и счетоводни услуги (CPC 86212, различни от „одиторски услуги“, CPC 86213, CPC 86219 и CPC 86220)	BE, CY, DE, EE, ES, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE, UK: няма резерви. AT: работодателят трябва да е член на съответната професионална организация в държавата на произход, ако съществува такава организация. FR: изисква се разрешение. За счетоводството и предоставянето на счетоводни услуги е необходимо решение на министъра на икономиката, финансите и промишлеността, съгласувано с министъра на външните работи. BG, CZ, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: тест за икономическа необходимост. HR: изискване за пребиваване.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Консултантски услуги в областта на данъчното облагане (CPC 863) ¹	BE, DE, EE, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK: няма резерви. AT: работодателят трябва да е член на съответната професионална организация в държавата на произход, ако съществува такава организация; условие за гражданство за представителството пред компетентните органи. BG, CZ, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: тест за икономическа необходимост. CY: нелиберализирани за подаването на данъчни декларации. PT: нелиберализирани. HR, HU: изискване за пребиваване.
Архитектурни услуги и Услуги по градоустройствено планиране и ландшафтна архитектура (CPC 8671 и CPC 8674)	EE, EL, FR, IE, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: няма резерви. BE, ES, HR, IT: тест за икономическа необходимост за независимите специалисти. LV: тест за икономическа необходимост за доставчиците на услуги по договор. FI: физическото лице трябва да докаже, че притежава специализирани познания с оглед на предоставяната услуга. BG, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, LT, RO, SK: тест за икономическа необходимост. AT: само услуги по градоустройствено планиране, в който случай се извършва: тест за икономическа необходимост. HR, HU, SK: изискване за пребиваване.
Инженерни услуги и Интегрирани инженерни услуги (CPC 8672 и CPC 8673)	EE, EL, FR, IE, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: няма резерви. BE, ES, HR, IT: тест за икономическа необходимост за независимите специалисти. LV: тест за икономическа необходимост за доставчиците на услуги по договор. FI: физическото лице трябва да докаже, че притежава специализирани познания с оглед на предоставяната услуга. BG, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, LT, RO, SK: тест за икономическа необходимост. AT: само услуги по градоустройствено планиране, в който случай се извършва: тест за икономическа необходимост. HR, HU: изискване за пребиваване.

¹ Не включва правните консултации и услугите по процесуално представителство по данъчноправни въпроси, които са посочени в „Правни консултации във връзка с международното публично право и чуждестранното право“.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Компютърни и свързани с тях услуги (CPC 84)	EE, EL, FR, IE, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: няма резерви. ES, IT: тест за икономическа необходимост за независимите специалисти. LV: тест за икономическа необходимост за доставчиците на услуги по договор. BE: тест за икономическа необходимост за независимите специалисти. AT, DE, BG, CY, CZ, DK, FI, HU, LT, RO, SK, UK: тест за икономическа необходимост. HR: изискване за пребиваване за доставчиците на услуги по договор. Нелиберализирани за независимите специалисти.
Услуги в областта на научноизследователската и развойната дейност (CPC 851, 852 с изключение на услугите на психолози ¹ , 853)	EU с изключение на BE: изисква се споразумение за прием с одобрена научноизследователска организация ² . CZ, DK, SK: тест за икономическа необходимост. BE, UK: нелиберализирани. HR: изискване за пребиваване.
Рекламни услуги (CPC 871)	BE, CY, DE, EE, ES, FR, IE, HR, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE, UK: няма резерви. AT, BG, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: тест за икономическа необходимост.
Консултантски услуги в областта на управлението (CPC 865)	DE, EE, EL, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: няма резерви. ES, IT: тест за икономическа необходимост за независимите специалисти. BE, HR: тест за икономическа необходимост за независимите специалисти. AT, BG, CY, CZ, DK, FI, HU, LT, RO, SK: тест за икономическа необходимост.
Услуги, свързани с консултантските услуги в областта на управлението (CPC 866)	DE, EE, EL, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: няма резерви. BE, ES, HR, IT: тест за икономическа необходимост за независимите специалисти. AT, BG, CY, CZ, DK, FI, LT, RO, SK: тест за икономическа необходимост. HU: тест за икономическа необходимост освен за арбитражните и помирителните услуги (CPC 86602), които са нелиберализирани.

¹ Част от CPC 85201, която е посочена в „Медицински и дентални услуги“.

² За всички държави членки, с изключение на DK, одобрението на научноизследователската организацията и споразумението за прием трябва да отговаря на условията по Директива 2005/71/ЕО.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Услуги по технически изпитвания и анализи (CPC 8676)	BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK: няма резерви. AT, BG, CY, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: тест за икономическа необходимост.
Свързани научни и технически консултантски услуги (CPC 8675)	BE, EE, EL, ES, IE, IT, HR, LU, NL, PL, SI, SE, UK: няма резерви. AT, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: тест за икономическа необходимост. DE: нелиберализирани за геодезистите, назначени от държавата. FR: нелиберализирани за дейностите по измерване на поземлени участъци във връзка с установяване на права на собственост и с поземленото право. BG: нелиберализирани.
Поддържане и ремонт на плавателни съдове (част от CPC 8868)	BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE: няма резерви. AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: тест за икономическа необходимост. UK: нелиберализирани.
Поддържане и ремонт на железопътно оборудване (част от CPC 8868)	BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: няма резерви. AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: тест за икономическа необходимост. UK: нелиберализирани.
Поддържане и ремонт на моторни превозни средства, мотоциклети, снегомобили и автомобилно оборудване (CPC 6112, CPC 6122, част от CPC 8867 и част от CPC 8868)	BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE: няма резерви. AT, BG, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: тест за икономическа необходимост. UK: нелиберализирани.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Поддържане и ремонт на въздухоплавателни средства и техни компоненти (част от CPC 8868)	BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: няма резерви. AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: тест за икономическа необходимост. UK: нелиберализирани.
Поддържане и ремонт на изделия от метал, техника (без офис техника), оборудване (без транспортно и офис оборудване) и лични и домакински вещи ¹ (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 и CPC 8866)	BE, EE, EL, ES, FR, IT, HR, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: няма резерви. AT, BG, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: тест за икономическа необходимост.
Писмени преводи (CPC 87905 с изключение на официални или сертифицирани дейности)	DE, EE, FR, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: няма резерви. BE, ES, IT, EL: тест за икономическа необходимост за независимите специалисти. CY, LV: тест за икономическа необходимост за доставчиците на услуги по договор. AT, BG, CZ, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: тест за икономическа необходимост. HR: нелиберализирани за независимите специалисти.
Дейности по проучване на терени (CPC 5111)	BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: няма резерви. AT, BG, CY, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, RO, SK: тест за икономическа необходимост.

¹ Услугите по поддържане и ремонт на офис техника и оборудване, включително компютри (CPC 845), са посочени в „Компютърни услуги“.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Услуги, свързани с околната среда (CPC 9401 ¹ , CPC 9402, CPC 9403, CPC 9404 ² , част от CPC 94060 ³ , CPC 9405, част от CPC 9406, CPC 9409)	BE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: няма резерви. AT, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, FI, HU, LT, LV, RO, SK: тест за икономическа необходимост.
Услуги на туристически агенции и туроператори (включително организатори на екскурзии ⁴) (CPC 7471)	AT, CZ, DE, EE, ES, FR, IT, LU, NL, PL, SI, SE: няма резерви. BG, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: тест за икономическа необходимост. BE, CY, DK, FI, IE: нелиберализирани освен за организаторите на екскурзии (лицата, чиято задача е да придружават групи от по минимум 10 лица, без да имат ролята на екскурзоводи за съответните места). HR: изискване за пребиваване. UK: нелиберализирани.

¹ Съответства на „Канализационни услуги“.

² Съответства на „Услуги по пречистване на отработени газове“.

³ Съответства на части от „Услуги по опазване на природата и ландшафта“.

⁴ Доставчици на услуги, чиято задача е да придружават групи от по минимум 10 лица, без да имат ролята на екскурзоводи за съответните места.

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Услуги на артистичната и творческата дейност, различни от аудио-визуалните услуги (включително тези, предлагани от театри, изпълнители на живо, циркове и дискотеки) (CPC 9619)	BG, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE: може да се изисква по-висока квалификация¹. Тест за икономическа необходимост. АТ: изискване за по-висока квалификация и тест за икономическа необходимост освен за лица, чиято основна професионална дейност е в областта на изящните изкуства, които получават основната част от доходите си от тази дейност и при условие че тези лица не упражняват никаква друга търговска дейност в Австрия, в който случай: няма резерви. СУ: тест за икономическа необходимост за услугите на изпълнителите на живо и дискотеките. FR: нелиберализирани за доставчиците на услуги по договор, като обаче: а) разрешителното за работа се издава за срок, който не надвишава девет месеца, с възможност да се удължи за още три месеца; б) изисква се съответствие с тест за икономическа необходимост; и в) предприятието за организиране на спектакли трябва да плати данък на френската служба по имиграцията и интеграцията (<i>Office Français de l'Immigration et de l'Intégration</i>). нелиберализирани за независимите специалисти. SI: продължителността на престоя е ограничена до 7 дни на мероприятие. За услугите на цирковете и увеселителните паркове продължителността на престоя е ограничена до 30 дни на календарна година. BE, UK: нелиберализирани.

¹ Ако квалификацията не е придобита в ЕС и неговите държави членки, съответната държава членка може да прецени дали тя е равностойна на квалификацията, изисквана на нейна територия.

РЕЗЕРВИ НА АРМЕНИЯ ОТНОСНО УСТАНОВЯВАНЕТО

1. В списъка по-долу са посочени икономическите дейности, към които Република Армения прилага резерви относно националното третиране или третирането като най-облагодетелствана нация съгласно член 144, параграф 2 от настоящото споразумение спрямо установяванията и инвеститорите от Европейския съюз.

Списъкът съдържа следните части:

- а) списък на хоризонталните резерви за всички сектори или подсектори;
- б) списък на резервите във връзка с конкретни сектори или подсектори, като се указват съответният сектор или подсектор и приложимата резерва или резерви.

Резервата съответства на дейност, която не е либерализирана (нелиберализирана), като това се изразява по следния начин: „Няма задължения за национално третиране и третиране като най-облагодетелствана нация“.

2. В съответствие с член 141, параграф 3 от настоящото споразумение списъкът по-долу не включва мерки във връзка със субсидии, отпуснати от страните.
3. Правата и задълженията, произтичащи от списъка по-долу, нямат непосредствено действие и съответно не предоставят пряко никакви права на физически или юридически лица.

4. В съответствие с член 144 от настоящото споразумение недискриминационните изисквания, като тези, отнасящи се до правната форма или задължението за получаване на лицензи или разрешителни, приложими за всички доставчици, извършващи дейност на съответната територия, без да се прави разграничение въз основа на гражданство, пребиваване или равностойни критерии, не са изброени в настоящото приложение, тъй като те не са засегнати от споразумението.

Хоризонтални резерви

Третиране като най-облагодетелствана нация

Армения си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка, с която се предоставя диференцирано третиране по силата на всеки международен инвестиционен договор или друго търговско споразумение, влезли в сила или подписани преди датата на влизане в сила на настоящото споразумение.

Армения си запазва правото да приема или да запазва в сила всяка мярка, с която се предоставя диференцирано третиране на държава по силата на съществуващо или бъдещо двустранно или многостранно споразумение, което:

- а) създава единен пазар в областта на услугите и инвестициите;
- б) предоставя право на установяване; или
- в) изисква сближаване на законодателството в един или повече икономически сектори.

За целите на това изключение:

- а) „единен пазар в областта на услугите и инвестициите“ означава територия, на която е гарантирано свободното движение на услуги, капитали и хора;

б) „право на установяване“ означава задължение за забрана по същество на всички пречки пред установяването между страните по споразумението за регионална икономическа интеграция при влизането в сила на това споразумение и включва правото на гражданите на страните по споразумението за регионална икономическа интеграция да учредяват и да управляват предприятия при същите условия като предвидените по отношение на гражданите съгласно вътрешното законодателство на държавата, в която се извършва установяването;

в) „сближаване на законодателството“ означава:

- i) хармонизиране на законодателството на една или повече страни по споразумението за регионална икономическа интеграция със законодателството на другата страна или на страни по това споразумение; или
- ii) включване на общо законодателство във вътрешното законодателство на страните по споразумението за регионална икономическа интеграция.

Такова хармонизиране или включване се проявява или се приема, че се проявява единствено от момента, в който е въведено във вътрешното законодателство на страната или страните по споразумението за регионална икономическа интеграция.

Дейности от обществен интерес

Икономическите дейности, които се считат за дейности от обществен интерес, могат да бъдат предмет на държавен монопол или изключителни права, предоставени на частни оператори.

Недвижими имоти

Чуждестранни физически лица не могат да придобиват право на собственост върху земя в Армения, освен ако не е предвидено друго в закона.

Секторни резерви

1. Бизнес услуги

Професионални услуги

По отношение на услугите във връзка с юридически документи и удостоверяване, нотариалните услуги са запазени за Република Армения.

По отношение на одиторските услуги, правен субект, регистриран като затворено акционерно дружество или дружество с ограничена отговорност, което отговаря на изискванията на Закона относно одиторската дейност на Република Армения, има право да претендира за издаването на разрешение за извършване на одиторски услуги.

Други бизнес услуги

Доставчиците на услуги по технически изпитвания и анализи трябва да бъдат правни субекти, учредени съгласно арменското законодателство.

2. Транспортни услуги

Допълнителни услуги в областта на всички видове транспорт

По отношение на услугите на агенции за товарен транспорт и инспекциите на товари, митническото оформяне трябва да бъде извършвано от лицензиран митнически представител, установен в Армения.

**ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА РЕПУБЛИКА АРМЕНИЯ ОТНОСНО ТРАНСГРАНИЧНОТО
ПРЕДОСТАВЯНЕ НА УСЛУГИ**

1. В изложения по-долу списък на задълженията са посочени икономическите дейности, либерализирани от Република Армения съгласно член 151 от настоящото споразумение, както и ограниченията под формата на резерви по отношение на достъпа до пазара и на националното третиране, приложими за услугите и доставчиците на услуги от Европейския съюз, в областта на същите дейности. Списъците съдържат следните части:
  - а) първа колона, в която са посочени секторът или подсекторът, в рамките на който страната по споразумението е поела задължението, и обхватът на либерализацията, към която се прилагат резервите;
  - б) втора колона с описание на приложимите резерви.

Не се поемат задължения за секторите или подсекторите, които не са посочени в списъка по-долу.

2. Списъкът по-долу не включва мерки, свързани с изискванията и процедурите за квалификация, с техническите стандарти и с изискванията и процедурите за получаване на разрешение, когато те не представляват ограничение по отношение на достъпа до пазара или националното третиране по смисъла на членове 149 и 150 от настоящото споразумение. Дори да не са включени в списъка, при всички положения тези мерки (напр. необходимостта от получаване на разрешение, задълженията за универсална услуга, необходимостта от признаване на квалификациите в регулираните сектори, необходимостта от полагане на специални изпити, включително езикови, недискриминационното изискване за това някои дейности да не могат да се извършват в защитени природни зони или в зони с особено историческо и културно значение) се прилагат за доставчиците на услуги и инвеститорите от другата страна.
3. Списъкът по-долу не засяга възможността за прилагането на начин 1 в някои сектори и подсектори в сферата на услугите, нито съществуването на държавен монопол и изключителни права съгласно списъка на задълженията относно установяването.
4. В съответствие с член 141, параграф 3 от настоящото споразумение списъкът по-долу не включва мерки във връзка със субсидии, отпуснати от страните.
5. Правата и задълженията, произтичащи от този списък на задълженията, нямат непосредствено действие и съответно не предоставят пряко никакви права на физически или юридически лица.

Сектор или подсектор ¹	Описание на резервите
Хоризонтални	Няма резерви
1. Бизнес услуги	
А. Професионални услуги	
Правни услуги (CPC 861)	Начин 1: няма резерви с изключение на изготвянето на законодателни документи. Начин 2: няма резерви.
Счетоводство Одиторски услуги ² Счетоводни услуги (CPC 862)	Начин 1: няма резерви. Начин 2: няма резерви.
Услуги по данъчно облагане (CPC 863)	Начин 1: няма резерви. Начин 2: няма резерви.
Архитектурни услуги Инженерни услуги Интегрирани инженерни услуги Услуги по градоустройствено планиране и ландшафтна архитектура (CPC 8671, 8672, 8673, 8674)	Начин 1: няма резерви. Начин 2: няма резерви.
Медицински и дентални услуги (CPC 9312)	Начин 1: няма резерви. Начин 2: няма резерви.
Ветеринарни услуги (CPC 932)	Начин 1: няма резерви. Начин 2: няма резерви.

¹ Отрасловата класификация в сферата на услугите, основана на MTN.GNS/W/120.

² Правен субект, регистриран като затворено акционерно дружество или дружество с ограничена отговорност, което отговаря на изискванията на Закона относно одиторската дейност на Република Армения, има право да претендира за издаването на разрешение за извършване на одиторски услуги.

Сектор или подсектор ¹	Описание на резервите
Б. Компютърни и свързани с тях услуги	
Консултантски услуги по инсталиране на компютърен хардуер Услуги във връзка със софтуер Услуги по обработка на данни Услуги, свързани с бази данни Услуги по поддържане и ремонт на офис техника и оборудване, включително компютри Други компютърни услуги, включително услуги по подготовка на данни (CPC 841, 842, 843, 844, 845, 849)	Начин 1: няма резерви. Начин 2: няма резерви.
В. Услуги в областта на научноизследователската и развойната дейност	
Услуги в областта на научноизследователската и развойната дейност (CPC 851—853)	Начин 1: няма резерви. Начин 2: няма резерви.
Г. Услуги, свързани с недвижими имоти	
Във връзка със собствени или наети недвижими имоти Срещу възнаграждение или по договор (CPC 821, 822)	Начин 1: няма резерви. Начин 2: няма резерви.
Д. Услуги по отдаване под наем/лизинг без оператори	
Във връзка с лични автомобили Във връзка с автомобили за превоз на стоки Във връзка с кораби Във връзка с въздухоплавателни средства Във връзка с друго оборудване за сухопътен транспорт Във връзка с други машини и оборудване (CPC 83101, 83102, 83103, 83104, 83105, 83106—83109)	Начин 1: няма резерви. Начин 2: няма резерви.

Сектор или подсектор ¹	Описание на резервите
Е. Други бизнес услуги	
Рекламни услуги (СРС 871)	Начин 1: няма резерви. Начин 2: няма резерви.
Услуги по проучване на пазари и изследване на общественото мнение Консултантски услуги в областта на управлението Услуги, свързани с консултантските услуги в областта на управлението (СРС 864, 865, 866)	Начин 1: няма резерви. Начин 2: няма резерви.
Услуги по технически изпитвания и анализи (СРС 8676)	Начин 1: Доставчиците на услуги по технически изпитвания и анализи трябва да бъдат правни субекти, учредени съгласно арменското законодателство. Начин 2: няма резерви.
Консултантски услуги, свързани със селското, ловното и горското стопанство (СРС 881 ^{**})	Начин 1: няма резерви. Начин 2: няма резерви.
Консултантски услуги, свързани с минното дело (СРС 883 ^{**})	Начин 1: няма резерви. Начин 2: няма резерви.
Консултантски услуги, свързани с производството (СРС 884 ^{**} , 885 ^{**})	Начин 1: няма резерви. Начин 2: няма резерви.
Консултантски услуги, свързани с енергоразпределението (СРС 887 ^{**})	Начин 1: няма резерви. Начин 2: няма резерви.
Свързани с инженеринга научни и технически консултантски услуги (СРС 8675)	Начин 1: нелиберализирани. Начин 2: няма резерви.
Поддържане и ремонт на оборудване (с изключение на морски плавателни съдове, въздухоплавателни средства или друго транспортно оборудване) (СРС 633 и 8861—8866)	Начин 1: няма резерви. Начин 2: няма резерви.
Фотографски услуги (СРС 875)	Начин 1: няма резерви. Начин 2: няма резерви.
Услуги по пакетиране (СРС 876)	Начин 1: няма резерви. Начин 2: няма резерви.

Сектор или подсектор ¹	Описание на резервите
Издателска и полиграфическа дейност (CPC 88442)	Начин 1: няма резерви. Начин 2: няма резерви.
Услуги по организиране на конгреси Услуги по писмен и устен превод (CPC 87909, 87905)	Начин 1: няма резерви. Начин 2: няма резерви.
2. Комуникационни услуги	
А. Пощенски и куриерски услуги (CPC 7511 и 7512)	Начин 1: няма резерви. Начин 2: няма резерви.
Б. Далекосъобщителни услуги ¹	
Гласови телефонни услуги Услуги по пренос на данни с пакетна комутация и услуги по пренос на данни с верижна комутация върху собствена инфраструктура, както и факсимилни услуги върху собствена инфраструктура, услуги по пренос на данни с пакетна комутация и услуги по пренос на данни с верижна комутация чрез препродажба, факсимилни услуги чрез препродажба Телексни и телеграфни услуги върху собствена инфраструктура или чрез препродажба Услуги на частни наети мрежи (CPC 7521, 7522, CPC 7523)	Начин 1: няма резерви. Начин 2: няма резерви.

¹ Ангажиментите, поети от Армения, се основават на принципите на планиране, предвидени в документите на СТО: „Бележки за планиране на ангажиментите във връзка с основните далекосъобщителни услуги“ (S/GBT/W/2/Rev.1) и „Ограничения върху достъпа до пазара на наличния радиочестотен спектър“ (S/GBT/W/3). Армения също така поема задълженията, съдържащи се в Основния документ за регулаторните принципи.

Сектор или подсектор ¹	Описание на резервите
Обществени мобилни услуги, включително цифрови/аналогови клетъчни услуги, лични съобщителни услуги (PCS), специализирано мобилно радио (SMR), глобална система за мобилни комуникации (GSM), мобилни спътникови услуги (MSS) Пейджър услуги и услуги за мобилни данни върху собствена инфраструктура или чрез препродажба (CPC 75213 и CPC 75291)	Начин 1: няма резерви. Начин 2: няма резерви.
Международни далекосъобщителни услуги с добавена стойност върху собствена инфраструктура, по жица или по радиовълни, включително: електронна поща; гласова поща; онлайн информация и обработване на бази данни; електронен обмен на данни; факсимилни услуги с допълнителни възможности/с добавена стойност, включително съхранение и препращане, съхранение и обработване, кодиране и конвертиране на протоколи; онлайн информация и/или обработване на данни (включително обработване на трансакции) (CPC 7523 и CPC 843)	Начин 1: няма резерви. Начин 2: няма резерви.

Сектор или подсектор ¹	Описание на резервите
Международни далекосъобщителни услуги с добавена стойност чрез препродажба и вътрешни далекосъобщителни услуги с добавена стойност върху собствена инфраструктура и чрез препродажба, по жица или по радиовълни, включително: електронна поща; гласова поща; онлайн информация и обработване на бази данни; електронен обмен на данни; факсимилни услуги с допълнителни възможности/с добавена стойност, включително съхранение и препращане, съхранение и обработване, кодирание и конвертиране на протоколи; онлайн информация и/или обработване на данни (включително обработване на трансакции) (CPC 7523 и CPC 843)	Начин 1: няма резерви. Начин 2: няма резерви.
Услуги, свързани с далекосъобщенията (CPC 754)	Начин 1: няма резерви. Начин 2: няма резерви.
В. Аудио-визуални услуги	
Услуги по продуциране и разпространение на кино- и видеофилми Услуги по излъчване на кинофилми Радио- и телевизионни услуги (с изключение на услугите по разпръскване) Звукозаписни услуги (CPC 9611, 9612, 9613)	Начин 1: няма резерви. Начин 2: няма резерви.

Сектор или подсектор ¹	Описание на резервите
3. Строителство и свързани с него инженерни услуги	
А. Общи строителни работи по сгради Б. Общи строителни работи в гражданското строителство В. Инсталиране и монтаж Г. Довършителни работи при строителство на сгради (СРС 512, 513, 514 и 516, 517)	Начин 1: няма резерви. Начин 2: няма резерви.
4. Дистрибуторски услуги	
А. Услуги по търговско посредничество Б. Търговски услуги по продажби на едро (СРС 61111, 6113 ^{**} , 6121 ^{**} , 621, 622)	Начин 1: няма резерви. Начин 2: няма резерви.
В. Търговски услуги по продажби на дребно (СРС 61112, 6113 ^{**} , 6121 ^{**} , 631, 632)	Начин 1: няма резерви. Начин 2: няма резерви.
Г. Франчайзинг (СРС 8929)	Начин 1: няма резерви. Начин 2: няма резерви.
5. Образователни услуги	
А. В областта на висшето образование (СРС 923) Б. В областта на образованието за възрастни (СРС 924)	Начин 1: няма резерви. Начин 2: няма резерви.

Сектор или подсектор ¹	Описание на резервите
6. Услуги, свързани с околната среда	
А. Услуги, свързани с отпадъчните води (канализационни услуги) Б. Управление на твърди/опасни отпадъци с изключение на трансграничен превоз на опасни отпадъци а) Услуги по третиране на отпадъци б) Санитарно-хигиенни и подобни услуги В. Опазване на околния въздух и климата (услуги по пречистване на отработени газове) Г. Намаляване на шума и вибрациите Д. Възстановяване и почистване на почвите и водите – Третиране и възстановяване на заразени/замърсени почви и води (услуги по опазване на природата и ландшафта) Е. Опазване на биологичното разнообразие и ландшафта – Услуги по опазване на природата и ландшафта Ж. Други услуги по опазване на околната среда и спомагателни услуги (СРС 9401, 9402, 9403, 9404, 9405, 9406, 9409)	Начин 1: нелиберализирани с изключение на консултантските услуги. Начин 2: няма резерви.

Сектор или подсектор ¹	Описание на резервите
7. Финансови услуги	
А. Застрахователна дейност и свързани с нея услуги	Начин 1: нелиберализирани за следните сектори: а) услуги по пряко застраховане с изключение на застраховането срещу рискове, свързани с: i) морското корабоплаване, търговския въздушен транспорт, изстрелването на космически кораби и средства (включително спътници), като застраховката покрива всички или част от изброените по-долу елементи: превозваните стоки, транспортното средство със стоките и всяка произтичаща отговорност; и ii) стоките под режим международен транзит. б) презастраховане, ретроцесия и застраховане с изключение на презастраховането, ретроцесията и застраховането на рискове, свързани с: i) морското корабоплаване, търговския въздушен транспорт, изстрелването на космически кораби и средства (включително спътници), като застраховката покрива всички или част от изброените по-долу елементи: превозваните стоки, транспортното средство със стоките и всяка произтичаща отговорност; и ii) стоките под режим международен транзит. Начин 2: няма резерви.

Сектор или подсектор ¹	Описание на резервите
Б. Банкови и други финансови услуги	Начин 1: нелиберализирани за следните сектори: а) търговия за собствена сметка или за сметка на клиенти, независимо дали на борсовия или извънборсов пазар или по друг начин със следното: i) инструменти на паричния пазар (включително чекове, полици, депозитни сертификати); ii) обмен на чужда валута; iii) производни продукти, включително, но не само, фючърси и опции; iv) валутни и лихвени инструменти, включително продукти като суапи и форуърдни договори; v) прехвърляеми ценни книжа; и vi) други прехвърляеми финансови инструменти и финансови активи, включително благородни метали. б) участие в емитирането на всички видове ценни книжа, включително подписване и назначаване като агенти и предоставяне на услуги, свързани с такива емисии; в) парично брокерство; г) управление на активи, като управление на пари в брой или портфейл от ценни книжа, управление на всички форми на колективно инвестиране, управление на пенсионни фондове, поддържане на портфейли, депозитни и доверителни услуги; д) услуги по сетълмент и клиринг за финансови активи, включително ценни книжа, дериватни продукти и други прехвърляеми финансови инструменти. Начин 2: няма резерви.

Сектор или подсектор ¹	Описание на резервите
8. Здравни и социални услуги	
А. Болнични услуги (пряка собственост и управление срещу такса) Б. Други услуги в областта на здравеопазването (пряка собственост и управление срещу такса) (CPC 9311, 9319)	Начин 1: технически неосъществимо. Начин 2: няма резерви.
9. Туристически услуги и свързани с тях услуги	
А. Хотелиерство и ресторантьорство (CPC 641—643)	Начин 1: технически неосъществимо. Начин 2: няма резерви.
Б. Услуги на туристически агенции и туроператори В. Екскурзоводски услуги (CPC 7471, 7472)	Начин 1: няма резерви. Начин 2: няма резерви.
10. Услуги в областта на развлеченията, културата и спорта	
А. Услуги на артистичната и творческата дейност (различни от аудио-визуалните услуги) Б. Услуги на информационни агенции В. Услуги в областта на спорта и други развлечения (CPC 9619, 962, 964)	Начин 1: няма резерви. Начин 2: няма резерви.
11. Транспортни услуги	
А. Услуги в областта на морския транспорт	
Пътнически транспорт Товарен транспорт Услуги по отдаване под наем на плавателни съдове с водач (CPC 7211, 7212, 7213)	Начин 1: няма резерви. Начин 2: няма резерви.

Сектор или подсектор ¹	Описание на резервите
Услуги по подреждане и складиране на контейнери Услуги на морски агенции Морски спедиционни услуги	Начин 1: няма резерви. Начин 2: няма резерви.
Помощни услуги в областта на водния транспорт (СРС 745)	Начин 1: няма резерви. Начин 2: няма резерви.
Б. Услуги в областта на въздушния транспорт	
Поддържане и ремонт на въздухоплавателни средства (СРС 8868 ^{**})	Начин 1: няма резерви. Начин 2: няма резерви.
Продажба и маркетинг на услуги в областта на въздушния транспорт, включително услуги, свързани с компютърни системи за резервация (СРС 748 и 749)	Начин 1: няма резерви. Начин 2: няма резерви.
Услуги по наземно обслужване	Начин 1: нелиберализирани. Начин 2: няма резерви.
Управление на летища	Начин 1: нелиберализирани. Начин 2: няма резерви.
В. Услуги в областта на железопътния транспорт	
Пътнически транспорт Товарен транспорт (СРС 7111, 7112)	Начин 1: нелиберализирани. Начин 2: няма резерви.
Поддържане и ремонт на железопътно оборудване (СРС 8868 ^{**})	Начин 1: няма резерви. Начин 2: няма резерви.
Помощни услуги в областта на железопътния транспорт (СРС 743)	Начин 1: няма резерви. Начин 2: няма резерви.
Г. Услуги в областта на шосейния транспорт	
Пътнически транспорт Товарен транспорт Услуги по отдаване под наем на търговски превозни средства с водач (СРС 7121, 7122, 7123, 7124)	Начин 1: диференцирано третиране по отношение на данъците и таксите за експлоатацията и запазване обществените пътища и за издаването на разрешения за влизане. Начин 2: няма резерви.

Сектор или подсектор ¹	Описание на резервите
Поддържане и ремонт на автомобилно оборудване (СРС 6112)	Начин 1: няма резерви. Начин 2: няма резерви.
Помощни услуги в областта на автомобилния транспорт (СРС 744)	Начин 1: няма резерви. Начин 2: няма резерви.
12. Допълнителни услуги в областта на всички видове транспорт	
Услуги по обработка на товари (СРС 741) Услуги по съхранение и складиране (СРС 742)	Начин 1: няма резерви. Начин 2: няма резерви.
Услуги на агенции за товарен транспорт Други помощни и допълнителни транспортни услуги (СРС 748, 749)	Начин 1: Митническото оформяне трябва да бъде извършвано от лицензиран митнически представител, установен в Армения. Начин 2: няма резерви.
13. Енергийни услуги	
Тръбопроводен транспорт на горива (СРС 7131)	Начин 1: нелиберализирани за следните сектори: а) тръбопроводен транспорт на природен газ с изключение на консултантските услуги. Начин 2: нелиберализирани за следните сектори: а) тръбопроводен транспорт на природен газ с изключение на консултантските услуги.

**РЕЗЕРВИ НА РЕПУБЛИКА АРМЕНИЯ ОТНОСНО ДОСТАВЧИЦИТЕ НА УСЛУГИ ПО
ДОГОВОР И НЕЗАВИСИМИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ**

1. В съответствие с членове 156 и 157 от настоящото споразумение и при съответните ограничения Република Армения позволява предоставянето на услуги на своя територия от доставчици на услуги по договор и независими специалисти от Европейския съюз посредством присъствие на физически лица за икономическите дейности, които са изброени по-долу.
2. Списъкът съдържа следните части:
  - а) първа колона, в която е посочен секторът или подсекторът, в който се прилагат ограничения; и
  - б) втора колона с описание на приложимите ограничения.

Република Армения не поема никакво задължение относно доставчиците на услуги по договор и независимите специалисти за който и да е сектор на икономическа дейност, различен от секторите, изрично указани по-долу.

3. Задълженията по отношение на доставчиците на услуги по договор и независимите специалисти не се прилагат в случаите, когато целта или резултатът от временното им присъствие възпрепятства или въздейства по някакъв друг начин върху изхода от каквито и да било спорове или преговори между синдикати и работодатели.
4. Списъкът по-долу не включва мерки, свързани с изискванията и процедурите за квалификация, с техническите стандарти и с изискванията и процедурите за получаване на разрешение, когато те не представляват ограничение по смисъла на членове 156 и 157 от настоящото споразумение. Дори да не са включени в списъка по-долу, при всички положения тези мерки (напр. необходимостта от получаване на разрешение, необходимостта от признаване на квалификацията в регулираните сектори, необходимостта от полагане на специални изпити, включително езикови, и необходимостта от местожителство на територията, където се осъществява икономическата дейност) се прилагат за доставчиците на услуги по договор и независимите специалисти от Европейския съюз.
5. Всички други изисквания на законовите и подзаконовите актове на Република Армения, отнасящи се до влизането, пребиваването, работата и мерките за социална сигурност, продължават да се прилагат, включително подзаконовите актове относно срока на пребиваване, минималната работна заплата и колективните трудови договори.
6. Списъкът по-долу не включва мерки във връзка със субсидии, отпуснати от една от страните.

7. Списъкът по-долу не засяга съществуването на държавен монопол или изключителни права в съответните сектори съгласно предвиденото от Република Армения в приложения VIII-Д и VIII-Е.
8. В секторите, в които се прилагат тестове за икономическа необходимост, основният критерий ще е оценката на положението на съответния пазар в Армения, където трябва да се предостави услугата, включително като се взема предвид броят на съществуващите доставчици на услуги и въздействието върху тях.
9. Правата и задълженията, произтичащи от списъка по-долу, нямат непосредствено действие и съответно не предоставят пряко никакви права на физически или юридически лица.
10. Република Армения позволява предоставянето на услуги на своя територия от доставчици на услуги по договор и независимите специалисти от Европейския съюз посредством присъствие на физически лица, при условие че са изпълнени условията, посочени съответно в членове 156 и 157 от настоящото споразумение, в следните подсектори на бизнес услугите:
  - а) правни услуги (CPC 861);
  - б) счетоводство и счетоводни услуги (CPC 862);
  - в) услуги по данъчно облагане (CPC 863);
  - г) архитектурни услуги (CPC 8671);
  - д) инженерни услуги (CPC 8672);
  - е) интегрирани инженерни услуги (CPC 8673);

- ж) услуги по градоустройствено планиране и ландшафтна архитектура (CPC 8674);
- з) медицински и дентални услуги (CPC 9312);
- и) ветеринарни услуги (CPC 932);
- й) консултантски услуги по инсталиране на компютърен хардуер (CPC 841);
- к) услуги във връзка със софтуер (CPC 842);
- л) услуги по обработка на данни (CPC 843);
- м) услуги, свързани с бази данни (CPC 844);
- н) услугите по поддържане и ремонт на офис техника и оборудване, включително компютри (CPC 845);
- о) други компютърни услуги, включително услуги по подготовка на данни (CPC 849);
- п) услуги в областта на НИРД (CPC 851—853);
- р) услуги, свързани с недвижими имоти: във връзка със собствени или наети недвижими имоти (CPC 821);
- с) услуги, свързани с недвижими имоти: срещу възнаграждение или по договор (CPC 822);
- т) услуги по отдаване под наем/лизинг без оператори: във връзка с въздухоплавателни средства (CPC 83104);

- у) услуги по отдаване под наем/лизинг без оператори: във връзка с друго транспортно оборудване (CPC 83101, 83102);
- ф) услуги по отдаване под наем/лизинг без оператори: във връзка с други машини и оборудване (CPC 83106—83109);
- х) рекламни услуги (CPC 871);
- ц) услуги по проучване на пазари и изследване на общественото мнение (CPC 864);
- ч) консултантски услуги в областта на управлението (CPC 865);
- ш) услуги, свързани с консултантските услуги в областта на управлението (CPC 866);
- щ) услуги по технически изпитвания и анализи (CPC 8676);
- аа) консултантски услуги, свързани с производството (CPC 884, 885);
- бб) поддържане и ремонт на оборудване (с изключение на морски плавателни съдове, въздухоплавателни средства или друго транспортно оборудване) (CPC 633, 8861—8866);
- вв) издателска и полиграфическа дейност (CPC 88442);
- гг) услуги по организиране на конгреси (CPC 87909); и
- дд) услуги по писмени и устни преводи (CPC 87905).

Сектор или подсектор	Описание на резервите
Хоризонтални	Недвижими имоти Чуждестранни физически лица не могат да придобиват право на собственост върху земя в Армения, освен ако не е предвидено друго в закона.
Бизнес услуги	Независими специалисти Влизането се допуска за срок до три години.
